

Institutul de Studii și Proiectări Energetice SA

cod de înregistrare fiscală: RO9630885
bdul. Lacul Tei nr. 1-3, C.P.30-33, București 020371, România
tel.: 037 282 1076, fax: 021 210 2334
e-mail: office@ispe.ro, www.ispe.ro

**Programul Operational Romania - Republica
Moldova
2014 ÷ 2020**

**Evaluarea Strategica de Mediu
RAPORT DE MEDIU
FINAL**

Mai 2015

Institutul de Studii și Proiectări Energetice S.A.
cod de înregistrare fiscală: RO8630885
b-dul. Lacul Tei, nr.1-3, C.P. 30-33, București 020371, România
tel: 037 282 1076, fax: 021 210 2334, office@ispe.ro, www.ispe.ro

Programul Operațional România – Republica Moldova 2014 ÷ 2020

Evaluarea Strategică de Mediu RAPORT de MEDIU

Elaborat de echipa SEA:

Dr. ing. Claudia Eudora TOMESCU
Specialist în Științe Inginerești

Dr. ing Cristina Mihaela BĂLĂCEANU
Specialist în Științe de Mediu

Ing. Oana Corina FALUP
Specialist în Științe Politici/Strategii

Ing. Irene Roxana SAMOILĂ
Specialist în Schimbări Climatice

Ing. Ramona Dona JELESCU
Specialist în Calitatea aerului

Ing. Cornel MOTIU
Specialist în Calitatea apei și solului

Ing. Valentin RUSU
Specialist în Managementul Deșeurilor

Mai 2015

Cuprins

pag

Abrevieri

1. INTRODUCERE	<u>5</u>	Deleted: 54
2. REZUMAT AL CONȚINUTULUI, PRINCIPALELE OBIECTIVE ALE PLANULUI SAU PROGRAMULUI ȘI LEGĂTURILE CU ALTE PLANURI ȘI PROGRAME	<u>8</u>	Deleted: 88
2.1 Date generale	<u>8</u>	Deleted: 88
2.2 Aria Programului	<u>10</u>	Deleted: 1010
2.3 Descrierea Programului	<u>14</u>	Deleted: 1414
3. ASPECTE RELEVANTE ALE SITUAȚIEI ECOLOGICE ȘI EVOLUȚIA SA PROBABILĂ FĂRĂ PUNEREA ÎN APLICARE A PLANULUI SAU PROGRAMULUI	<u>21</u>	Deleted: 2121
4. CARACTERISTICILE DE MEDIU ALE ZONELOR CARE POT FI AFECTATE SEMNIFICATIV	<u>22</u>	Deleted: 2222
I. ROMÂNIA	<u>22</u>	Deleted: 2222
4.1 Județul Botoșani	<u>26</u>	Deleted: 2626
4.2 Județul Galați	<u>29</u>	Deleted: 2929
4.3 Județul Iași	<u>32</u>	Deleted: 3232
4.4 Județul Vaslui	<u>35</u>	Deleted: 3535
II. REPUBLICA MOLDOVA	<u>37</u>	Deleted: 3737
5. ORICE PROBLEMĂ DE MEDIU EXISTENTĂ CARE ESTE RELEVANTĂ PENTRU PLAN SAU PROGRAM, INCLUSIV, ÎN SPECIAL, CELE CARE SUNT LEGATE DE ORICE ZONĂ DE IMPORTANȚĂ SPECIALĂ PENTRU MEDIU, CUM AR FI ZONELE DESEMNAȚE ÎN CONFORMITATE CU DIRECTIVELE 2001/147/CEE ȘI 92/43/CEE	<u>44</u>	Deleted: 4444
6. OBIECTIVELE DE PROTECȚIE A MEDIULUI, STABILITE LA NIVEL INTERNAȚIONAL, COMUNITAR SAU DE STAT MEMBRU, CARE SUNT RELEVANTE PENTRU PLAN SAU PROGRAM ȘI MODUL ÎN CARE ACELE OBIECTIVE ȘI ORICE CONSIDERAȚII DE MEDIU AU FOST LUATE ÎN CONSIDERARE ÎN TIMPUL ELABORĂRII LUI	<u>70</u>	Deleted: 7070
7. POSIBILELE EFECTE SEMNIFICATIVE ASUPRA MEDIULUI, INCLUSIV ASUPRA UNOR ASPECTE CUM AR FI BIODIVERSITATEA, POPULAȚIA, SĂNĂTATEA UMANĂ, FAUNA, FLORA, SOLUL, APA, AERUL, FACTORII DE CLIMĂ, BUNURI MATERIALE, PATRIMONIUL CULTURAL, INCLUSIV PATRIMONIUL ARHEOLOGIC ȘI ARHITECTURAL, PEISAJELE ȘI INTERACȚIUNILE ÎNTRE ACEȘTI FACTORI	<u>79</u>	Deleted: 7979
8. MĂSURILE PRECONIZATE PENTRU PREVENIREA, REDUCEREA ȘI PE CÂT POSIBIL, ECHILIBRAREA ORICĂROR EFECTE ADVERSE ASUPRA MEDIULUI PRIN PUNEREA ÎN APLICARE A PLANULUI SAU PROGRAMULUI	<u>90</u>	Deleted: 9090
9. O DESCRIERE A MOTIVELOR DE SELECTARE A ALTERNATIVELOR PRECONIZATE ȘI O DESCRIERE A MODULUI ÎN CARE S-A FĂCUT EVALUAREA, INCLUSIV ORICE DIFICULTATE ÎNTÂLNITĂ (CUM AR FI DEFICIENȚE TEHNICE SAU LIPSA DE CUNOȘȚINȚE TEORETICE ÎN DOMENIU) ÎN COLECTAREA INFORMAȚIILOR SOLICITATE	<u>96</u>	Deleted: 9696
9.1 Selectarea alternativelor programului Ro-Md	<u>96</u>	Deleted: 9696
9.2 Dificultăți	<u>101</u>	Deleted: 101101
10. DESCRIERE A MĂSURILOR PRECONIZATE REFERITOARE LA MONITORIZAREA PREVĂZUTĂ LA ARTICOLUL 10	<u>102</u>	Deleted: 102102
11. REZUMAT NETEHNIC	<u>109</u>	Deleted: 109109

ABREVIERI

MDRAP	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
MMAP	Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
MFE	Ministerul Fondurilor Europene
MAE	Ministrul Afacerilor Externe
CE	Comisia Europeană
UE	Uniunea Europeană
SM	Stat Membru
ENI	European Neighbourhood Instrument/ Instrumentul European de Vecinătate
ENI	European Neighbourhood and Partnership Instrument/ Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat
CBC	Cross Border Cooperation/ Cooperare Transfrontalieră
CCP	Comitetul Comun de Programare
AM	Autoritatea de Management a Programului
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
AP	Acordul de Parteneriat cu UE
PNR	Programul Național de Reformă
OT	Obiective Tematice
SWOT	Analiza socio-economică
Ro	România
Md	Republica Moldova
Ua	Ucraina
GL	Grup de Lucru
RM	Raport de Mediu
PMI	Proiecte Mari de Infrastructură
PIB	Produsul Intern Brut
SEA	Strategical Environmental Assessment/Evaluarea Strategică de Mediu
CMA	Concentrație Medie Anuală
SNSC	Strategia Națională privind Schimbările Climatice 2013 ÷ 2020
SNMRI	Strategiei Naționale de Management al Riscului la Inundații pe termen mediu și lung (perioada 2010 ÷ 2035)
PPPDEI	Planurile pentru Prevenirea, Protecția și Diminuarea Efectelor Inundațiilor

1. INTRODUCERE

Evaluarea strategică de mediu se realizează în baza cerințelor Directivei SEA (Directiva Consiliului European nr. 2001/42/CE privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului).

Principalele elemente care sunt recomandate a fi urmărite în astfel de evaluări de mediu de către legislația sau ghidurile de aplicare sunt următoarele:

- descrierea aspectelor esențiale privind mediul care trebuie abordate;
- descrierea gamei valorilor de referință în domeniul mediului, care urmează să fie prezentate în vederea analizei în Raportul de Mediu;
- modalitățile de identificare a impactului realizării Programului asupra factorilor de mediu;
- evaluarea capacităților de abordare a provocărilor, riscurilor și prevenirii acestora asupra mediului.

Metodologia utilizată în evaluarea strategică de mediu include cerințele documentelor mai sus amintite, precum și recomandările metodologice din:

„Guidance note on Strategic Assessment in the context of ENI CBC”, elaborat de **INTERACT ENPI** pentru situația particulară a **Programelor Operaționale Comune finanțate prin Instrumentul European de Vecinătate 2014 – 2020.**

Luând în considerare gradul în care *Programul Operațional Comun România – Republica Moldova 2014 ÷ 2020* creează un cadru pentru finanțarea proiectelor mari de infrastructură/activități viitoare, în vederea elaborării primei versiuni a PO acesta urmează să fie notificat autorităților competente pentru protecția mediului în vederea evaluării impactului asupra tuturor factorilor de mediu relevanți. În cadrul acestei proceduri **definitivarea Programului va fi realizată în paralel cu elaborarea Raportului de Mediu.**

Raportul de Mediu identifică, descrie și evaluează posibilele efecte semnificative asupra mediului ale implementării Programului și furnizează alternative raționale prin luarea în considerare a obiectivelor PO și a ariei geografice eligibile.

Realizarea procedurii de evaluare strategică de mediu este obligatorie, Comisia Europeană solicitând pentru aprobarea Programului CBC *“România - Republica Moldova” 2014 ÷ 2020* și **punctul de vedere** aferent al autorității de mediu responsabile din Republica Moldova, în ceea ce privește derularea evaluării de mediu, în conformitate cu legislația națională, europeană și internațională în vigoare.

În conformitate cu Directiva SEA (2001/42/CE) evaluarea de mediu implică următorii pași:

- Identificarea autorităților de mediu din toate țările implicate (România și Republica Moldova);
- Decizia dacă SEA este necesară sau nu;

în cazul în care este:

- Determinarea scopului SEA și elaborarea Raportului de Mediu;

- Consultarea autorităților de mediu și a publicului;
- Includerea în Raportul de Mediu a concluziilor și rezultatelor consultărilor efectuate
- Monitorizarea adecvată a recomandărilor;
- Informarea autorităților consultate și a publicului despre aprobarea programului.

Evaluarea de mediu este obligatorie atunci când programele operaționale includ proiecte acoperite de Directiva EIA în sectoarele acoperite de articolul 3.2 (energie, industrie, transport, managementul deșeurilor, management apei, telecomunicație, turism, planificare urbanistică și regională, utilizarea terenurilor, etc.), precum și proiectele cu impact semnificativ asupra mediului în alte sectoare, conform articolului 3.4.

Programele ENI CBC cu Proiecte Mari de Infrastructură trebuie să parcurgă procedura de evaluare strategică de mediu.

Elaborarea **Raportului de Mediu** presupune urmărirea următoarelor elemente relevante:

- Analiza **stării mediului** la nivel național (ariile geografice specificate), aspectele relevante pentru Programul Ro-Md, luând în considerare datele și informațiile existente;
- În urma caracterizării stării actuale a mediului se va identifica un set de **aspecte de mediu și probleme de mediu** care sunt relevante pentru spațiul analizat și care pot fi abordate direct prin intermediul programului de cooperare transfrontalieră. Pentru aspectele și problemele de mediu identificate vor fi stabilite **obiective relevante de mediu** cărora Programul Ro-Md trebuie să se adreseze;
- Se va realiza o analiză a evoluției probabile a stării mediului (a acelor aspecte de mediu identificate) în condițiile neimplementării obiectivelor Programului Ro-Md, (**Alternativa „0”**);
- Se vor **evalua efectele asupra mediului** generate de implementarea Programului Ro-Md prin analizarea modului în care obiectivele sale și măsurile propuse, contribuie la atingerea obiectivelor de mediu relevante;
- Se va elabora o **evaluare cumulativă** care să poată oferi o imagine de ansamblu asupra posibilelor evoluții viitoare ale stării mediului în condițiile implementării Programului Ro-Md;
- Se va realiza o listă de **indicatori propuși pentru monitorizarea** efectelor Programului asupra mediului;
- Se va propune un **set de recomandări** privind prevenirea, reducerea și compensarea oricărui potențial efect advers asupra mediului asociat implementării Programului Ro-Md.

Evaluarea de mediu a **Programului România – Republica Moldova 2014 ÷ 2020** se va realiza conform legislației naționale în urma notificării autorității competente de mediu – Ministerul Mediului din Republica Moldova. Nefiind încă în vigoare o legislație specifică Directivei

SEA sau una care să respecte toate prevederile Directivei EIA, modalitatea de realizare a evaluării strategice de mediu se va realiza conform cerințelor Protocolului SEA, semnat și de către Republica Moldova.

Principali pași în evaluarea strategică de mediu a Programului Ro-Md de către Republica Moldova sunt următorii:

- Primirea Notificării din partea Autorității de Management privind necesitatea realizării evaluării strategice de mediu însoțite de Raportul privind Scopul și Raportul de Mediu preliminar;
- Ministerul Mediului din Republica Moldova informează și ia în considerare opiniile autorităților interesate ale administrației publice centrale și ale publicului despre Programul Ro-Md, Raportul privind Scopul și Raportul de Mediu preliminar și transmite punctul de vedere privind documentele primite Autorității de Management;
- Autoritatea de Management transmite Raportul de Mediu final împreună cu Programul Operațional pentru consultare cu autoritățile din Republica Moldova și consultare publică;
- Ministerul Mediului din Republica Moldova pune pe pagina web varianta finală a Programului Ro-Md și a Raportului de Mediu pentru consultare publică și transmite punctul de vedere.

2. REZUMAT AL CONȚINUTULUI, PRINCIPALELE OBIECTIVE ALE PLANULUI SAU PROGRAMULUI ȘI LEGĂTURILE CU ALTE PLANURI ȘI PROGRAME

2.1 Date generale

Cooperarea transfrontalieră la granițele UE reprezintă și în perioada 2014 ÷ 2020 o prioritate importantă. Instrumentul European de Vecinătate (ENI – European Neighborhood Instrument) își propune să creeze „o zonă de prosperitate comună și de bună vecinătate între statele membre UE și vecinii lor” prin trei obiective strategice:

A. Promovarea dezvoltării economice și sociale în regiunile de pe ambele părți ale frontierelor comune;

B. Abordarea provocărilor comune de mediu, sănătate publică, siguranță și securitate;

C. Promovarea unor condiții și modalități mai bune pentru asigurarea mobilității persoanelor, mărfurilor și capitalurilor.

Programele de cooperare transfrontalieră trebuie să abordeze cel puțin un obiectiv strategic, iar pentru a genera un impact semnificativ pentru zona de frontieră să se concentreze la maxim de patru obiective tematice din următoarele:

- OT1. Afaceri și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) (obiectiv strategic: A);
- OT2. Sprijinirea educației, cercetării, dezvoltării și inovării tehnologice (obiectiv strategic: A);
- OT3. Promovarea culturii și conservarea patrimoniului istoric local (obiectiv strategic: A);
- OT4. Promovarea incluziunii sociale și lupta împotriva sărăciei (obiective strategice: A, B, C);
- OT5. Sprijin la nivel local și regional pentru o mai bună guvernare (obiective strategice: A, B, C);
- OT6. Protecția mediului, adaptarea la schimbările climatice (obiectiv strategic: B);
- OT7. Îmbunătățirea accesibilității în regiuni, dezvoltarea rețelelor și sistemelor de transport și de comunicații (obiectiv strategic: C);
- OT8. Provocări comune în domeniul siguranței și securității (obiectiv strategic: B);
- OT9. Promovarea cooperării în domeniul energiei (obiectiv strategic: B);
- OT10. Promovarea gestionării frontierelor și securitatea frontierelor (obiectiv strategic: C).

Regulamentul UE nr. 232/2014 de instituire a unui instrument european de vecinătate (ENI) și Regulamentul UE nr. 897/2014 de stabilire a unor dispoziții specifice pentru punerea în aplicare a programelor de cooperare transfrontalieră (CBC) prevede ca partenerii în program să coopereze în vederea identificării nevoilor din zona aleasă și selectării acelor obiective tematice și priorități care sunt cele mai relevante.

În acest context, statele partenere în Program au desemnat Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) din România în calitate de Autoritate de

Management și au stabilit Comitetul Comun de Programare (CCP) drept organismul decizional în cadrul procesului de programare. De asemenea, au fost create două grupuri de lucru, unul pentru identificarea proiectelor mari de infrastructură și unul pentru stabilirea structurilor de management și control.

Programul Operațional România – Republica Moldova 2014 ÷ 2020 asigură cadrul legal pentru finanțarea proiectelor de cooperare transfrontalieră dintre cele două țări în perioada 2014 ÷ 2020. Metodologia pentru elaborarea PO România – Republica Moldova 2014 – 2020 presupune consultarea părților interesate, elaborarea analizei socio-economice și SWOT, analiza multicriterială, precum și analiza lecțiilor învățate din implementarea Programului Operațional Comun România – Ucraina – Republica Moldova 2007 ÷ 2013. Principalele etape ale dezvoltării Programului Ro-Md au fost:

- Analiza teritorială
- Dezvoltarea analizei socio-economice și a analizei SWOT;
- Consultări preliminare: interviuri, focus grupuri, sondaj on-line;
- Realizarea analizei de coerență și multicriteriu;
- Consultări publice privind draft-ul Programului.

Obiectivele tematice selectate și aprobate de către Comitetul Comun de Programare pe parcursul lunii octombrie 2014 sunt:

- OT2: Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (obiectiv strategic: A);
- OT3: Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric (obiectiv strategic: A);
- OT7: Îmbunătățirea accesibilității în regiuni, dezvoltarea transportului și a rețelelor și a sistemelor de comunicații (obiectiv strategic: C);
- OT8: Provocări comune în domeniul siguranței și securității (obiective strategice: B)

Comitetul Comun de Programare (CCP) a mai decis să finanțeze și Proiecte Mari de Infrastructură (PMI) selectate în conformitate cu art. 41 din Regulamentul UE nr. 897/2014. În acest sens, un grup de lucru comun (GL) a fost desemnat pentru identificarea, selectarea și prioritizarea listei PMI. Astfel, grupul de lucru comun este compus din reprezentanți desemnați de către autoritățile centrale și regionale din fiecare țară participantă pentru următoarele domenii de interes: energie, transport, mediu, afaceri interne (situații de urgență/poliția de frontieră) și vama.

Proiectele au fost discutate și prioritizate la nivelul Grupului de lucru comun prin intermediul a două întâlniri (12 mai și 18 septembrie 2014). CCP urmează să aprobe lista Proiectelor Mari de Infrastructură (inclusiv lista de rezervă) pentru a fi selectate prin procedura de atribuire directă.

2.2 Aria Programului

Programul Operațional Comun România – Republic Moldova 2014 ÷ 2020 va acoperi următoarea arie:

România 4 județe: *Botoșani, Iași, Vaslui și Galați*;

Republica Moldova întreaga țară.

Aria eligibilă centrală a Programului acoperă o suprafață totală de 54.092 km², din care:

- teritoriul românesc 20.246 km² (Botoșani 4.986 km², Iași 5.476 km², Vaslui 5.318 km², Galați 4466 km²);
- teritoriul Republicii Moldova 33.846 km².

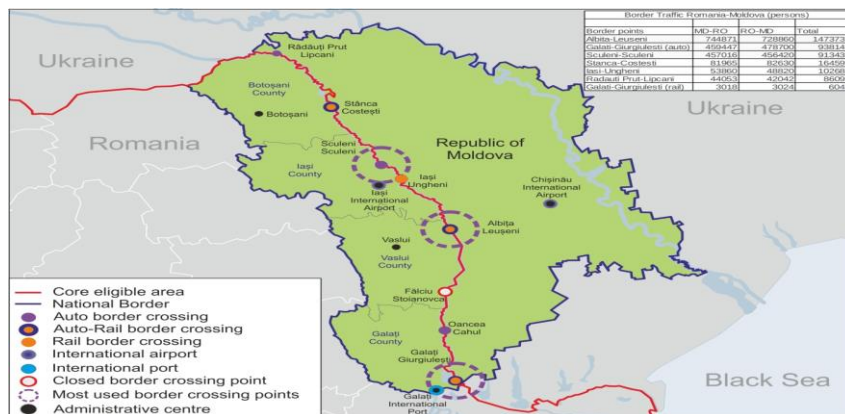
În cazul României, cele patru județe din aria eligibilă reprezintă 8,5% din teritoriul țării. Din cauza caracterului rural al zonei eligibile, rețeaua de așezări umane este formată dintr-un număr limitat de orașe, dintre care doar o serie au mai mult de 100.000 de locuitori: municipiile Iași, Galați, Botoșani, Chișinău, Bender, Bălți și Tiraspol .

Frontiera comună din cele două state corespunde cu cea a Uniunii Europene iar starea acesteia joacă un rol important în dezvoltarea infrastructurii transfrontaliere România – Republica Moldova.

Frontiera România - Republica Moldova

Lungimea totală a frontierei este de 681,4 km (măsurători realizate în România) și 684,3 km (măsurători realizate în Republica Moldova). Între cele două țări există 8 puncte de trecere a frontierei terestre, accesibile cu mașina și trenul:

- o Albița – Leușeni, auto;
- o Galați - Giurgiulești auto și cale ferată;
- o Sculeni - Sculeni auto;
- o Stînca – Costești auto;
- o Iași - Ungheni calea ferată;
- o Rădăuți Prut - Lipcani auto;
- o Oancea - Cahul auto;
- o Fălciu - Stoianovca calea ferată, dar neoperațională.

În aria eligibilă există un număr total de 5.676.181 de locuitori, din care în România circa 37,3%, iar în Republica Moldova 62,7%. O proporție semnificativă a populației locuiește în centre urbane, cum ar fi în municipiile Galați, Iași și Chișinău. Populația din aria eligibilă trăiește în proporție de 56,75% în mediul rural și respectiv 43,25% în mediul urban. Aceasta este relativ tânără, 40,8% fiind de până la 30 de ani. Aria eligibilă poate fi caracterizată de următoarele:

- Scăderea natalității, cu o ușoară revenire în mediul rural;
- Migrație semnificativă atât internă, dinspre rural către marile centre urbane, cât și externă către alte state membre ale UE.

În mod special în zonele rurale, infrastructura de sănătate este dezvoltată foarte puțin. Județul Iași, datorită faptului că municipiul Iași se constituie ca și centru regional, are o infrastructură de sănătate peste media la nivel național.

Schimbările în structura populației afectează dezvoltarea pieței forței de muncă, în prezent populația activă reprezentând circa 36% din totalul populației. Din populația activă 93,89% reprezintă forța de muncă, iar 6,11% șomeri. Există o scădere constantă a șomajului, în special în Republica Moldova.

Cea mai mare parte a populației din zonă (31,84%) lucrează în sectorul agricol. Diferențele teritoriale sunt semnificative, pe partea românească 39,90% din forța de muncă lucrează în agricultură, în timp ce pe partea moldovenească, doar 26,45%. Alte sectoare importante în care lucrează populația sunt: *administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială, construcții și comerț, hoteluri, restaurante*.

Salariul mediu brut lunar din zonă este unul dintre cele mai scăzute atât în România, cât și la nivelul UE. În 2012, cele patru județe din România au atins o medie de doar 383 €, în timp ce media în Republica Moldova a fost de 218 €. Sectorul agricol este cel mai mare sector din punct de vedere al populației ocupate, iar veniturile din acest sector sunt unele dintre cele mai mici, având valori sub media înregistrată.

În aria centrală eligibilă a Programului, nivelul de dezvoltare este unul dintre cele mai scăzute, în comparație cu alte țări și regiuni învecinate. O problemă majoră o reprezintă și nivelul scăzut de competitivitate. Cauzele pentru existența acestei situații sunt următoarele:

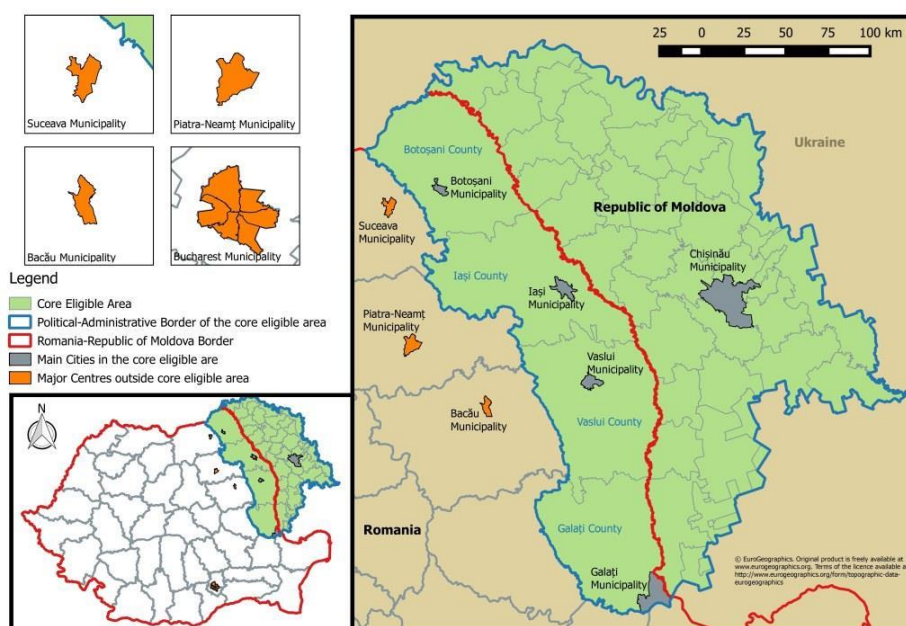
- agricultura reprezintă principala activitate economică;
- absența unei economii diversificate;
- nivelul scăzut al investițiilor în cercetare și dezvoltare;
- accesibilitate scăzută datorată unei infrastructurii de transport de calitate proastă și a infrastructurii de utilități publice slab dezvoltate.

Rețeaua de drumuri este destul de densă, dar cu o calitate variabilă în funcție de nivelul de importanță rutieră. Drumurile naționale și europene sunt permanent reabilitate și modernizate, în timp ce în drumurile locale nu se fac investiții, iar procesul de accesare a fondurilor de stat este excesiv de birocratic.

În ceea ce privește rețeaua feroviară există o problemă tehnică, cele două țări au rețelele feroviare construite cu ecartament diferit, ceea ce necesită un timp de transfer la frontieră.

Starea infrastructurii utilităților și serviciilor publice care deservește localitățile urbane și rurale din aria eligibilă ridică o serie de probleme. Mai multe localități nu sunt conectate la surse de apă potabilă, sisteme de canalizare sau rețele de gaze naturale. În situația când aceste infrastructuri există, ele sunt vechi, cele mai multe fiind construite înainte de 1989 și nu pot asigura standardele actuale de calitate.

Accesul la internet este redus, în regiunea de Nord - Est a României existând cei mai puțini abonați. Localitățile rurale sunt mai puțin conectate la internet, spre deosebire de centrele urbane unde această infrastructură este bine dezvoltată.

Centre importante sociale, economice și culturale

În conformitate cu art. 8 (3) al Regulamentului UE nr. 232/2014, în cadrul ariei Programului au fost incluse și 4 centre majore sociale, economice și culturale: *București, Suceava, Bacău și Piatra Neamț*.

Articolul 41 al Regulamentului UE nr. 897/2014 permite ca în cadrul Programului să fie incluse și Proiecte Mari de Infrastructură. Având în vedere că majoritatea instituțiilor relevante pentru acest tip de proiecte se află localizate în capitala României, a rezultat necesitatea de a include și orașul București în aria programului.

În vederea atingerii obiectivelor Programului, datorită contribuțiilor benefice au fost incluse ca și centre sociale, economice și culturale municipiile Bacău, Piatra Neamț și Suceava.

Municipiul Bacău este situat în județul Bacău, în estul României și în zona de sud a Regiunii de Dezvoltare Nord - Est.

Municipiul Bacău are o populație de 144.307 locuitori (2011), fiind cel de al 15-lea centru urban din țară, un oraș de interes național, precum și un pol de dezvoltare de interes regional cu potențial pentru educație și cercetare. Astfel, în municipiu există două unități de învățământ superior concentrate pe cercetare științifică și transfer tehnologic: Universitatea "Vasile Alecsandri" și pe economie - Universitatea "George Bacovia". Ambele universități au relații de lungă durată cu instituții similare, atât la nivel național, cât și la nivel european și beneficiază de recunoașterea internațională în domeniile de expertiză.

În Regiunea de Dezvoltare Nord – Est, municipiul Bacău se află din punctul de vedere al populației care lucrează în domeniul cercetării și dezvoltării pe locul al treilea după județele Iași și Galați. De asemenea, județul Bacău este pe locul al patrulea în ceea ce privește investițiile directe în acest domeniu. Municipiul Bacău este și un centru universitar important, cu rezultate relevante în domeniul educației. Acesta va aduce o valoare adăugată semnificativă pentru Program, participarea sa putând avea o contribuție importantă privind valorificarea investițiilor în domeniul accesibilității educației. Prin urmare, includerea Municipiului Bacău ca centru major este esențială pentru atingerea într-un mod sustenabil a OT2 – *Susținerea educației, cercetării, dezvoltării tehnologiei și inovării*. Organizațiile din municipiul Bacău pot participa în calitate de parteneri (nu ca lideri de proiecte) în proiectele implementate în cadrul acestui obiectiv tematic.

Municipiul Piatra Neamț este situat în județul Neamț, în nord-estul României, în centrul Regiunii de Dezvoltare Nord – Est și la vest de aria centrală eligibilă a Programului, cu o populație totală de 85.055 de locuitori, fiind al 24-lea oraș ca mărime din România.

În cazul municipiului Piatra Neamț, cele mai importante domenii pentru cooperare sunt patrimoniul și cultura. Universitățile din Iași și București au deschise sucursale în municipiul Piatra Neamț. În zonă se găsesc resurse naturale variate și mai multe situri istorice, arhitecturale și religioase importante, incluse în patrimoniul național, care atrag un număr mare de turiști.

Datorită experienței îndelungate de cooperare cu entitățile centrale, regionale și locale din Republica Moldova, municipiul Piatra Neamț va avea o contribuție importantă la realizarea obiectivelor propuse de către Programul Operațional Comun în aria eligibilă.

Organizațiile din municipiul Piatra Neamț pot participa în calitate de parteneri (nu ca lideri de proiect) în proiectele implementate în cadrul OT2 - *Sprrijin pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare* și OT3 - *Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric*.

Municipiul Suceava este situat în județul Suceava, în nordul României, în zona de nord a Regiunii de Dezvoltare Nord – Est și la vest de aria eligibilă centrală. Acesta este unul dintre cele mai vechi orașe din România și a fost o perioadă lungă de timp capitala Moldovei istorice.

În 2011 populația municipiului Suceava a fost 92.121 de locuitori. La nivelul municipiului Suceava există o unitate de învățământ superior, în care la nivelul anului 2013 învățau 6830 de studenți, reprezentând aproape 7,5% din populația totală. Universitatea Suceava este renumită pentru domeniile sale variate de educație și cercetare, existând 13 centre de cercetare-dezvoltare și de excelență. Datorită populației care lucrează în cercetare și dezvoltare județul Suceava se află pe al doilea loc în Regiunea de Dezvoltare Nord - Est și în același timp și al doilea județ la nivel regional în ceea ce privește investițiile în acest domeniu.

Municipiul Suceava are o tradiție de lungă durată privind învățământul și oferă diverse oportunități pentru dezvoltarea de programe educaționale și de cercetare. Elementele comune

culturale ale întregii Regiuni de Dezvoltare Nord - Est și legăturile istorice între principalele sale orașe fac ca Municipiul Suceava să fie important pentru posibilitățile de dezvoltare în comun a proiectelor culturale și de patrimoniu istoric.

Municipiul Suceava va contribui la atingerea obiectivelor Programului Operațional Comun, având în vedere că este și membru în organizațiile de cooperare transfrontalieră (cum ar fi EuroRegiunea Prutul Superior).

Organizațiile situate în municipiul Suceava pot participa în calitate de parteneri (nu ca lideri de proiect) în proiectele implementate în cadrul OT2 - *Sprrijin pentru educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare* și OT3 - *Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric*.

Centre importante	Condiții comune	Condiții specifice
București	N/A	Organizații implicate în PMI Obiectivele Tematice 7 și 8
Bacău	10% din bugetul Programului	Obiectivul Tematic 2
Piatra Neamț	Participarea doar ca Parteneri, nu ca Lideri de proiect	Obiectivele Tematice 2 și 3
Suceava		Obiectivele Tematice 2 și 3

2.3 Descrierea Programului

Obiectivul general al Programul Operațional Comun *România – Republica Moldova 2014 ÷ 2020* este dezvoltarea economică și îmbunătățirea calității vieții oamenilor din zona de frontieră prin investiții comune în educație, dezvoltarea economică, cultură, infrastructură și sănătate.

În cadrul Programului Ro-Md au fost identificate 4 obiective tematice specifice, pentru care sunt prezentate în continuare activitățile și beneficiari.

OT2 - SPRIJIN PENTRU EDUCAȚIE, CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVARE

Obiectivul 1: *Dezvoltarea de competențe și sprijin pentru cercetare, dezvoltare și inovare prin facilitarea cooperării la nivel local, regional și central*

Prioritatea 1.1 – Cooperare instituțională în domeniul educației pentru creșterea accesului la educație și a calității educației

Activități indicative:

- Planificarea și dezvoltarea în comun de planuri, politici și strategii educaționale;
- Schimburi de experiență, schimburi de profesori, transferuri de bune practici între instituții din ambele părți ale frontierei în vederea creșterii eficacității educației prin diversificarea

programele de formare profesională pentru angajații din sistemul de educație în domenii ca:

- Dezvoltare școlară, management școlar, dezvoltarea relațiilor școală - comunitate;
- Dezvoltarea și aplicarea de metode educaționale inovative pentru îmbunătățirea competențelor de predare în vederea facilitării învățării și a motivării elevilor;
- Dezvoltarea de programe educaționale comune de educație antreprenorială, programe care stimulează creativitatea, inovarea și cetățenia activă;
- Reabilitarea/modernizarea/extinderea/achiziția de echipamente pentru dezvoltarea infrastructurii educaționale și a asigurării condițiilor materiale pentru un proces educațional de calitate și creșterea participării la actul educațional;
- Dezvoltarea și implementarea de parteneriate între instituții educaționale din ambele părți ale graniței pentru:
  - Prevenirea și corectarea fenomenului de abandon școlar și părăsire timpurie prin programe integrate (inclusiv campanii de conștientizare) pentru prevenirea abandonului și încurajarea participării școlare și reintegrarea acelor care au părăsit timpuriu sistemul de educație;
  - Dezvoltarea de programe de tip "after school" și activități extracurriculare.
- Dezvoltarea și implementarea de activități în comun în vederea sprijinirii grupurilor dezavantajate:
  - Acțiuni de sprijin integrate adresate copiilor și tinerilor cu părinți plecați în străinătate (aceste pot include, orientativ, consiliere și orientare, programe "after school", activități educaționale și culturale);
  - Activități menite să faciliteze integrarea socială a copiilor și tinerilor și integrarea în muncă a adulților cu dezabilități.
- Acțiuni implementate în comun de prevenire a consumului de droguri, trafic de ființe umane și abuz de alcool¹
- Dezvoltarea și implementarea de activități transfrontaliere pentru îmbunătățirea/facilitarea competențelor necesare pe piața muncii.

Beneficiari indicativi:

- Instituții ale administrației publice naționale / regionale și locale precum și alte instituții publice;
- Unități școlare;
- ONG-uri/asociații profesionale ale profesorilor/alte asociații relevante;
- Organizații din domeniul sănătății care au ca obiective reducerea consumului de alcool și droguri.

¹ Aceste activități trebuie derulate în cadrul campaniilor educative și în cooperare cu instituțiile de învățământ pentru a fi eligibile

Prioritatea 1.2 – Promovare și suport pentru cercetare, dezvoltare și inovare**Activități indicative:**

- Dezvoltarea de parteneriate/rețele între universități și centre de cercetare pentru realizarea unui climat favorabil transferului de know-how și susținerii mediului de afaceri;
- Diseminarea, cooperare și rețele între programe de cercetare și organizații/asociații active în domeniul cercetării și inovării, din cele două state;
- Acțiuni de cercetare/studii (inclusiv achiziționarea de echipament) în domeniul mediului (schimbări climatice, prezervarea biodiversității, energie regenerabilă și eficiența folosirii resurselor etc.);
- Promovarea și sprijinirea cercetării și inovării prin reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii specifice incluzând achiziționarea de echipamente specifice;
Schimb de experiență și bune practici între autoritățile relevante pentru formarea și dezvoltarea de clustere inovative.

Beneficiari indicativi:

- Universități;
- Institute/organizații de cercetare;
- Instituții ale administrației publice naționale / regionale și locale precum și alte instituții publice;
- ONG-uri/Asociații profesionale/antreprenoriale.

OT3- PROMOVAREA CULTURII LOCALE ȘI CONSERVAREA PATRIMONIULUI ISTORIC

Obiectivul 2: *Conservarea patrimoniului cultural și istoric din aria eligibilă, susținerea dezvoltării culturii locale, a identităților specifice culturale și a dialogului cultural*

Prioritatea 2.1 – Conservarea și promovarea patrimoniului cultural și istoric**Activități indicative:**

- Construcția, extinderea, reabilitarea, conservarea, consolidarea, protecția, securitatea monumentelor istorice și culturale (inclusiv a drumurilor de acces corespunzătoare), muzeelor, colecțiilor de obiecte de artă și promovarea lor pe baza unor concepte și strategii transfrontaliere relevante;
- Conservarea, securizarea și valorificarea comună monumentelor și a bunurilor culturale și istorice;
- Dezvoltarea rețelelor de instituții culturale pentru promovarea patrimoniului cultural și istoric;
- Sprijinirea activităților specifice și tradiționale de meșteșugărit, importante pentru conservarea culturii și identității locale.
- Promovarea activităților specifice și tradiționale în zonele eligibile (inclusiv evenimente culturale transfrontaliere);

- Conservarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului cultural și istoric, în principal prin evenimente culturale locale cu o dimensiune transfrontalieră;
- Valorificarea patrimoniului istoric și cultural prin dezvoltarea strategiilor comune de promovare, a produselor și serviciilor comune.

Beneficiari indicativi:

- Muze, instituții culturale;
- Autorități publice naționale/regionale/publice și alte instituții publice;
- ONG-uri, asociații culturale și turistice;
- Asociațiile de afaceri locale în domeniul activităților tradiționale și meșteșugărești;

OT7 - ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESIBILITĂȚII ÎN REGIUNI, DEZVOLTAREA TRANSPORTULUI ȘI A REȚELOR ȘI A SISTEMELOR DE COMUNICAȚII

Obiectivul 3: *Îmbunătățirea serviciilor privind transportul public, infrastructura și cooperarea și networking-ul TIC*

Prioritate 3.1 – Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalieră și a infrastructurii TIC.

Activități indicative:

- Construirea, reconstrucția reabilitarea, modernizarea sistemelor de transport transfrontalier;
- Dezvoltarea inițiativelor ecologice de transport transfrontaliere și soluții inovatoare;
- Îmbunătățirea facilităților transportului multimodal (rutier/naval) de interes transfrontalier;
- Construirea, reabilitarea, lărgirea drumurilor de frontieră (segmente) care conectează localități de-a lungul drumului principal ce duce la graniță;
- Îmbunătățirea/reabilitarea/construirea de (segmente de) drumuri de acces la centrele de interes transfrontalier;
- Elaborarea de strategii/politici/planuri comune pentru îmbunătățirea infrastructurii de transport transfrontalier;
- Investiții comune în infrastructură TIC cu impact transfrontalier, (de exemplu, servicii de fibră optică);
- Dezvoltarea conexiunilor transfrontaliere, informații și rețele de comunicații integrate și servicii;
- Modernizarea facilităților existente pentru a permite legături între comunități și serviciile publice care conduc la promovarea cooperării pe o bază transfrontalieră și internațională mai largă.

Beneficiari indicativi:

- Administrația publică națională/regională/locală și alte instituții publice;
- Companiile de stat care administrează infrastructura de transport și comunicații.

OT8 - PROVOCĂRI COMUNE ÎN DOMENIUL SIGURANȚEI ȘI SECURITĂȚII

Obiectivul 4: Abordarea provocărilor comune privind securitatea transfrontalieră, accesul la sănătate, managementul riscurilor naturale și antropice și situațiile de urgență prin proiecte comune

Prioritate 4.1 – Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate și accesul la sănătate

Activități indicative:

- Planificarea comună și dezvoltarea în comun a planurilor, politicilor și strategiilor de sănătate publică și asistență socială;
- Activități comune menite să sporească accesul la sănătate în zona de frontieră prin construirea/reabilitarea/modernizarea infrastructurii serviciilor de sănătate publică (inclusiv prin utilizarea surselor regenerabile de energie, etc.)
- Dezvoltarea unor laboratoare și laboratoare mobile pentru depistarea/monitorizarea clinică de boli și prevenirea epidemiilor transfrontaliere;
- Dotarea infrastructurii medicale publice specifice (ambulatoriu, unitate primire urgență, centre medicale, spitale, intervenție socială integrată, etc.)
- Programe comune de instruire și schimbul de experiență, rețele pentru susținerea funcționării serviciilor medicale publice specifice, telemedicina;
- Schimburi de experiență, activități comune în scopul de a asigura compatibilitatea ghidurilor de tratament;
- Campanii de conștientizare în ceea ce privește educația publică asupra sănătății, bolile și prevenirea epidemiilor.

Beneficiari indicativi:

- Administrația publică națională/regională/locală și alte instituții publice;
- Instituții publice naționale/regionale/locale care acționează în domeniul politicilor sociale și de sănătate;
- ONG-uri, universități și institute de cercetare;
- Asociații profesionale medicale și ale pacienților.

Prioritatea 4.2 – Sprijin pentru activități comune de prevenire a dezastrelor naturale sau provocate de om, precum și acțiuni comune în situații de urgență

Activități indicative:

- Măsuri de prevenire a alunecărilor de teren și inundațiilor;
- Sisteme/structuri integrate comune de monitorizare eficientă și prevenire a dezastrelor și de atenuare a consecințelor;

- Strategii comune și instrumente pentru gestionarea și prevenirea riscurilor, inclusiv planuri de acțiune comune;
- Elaborarea de hărți comune și baze de date detaliate (indicând riscurile naturale și tehnologie, precum și utilizarea terenurilor pentru autoritățile de planificare regională, agențiile de mediu și serviciile de urgență)
- Schimbul de experiență și cunoștințe, inclusiv creșterea gradului de conștientizare în domeniul prevenirii riscurilor și gestionarea eficientă în zona transfrontalieră;
- Dezvoltarea de standarde integrate și comune pentru planificarea urbană și gestionarea riscurilor;
- Investiții și dezvoltarea unor sisteme/structuri comune, integrate, de gestionare a urgențelor;
- Planificarea acțiunilor coordonate ale autorităților în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau provocate de om;
- Investiții în construirea, renovarea sau îmbunătățirea infrastructurii și a echipamentelor direct legate de monitorizarea și intervenția în situații de urgență.

Beneficiari indicativi:

- Administrația publică națională/regională/locală și a alte instituții publice inclusiv organizații de mediu care acționează în zona de atenuare a riscurilor și a efectelor dezastrelor și situații de urgență;
- Institute de cercetare/organizații, ONG-uri.

Prioritate 4.3 - Prevenirea și lupta împotriva criminalității organizate și cooperare polițienească**Activități indicative:**

- Acțiuni comune pentru creșterea mobilității și a capacității administrative a unităților de poliție (inclusiv, poliția de frontieră);
- Crearea de platforme de lucru în vederea creșterii eficienței poliției, poliției de frontieră și structurilor vamale în domeniul schimbului de date și informații;
- Cursuri de instruire comune ale personalului poliției, vamei și poliției de frontieră, , schimburi de bune practici în domenii specifice de activitate (analiză, urmărire penală, criminalitate organizată)
- Investiții în construirea, renovarea sau modernizarea infrastructurii poliției și punctelor de trecere a frontierei cât și clădirile aferente;
- Investiții în echipamente operative și dotări specifice activității de poliție/vamă/poliție de frontieră/jandarmerie (de exemplu: laboratoare, echipamente, instrumente de detectare, hardware și software, mijloace de transport)
- Dezvoltarea unor politici și strategii comune inclusiv campanii de informare, schimb de experiență pentru combaterea crimei organizate.

Beneficiari indicativi:

- Servicii vamale, poliția de frontieră, poliția, alte instituții publice naționale/regionale/locale care acționează în domeniul prevenirii criminalității și asociații profesionale polițienești.

Lista Proiectelor Mari de Infrastructură aprobate preliminar de către CCP este prezentată în tabelul nr. 1.3.

Tabelul nr. 1.3 Proiecte Mari de Infrastructură

Nr. crt.	DENUMIREA Proiectelor Mari de Infrastructură (Ro)	OBIECTIVUL TEMATIC	DOMENIUL
1.	Infrastructură de comunicații	OT7	Transport
2.	Cooperare Regională pentru Prevenirea și Combaterea Criminalității Transfrontaliere România - Republica Moldova	OT8	Afaceri interne
3.	Zona de cooperare transfrontalieră România - Republica Moldova o zona mai sigură prin îmbunătățirea infrastructurii de operare a Serviciului Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD))	OT8	Situații de urgență
4.	Punerea în siguranță și reabilitarea amenajărilor de la nodul hidrotehnic Stâncă Costești – etapa I	OT8	Situații de urgență
5.	Reabilitarea și modernizarea birourilor vamale de frontieră de pe granița România – Republica Moldova, respectiv birourile vamale Albița - Leușeni, Sculeni - Sculeni și Giurgiulești – Giurgiulești	OT8	Vamă

3. ASPECTE RELEVANTE ALE SITUAȚIEI ECOLOGICE ȘI EVOLUȚIA SA PROBABILĂ FĂRĂ PUNEREA ÎN APLICARE A PLANULUI SAU PROGRAMULUI

Aria eligibilă a programului prezintă mai multe probleme ecologice, ca urmare a procesului agresiv de industrializare dinaintea de 1989, dar se situează în medie, în limitele de poluare internațională.

Problemele majore provin din patru surse principale:

- emisiile industriale și deșeurile rezultate din funcționarea și închiderea platformelor industriale, care au un impact negativ asupra aerului, solului și apelor;
- managementul redus al deșeurilor, în special în zonele rurale care are un efect direct asupra mediului, mai ales că în aceste zone nu există facilități adecvate pentru tratarea acestora;
- utilizarea îngrășămintelor chimice și depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor agricole, care au un impact direct asupra solului și asupra calității apei;
- centrele urbane sunt principalii producători de gaze cu efect de seră (CO₂) și au un impact important asupra calității aerului și a mediului în general.

În prezent în aria Programul există mai mult de 1300 de arii naturale protejate de importanță națională și internațională și numeroase site-uri istorice.

În general situația ecologică a ariei eligibile a Programului atât în România, cât și în Republica Moldova nu va fi influențată în mod direct de neimplementarea proiectelor care vor fi susținute de Programul Ro-Md.

Proiectele care se vor implementa prin intermediul obiectivelor tematice OT2 și OT3 sunt mai mult proiecte de concepție și schimb de experiență privind educația, cercetarea & dezvoltarea și inovarea sau de restaurare și promovare a patrimoniului istoric, care pot avea un impact indirect asupra mediului.

În schimb, proiectele care se vor implementa prin intermediul OT7 și OT8 vor avea un efect benefic asupra mediului prin dezvoltarea unei infrastructuri la frontieră cu un impact semnificativ pozitiv față de situația actuală și prin prevenirea alunecărilor de teren și a inundațiilor care vor avea de asemenea un impact pozitiv.

În cazul neimplementării Programului Ro-Md situația actuală a mediului în aria eligibilă va rămâne neschimbată și chiar se va deteriora afectând aproape toți factorii de mediu: aer, apă, sol, , managementul deșeurilor, patrimoniu arheologic și arhitectural și peisajul natural. În situația concretă a unor anumite acțiuni indicative ale Programului, atunci când acestea nu se realizează, efectul poate fi benefic asupra aspectului de mediu – biodiversitate, mai ales în ariile protejate, deoarece nu se intervine în situația existentă cu diverse proiecte care ar conduce la un impact negativ.

4. CARACTERISTICILE DE MEDIU ALE ZONELOR CARE POT FI AFECTATE SEMNIFICATIV

I. ROMÂNIA

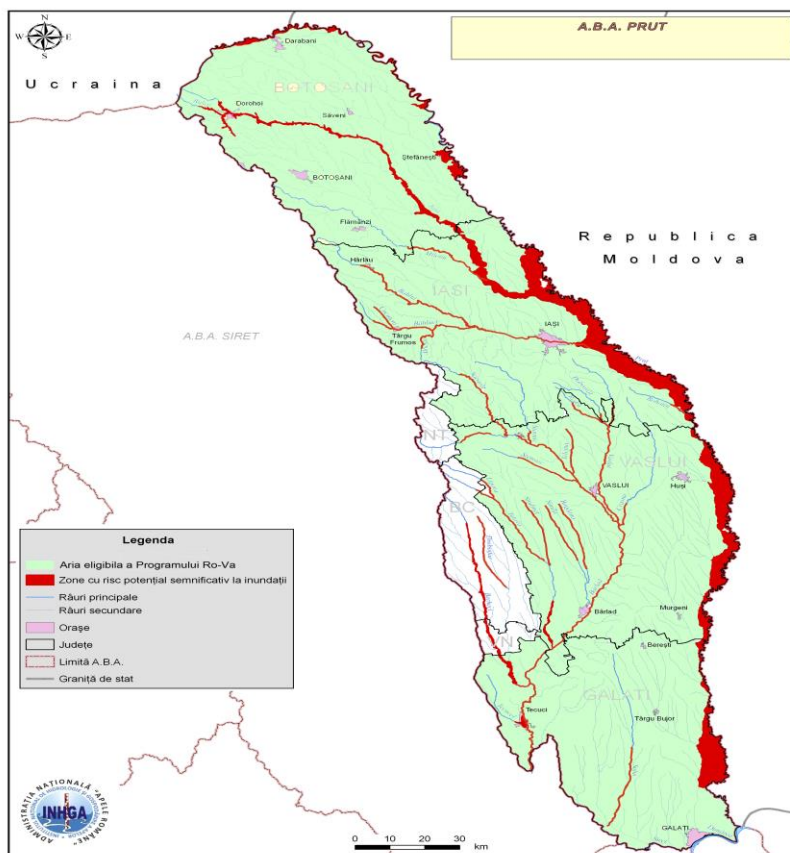
Caracterizarea situației existente privind calitatea aerului și a solului din cele patru județe din România care se află în aria eligibilă a Programului a fost luată din Rapoartele privind starea mediului realizate de Agențiile Locale de Protecția Mediului și publicate pe website-urile lor.

Informațiile privind resursele de apă și calitatea lor au fost preluate din primul Plan de Management al Spațiului Hidrografic Prut - Bârlad 2009 ÷ 2015 (aprobat prin HG nr. 80/2011) și din draft-ul celui de-al doilea Plan de management al SH Prut Bârlad 2016 ÷ 2021, în consultare publică, ambele publicate pe website-ul ABA Prut Bârlad.

În ceea ce privește resursele de apă în zona eligibilă se află două bazine hidrografice a râurilor Prut și Bârlad.

Bazinul hidrografic al râului Prut este situat în extremitatea nord-estică a bazinului Dunării și se învecinează cu bazinele Tisa la nord-vest, Siret la vest și Nistru la nord și est. Suprafața totală a bazinului de 27.500 km² se desfășoară pe teritoriul a trei state: Ucraina, România și Republica Moldova. Al doilea afluent ca lungime al Dunării, râul Prut (952,9 km) formează granița între România și Ucraina pe 31 km și între România și Republica Moldova pe 711 km.

Bazinul râului Bârlad, afluent de stânga al Siretului, este delimitat în partea de nord-est și est de bazinul râului Prut.

Figura 4.1 - Spațiul hidrografic Prut – Bârlad

Din punct de vedere administrativ, spațiul hidrografic Prut - Bârlad ocupă aproape integral județele: Botoșani, Iași, Vaslui și Galați și parțial județele: Neamț, Bacău și Vrancea.

Hidrografie

Bazinul hidrografic al râului Prut are în România o suprafață de recepție de 10.967 km² (cca. 4,6% din suprafața țării).

Altitudinea medie variază între 130 m în zona centrală și 2 m în zona de confluență. Panta medie a bazinului este de 0,2‰.

O caracteristică a b. h. Prut este forma alungită cu o lățime medie de circa 30 km. Bazinele hidrografice ale celor 248 de afluenți codificați păstrează același grad mare de alungire și orientare paralelă cu munții Carpați.

Raul Bârlad, cel mare afluent de stânga al Siretului, are un bazin de recepție cu o suprafață de 7.220 km². Bazinul are o altitudine medie de 211 m și o pantă medie de 5‰.

Bazinul superior prezintă o asimetrie accentuată a sistemului spre stânga, iar cursul inferior este cvasisimetric. Râul Bârlad adună 144 de afluenți codificați cu o lungime totală de 2.639 km.

Ca o caracteristică a spațiului hidrografic Prut – Bârlad, 80% din rețeaua hidrografică este formată din cursuri nepermanente din care 60% sunt cursuri temporare (în cursul superior apărând fenomenul de secare datorită perioadelor fără precipitații) și 18% sunt cursuri semipermanente, scurgerea înregistrându-se numai în perioade cu precipitații.

Utilizarea terenului

Modul de utilizare a terenului în cadrul spațiului hidrografic Prut - Bârlad este influențat de condițiile fizico-geografice, cât și de factorii antropici.

Terenurile arabile sunt predominante atât în bazinul hidrografic Prut (54,7%) cât și în bazinul hidrografic Bârlad (46%).

Pădurile, ce ocupă în bazinul hidrografic Prut 21,4% și în bazinul hidrografic Bârlad 27%, sunt dezvoltate în special în zonele de contact cu relieful înalt de podiș. Culturile perene au o dezvoltare relativ uniformă ocupând 13,3% în bazinul hidrografic Prut și 16.1% în bazinul hidrografic Bârlad. Celelalte zone ocupă suprafețe mult mai reduse. Astfel, luciul de apă ocupă un procent de 1,19% în bazinul hidrografic Prut și 0,26 în bazinul hidrografic Bârlad.

Resurse de apă

Resursele totale de apă de suprafață din spațiul hidrografic Prut – Bârlad însumează circa **3661 mil. m³/an**, din care utilizabile sunt circa **960 mil. m³/an**. Stocul de 3661 mil. mc/an, reprezintă circa 94% din totalul resurselor și este format în principal de râurile Prut, Bârlad și afluenții ai acestora. Resursele de apă ale lacurilor naturale sunt foarte reduse.

În spațiul hidrografic Prut – Bârlad există 75 acumulări din care 49 au folosință complexă și însumează un volum util de 614,85 mil. m³.

În lungul cursului, debitul mediu multianual al râului Prut crește de la 78,1 m³/s (2.462 mil. m³/an) în secțiunea Rădăuți, la 86,7 m³/s (2736 mil. m³/an) în secțiunea Ungheni, ajungând la 105 m³/s (3314 mil. m³/an) la confluența cu Dunărea. Aportul principalului afluent, râul Jijia, este de 10 m³/s (316 mil. m³/an).

Debitul mediu multianual al râului Bârlad variază de la 9,48 m³/s (300 mil. m³/an) în secțiunea Bârlad, la 11 m³/s (347 mil. m³/an) la confluența cu Siretul. Aportul afluenților mai importanți este de 1 m³/s (31,56 mil. m³/an) atât pentru râul Vaslui (la Moara Domnească), cât și pentru râul Tutova (acumularea Cuibul Vulturilor).

În spațiul hidrografic Prut Bârlad afluenții cursurilor principale au resurse de apă reduse: Jijia 1,7 – 2,8 l/s/km², Bahlui în secțiunea Iași 2,2 l/s/km², Vaslui în secțiunea Moara Domnească 2 l/s/km² și Tutova în secțiunea ac. Cuibul Vulturilor 1,5 l/s/km².

Resursele subterane din spațiul hidrografic Prut - Bârlad sunt estimate la 460,4 mil. m³ (14,58 m³/s), din care 214,6 mil. m³ (6,8 m³/s) provin din surse freatice și 246,1 mil. m³ (7,8 m³/s) din surse de adâncime. Aspectul deficitar se menține atât pentru apele subterane freatice cât și în privința celor de medie și mare adâncime (50 ÷ 300 m). Resursa utilizabilă este de circa 251,4

mil. mc (7,97 m³/s) din care aportul surselor freatice este de 34,7 mil. m³ (1,1 m³/s), iar al surselor de medie și mare adâncime de 216,7 mil. mc (6,87 m³/s).

Categoriile de apă de suprafață

În spațiul hidrografic Prut - Bârlad sunt identificate 322 corpuri de apă de suprafață, clasificate în următoarele categorii: 228 corpuri de apă naturale: 221 râuri și 7 lacuri, 45 corpuri de apă puternic modificate râuri, 1 corp de apă lacuri naturale – corpuri de apă puternic modificate, 45 lacuri de acumulare și 3 corpuri de apă artificiale.

Râuri

Prutul este ultimul afluent de ordinul I al Dunării și confluează cu aceasta la 150 km amonte de vărsarea fluviului în Marea Neagră.

Râul Prut izvorăște de pe versantul N-E al masivului Cernahora la altitudinea de 1580 m, din munții Carpați pe teritoriul Ucrainei și se varsă în Dunărea la altitudinea de 2 m.

Până la intrarea pe teritoriul României, la Oroftiana, râul Prut are o lungime de circa 211 km, panta longitudinală de 6,4 ‰, un coeficient de sinuozitate de 1,18 și un bazin de 8.241 km².

Lacuri naturale

Lacurile naturale nu reprezintă o caracteristică importantă în spațiul hidrografic Prut-Bârlad. În tot arealul sunt 7 lacuri naturale din care 6 sunt în județul Galați (Prutul inferior). Ca suprafață, doar lacul Pochina depășește 50 ha.

În continuare este prezentată evaluare stării/potentialului ecologic și a stării chimice a apelor de suprafață din spațiul hidrografic Prut – Bârlad, precum și a stării cantitative și calitative a apelor subterane, conform datelor prezentate în Planul de Management al bazinului hidrografic. Sistemul de clasificare și evaluare al stării ecologice a corpurilor de apă a fost elaborat în conformitate cu principiile Directivei Cadru Apă și recomandările ghidurilor europene.

La nivelul spațiului hidrografic Prut – Bârlad au fost analizate și caracterizate din punct de vedere al stării/potentialului ecologic un număr de 322 corpuri de apă (228 naturale și 94 puternic modificate/artificiale) dintre care: 75 (32,89%) corpuri de apă sunt în stare ecologică bună și 17 (18%) corpuri de apă în potențial ecologic bun.

Râuri naturale

Caracterizarea stării ecologice a corpurilor de apă - râuri (221 corpuri de apă) a fost realizată pe baza elementelor biologice reprezentative, a parametrilor fizico-chimici generali și a poluanților specifici. Elementele hidromorfologice au fost luate în considerare numai în evaluarea stării foarte bune. Evaluarea stării ecologice a celor 221 corpuri de apă **râuri naturale** a condus la următorul rezultat: 34% sunt în stare ecologică bună, iar 66% sunt în stare ecologică moderată.

Lacuri naturale

Starea ecologică a lacurilor naturale s-a bazat pe analiza fitoplanctonului (considerat element reprezentativ), a parametrilor fizico-chimici generali și a poluanților specifici. În spațiul

hidrografic Prut – Bârlad toate cele 7 corpuri de apă - lacuri naturale sunt în stare ecologică moderată.

Râuri CAPM (corpuri de apă puternic modificate) și **Râuri CAA** (corpuri de apă artificiale)

Caracterizarea potențialului ecologic al râurilor CAPM (45 corpuri de apă) și CAA (3 corpuri de apă) s-a bazat pe analiza elementelor biologice reprezentative, elementelor fizico-chimice generale și a poluanților specifici.

S-a constatat la nivelul spațiului hidrografic Prut – Bârlad că din 45 corpuri de apă puternic modificate -râuri și 3 CAA, 2,08 % ating potențialul ecologic bun.

Lacuri de acumulare, lacuri naturale CAPM și lacuri artificiale

Caracterizarea potențialului ecologic al lacurilor de acumulare (45 corpuri de apă), lacurilor și lacurilor naturale puternic modificate (1 corp de apă) s-a realizat prin evaluarea elementelor biologice reprezentative, a elementelor fizico-chimice generale și a poluanților specifici.

La nivelul spațiului hidrografic Prut – Bârlad, din punct de vedere al obiectivelor de mediu atinse, situația lacurilor de acumulare (45 corpuri de apă) indică faptul că 16 corpuri de apă (35,55%) ating potențialul ecologic bun.

Din punct de vedere al stării chimice, evaluarea și clasificarea celor 322 corpuri de apă de suprafață existente la nivelul spațiului hidrografic Prut – Bârlad, 311 (96,58 %) sunt în stare chimică bună, iar restul de 11 (3,41 %) nu ating starea chimică bună.

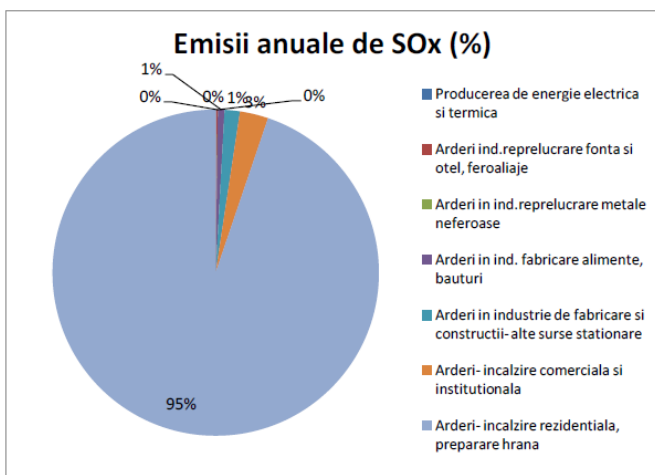
Starea cantitativă a celor 7 corpuri de apă subterană delimitate la nivelul spațiului hidrografic Prut-Bârlad este bună, iar din punct de vedere calitativ, 4 corpuri de apă subterană ating starea bună, în timp ce 3 dintre ele, nu ating starea bună.

4.1 Județul Botoșani

➤ AER

Dioxid de sulf (SO₂)

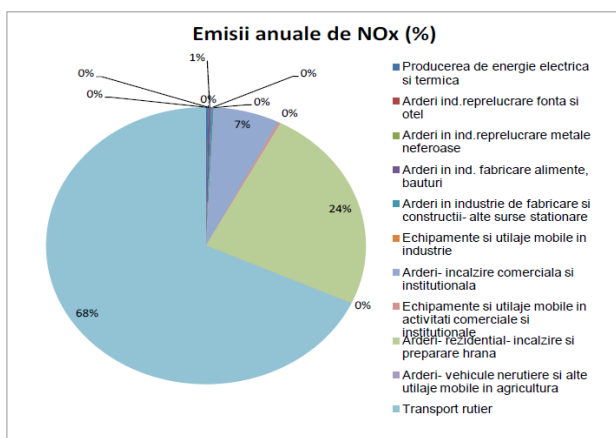
În anul 2013 emisiile totale SO_x au fost de 115,603 Mg rezultate preponderent din arderi pentru încălzire rezidențială și preparare hrană (95%), încălzire comercială și instituțională (3%). Emisiile de SO_x din 2013 au crescut datorită includerii în inventar a unui număr mai mare de primării (10 primării în anul 2012 și 42 în anul 2013).

Figura 4.1.1 - Emisii anuale de SO_x

Oxizi de azot (NO_x)

În anul 2013 emisiile totale NO_x au fost de 1.335,530 Mg, rezultate preponderent din traficul rutier (68%), arderi pentru încălzire rezidențială și preparare hrană (24%), încălzire comercială și instituțională (7%). Emisiile totale de NO_x au scăzut față de anul precedent cu 53,06% datorită reducerii emisiilor din traficul rutier.

Figura 4.1.2 - Emisii anuale de NO_x

În anul 2013 cantitatea de energie produsă în cogenerare de SC MODERN CALOR SA a fost de 135807 MWh din care energie termică 73.940 MWh și energie electrică 61.867 MWh.

La nivelul anului 2013, monitorizarea calității aerului s-a realizat astfel:

- prin măsurători continue ale stației automate de fond urban, pentru următorii poluanți: SO₂, O₃, COV-BTEX și PM₁₀.
- măsurători gravimetrice – pentru pulberi în suspensie (PM₁₀ și PM_{2.5}).
- calitatea precipitațiilor în punctul APM Botoșani, cu următorii poluanți monitorizați: pH, conductivitate, alcalinitate/aciditate, duritate, SO₄²⁻, NO₂⁻, NO₃⁻, NH₄⁺, Cl⁻, Ca²⁺ și Mg²⁺.

Stația de fond urban, destinată evaluării calității aerului se află la distanță suficientă față de sursele punctuale sau mobile, este plasată în zonă rezidențială cu densitate mare de populație.

Dioxidul de azot

În anul 2013 nu s-au efectuat – măsurători continue, prin intermediul Stației automate de monitorizare a calității aerului (la Botoșani), analizorul de NO_x fiind defect.

Dioxidul de sulf

La indicatorul dioxid de sulf, valorile înregistrate au fost mult sub valoarea limită orară (350 μg/m³), dar și sub valoarea limită zilnică (125 μg/m³) pentru protecția sănătății umane, conform Legii 104/2011, privind Calitatea Aerului.

Nu s-au înregistrat depășiri ale pragului de alertă de 500 μg/m³- măsurat timp de 3 ore consecutive.

Pulberi în suspensie

În anul 2013, frecvența depășirii valorii limită zilnice pentru protecția sănătății umane la PM₁₀ (50 μg/m³) a fost de 6,86% și de 14,09% pentru PM₁₀ nefelometric. Pe parcursul anului 2013 s-au înregistrat 23 de depășiri la pulberile în suspensie determinate prin metoda gravimetrică.

Depășirile întâlnite s-au datorat: traficului rutier, lucrărilor la carosabil, funcționării centralelor termice și a condițiilor meteorologice (calm atmosferic), care au favorizat menținerea poluanților aproape de sol.

În anul 2013 nu s-au produs poluări accidentale, cu impact major asupra mediului și cetățenilor.

➤ **SOL**

Conform datelor furnizate de Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Botoșani, evoluția repartiției pe categorii de folosință a terenurilor, în perioada 2008 ÷ 2013, se prezintă astfel:

Tabel 4.1.1 Evoluția repartiției terenurilor agricole pe categorii de folosință

Nr. crt.	Categoria de folosință	Suprafața (ha)					
		2008	2009	2010	2011	2012	2013
1	Arabil	298.774	298.762	298.762	298.739	298.747	298.742
2	Pășuni	75.381	75.146	75.146	75.146	75.146	75.146
3	Fânețe și pajști naturale	14.635	14.635	14.635	14.635	14.635	14.635
4	Vii	1.690	1.690	1.690	1.690	1.680	1.680
5	Livezi	2.559	2.559	2.559	2.559	2.559	2.559
Total agricol		393.039	392.792	392.792	392.769	392.767	392.762

Sursa: *INSSE – TEMPO Online*

În raport cu pretabilitatea la culturi de câmp, terenul arabil se grupează în 6 clase de pretabilitate care țin cont de natura și intensitatea factorilor restrictivi pentru producție. Situația din județul Botoșani, în anul 2013, este prezentată mai jos:

Tabel nr. 4.1.3 Situația terenurilor agricole în funcție de tipurile de soluri din județul Botoșani

Nr. crt.	Specificare	U.M.	Clase de bonitare a solurilor						Total (ha)
			I	II	III	IV	V	VI	
1	Arabil	ha	14.379	110.009	119.055	36.973	18.331	0	209.739
2	Pășuni	ha	1.503	12.775	8.266	48.845	3.757	0	75.146
3	Fânețe	ha	293	2.488	1.609	9.513	732	0	14.635
4	Vii	ha	0	0	23	600	1.067	0	1.680
5	Livezi	ha	33	395	11	117	2.003	0	2.556
TOTAL		ha	16.208	125.667	128.956	96.048	25.890	0	392.769

Sursa: *DA Botoșani*

În cursul anului 2013, în județul Botoșani nu s-au produs poluări accidentale sau accidente majore de mediu care să conducă la contaminarea solului.

4.2 Județul Galați

➤ AER

Dioxid de sulf (SO₂)

Cantitatea de dioxid de sulf SO₂ cumulată cu oxizii de sulf emisă în atmosferă în anul 2013 la nivelul județului Galați a fost de 3.004,70 tone. În următorul tabel este prezentată evoluția emisiilor de SO₂ în perioada 2007 ÷ 2013.

Tabelul 4.2.1 Cantitățile anuale de dioxid de sulf, SO₂ (tone/an)

Acidifiant (tone/an)	2007*	2008*	2009*	2010*	2011*	2012**	2013**
SO ₂ * SO ₂ și SO _x **	21 285,32	12 365,02	6 824,88	429,83	903,05	239,34	3004,70

Notă: * emisii de dioxid de sulf (SO₂), ** emisii de dioxid de sulf (SO₂) și oxizi de sulf (SO_x)

Principalele activități care generează emisii atmosferice de dioxid de sulf în județul Galați sunt următoarele:

- Producerea de energie electrică și termică;
- Arderi în industrii de fabricare și construcții (fabricarea fontei și oțelului și fabricarea feroaliajelor);
- Arderi în industrii de fabricare și construcții (fabricare alimente, băuturi și tutun);
- Arderi în industrii de fabricare și construcții (alte surse staționare);
- Comercial/Instituțional - încălzire;
- Comercial/Instituțional - încălzire rezidențială;

Oxizi de azot (NO_x)

Cantitatea de oxizi de azot NO_x emisă în atmosferă în anul 2013 la nivelul județului Galați a fost de 6.091,64 tone. În următorul tabel este prezentată evoluția emisiilor de NO_x în perioada 2007 ÷ 2013.

Tabel 4.2.2 Cantitățile anuale de oxizi de azot, NO_x (tone/an)

Acidifiant (tone/an)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
NO _x	18827,447	12613,05	7221,29	2868,85	3801,07	5035,536	6091,64

Principalele activități care generează emisii atmosferice de oxizi de azot în județul Galați sunt următoarele:

- Producerea de energie electrică și termică;
- Arderi în industrii de fabricare și construcții (fabricarea fontei și oțelului și fabricarea feroaliajelor);
- Transport rutier;
- Utilaje și echipamente mobile în industria prelucrătoare și în construcții.

La nivelul anului 2013, calitatea aerului în județul Galați a fost monitorizată prin intermediul stațiilor automate de monitorizare a calității aerului care fac parte din Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului.

Amplasarea stațiilor de monitorizare a calității aerului la nivelul județului Galați:

- **1 stație de trafic** amplasată în str. Brăilei, nr. 181, astfel încât nivelul de poluare
- măsurat să fie influențat în special de emisiile provenite de la o stradă apropiată, cu trafic intens;
- **2 stații de tip industrial** amplasate în Galați, b-dul Dunărea, nr. 8 (zona din fața Sidexului) și în Tecuci, str. 1 Decembrie, nr. 146B, pentru determinarea nivelului de poluare influențat în special de surse industriale. Datorită unor defecțiuni tehnice, stația GL5 nu a funcționat în anul 2013;
- **1 stație de fond urban** amplasată în str. Domnească, nr. 7, pentru evaluarea expunerii populației la combinații de poluanți cu acțiune sinergică;
- **1 stație de fond suburban** amplasată în str. Traian, nr. 431, pentru evaluarea expunerii populației și vegetației de la marginea aglomerației;
- **1 panou exterior de informare a publicului** amplasat în str. Brăilei c/c str. G. Coșbuc, destinat afișării în mod regulat a concentrațiilor poluanților în aerul înconjurător;
- **1 panou interior de informare a publicului** amplasat la sediul APM Galați, destinat afișării în mod regulat a concentrațiilor poluanților în aerul înconjurător.

Conform concentrațiilor înregistrate la stațiile automate de monitorizare nu s-au înregistrat depășiri ale concentrațiilor de poluanți: NO_x, SO₂, pulberi.

În anul 2013 pe teritoriul județului nu au avut loc accidente majore de mediu care să afecteze calitatea aerului.

➤ **SOL**

Suprafața totală a județului Galați este de 446.632 ha. Potențialul productiv al agriculturii este constituit din 351.035 ha, din care 288.828 ha suprafață arabilă, 40.275 ha pășuni, 639 ha fânețe naturale, 19.568 ha patrimoniu viticol, 1.716 ha patrimoniu pomicol, 3 ha plantații de duzi masiv și arbuști fructiferi 6 ha.

Evoluția repartiției terenurilor agricole pe categorii de folosințe pentru perioada 2008 ÷ 2013 în județul Galați, este prezentată în **tabelul 4.2.3**:

Tabel 4.2.3 Categoriile de folosință în județul Galați

Nr. crt.	Categoria de folosință	Suprafața (ha)					
		2008	2009	2010	2011	2012	2013
1	Arabil	289.172	289.137	289.065	288.956	288.881	288.828
2	Pășune	40.275	40.275	40.275	40.275	40.275	40.275
3	Fânețe și pajști naturale	639	639	639	639	639	639
4	Vii	19.568	19.568	19.568	19.568	19.568	19.568
5	Livezi	1.716	1.716	1.716	1.716	1.716	1.716
6	Plantații de duzi masiv	-	-	-	3	3	3
7	Arbuști fructiferi	-	-	-	-	6	6
TOTAL AGRICOL		351.370	351.338	351.263	351.157	351.088	351.035

În cursul anului 2013, pe teritoriul județului Galați, s-a înregistrat un incident de mediu care a afectat factorul de mediu sol, conform **tabelului 4.2.4**.

Tabel 4.2.4 Poluări accidentale în județul Galați

Localizare (localitate/județ)	Data producerii poluării	Factor de mediu afectat	Agent economic responsabil	Substanța poluantă	Cauza	Măsuri
Localitatea Hanu Conachi, DN25 (intrare pod Hanu Conachi), Județul Galați	07.06.2013 ora 23 ³⁰	apa și sol	Autocisternă cu motorina aparținând SC SINBAD SRL Chisinau, Republica Moldova	motorină	Accident rutier soldat cu răsturnarea unei autocisterne care transporta 25,2 tone de motorină. S-a produs scurgerea unei cantități de combustibil într-o fântână cu apă potabilă amplasată pe marginea drumului și pe o suprafață de 260 mp teren.	S-a decoperat solul poluat din zona afectată și s-a depozitat temporar (protejat în folie PVC) urmând a fi transportat la o firmă specializată autorizată în vederea decontaminării.

4.3 Județul Iași

➤ AER

Dioxid de sulf (SO₂)

Cantitatea de dioxid de sulf, SO₂ emisă în atmosferă în anul 2013 la nivelul județului Iași a fost de 2.939,76 tone. În următorul tabel este prezentată situația emisiilor de oxizi de sulf în județul Iași, pe perioada 2008 ÷ 2013.

Tabel 4.3.1 Cantitățile anuale de dioxid de sulf, SO₂ (tone/an)

Județ	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Iași	1341,5	801,8	1469,3	2102,7	1611,7	2939,76

Emisiile cele mai mari de SO₂ au rezultat din:

- arderea combustibililor fosili în industria energetică – producerea de energie electrică și termică la SC Dalkia Termo Iași SA – CET I și CET II;

- instalații de ardere rezidențiale;
- activități de arderi în industrii de fabricare și construcții - alte surse staționare;
- încălzire comercială și instituțională.

Oxizi de azot (NOx)

Cantitatea de oxizi de azot, NOx emisă în atmosferă în anul 2013 la nivelul județului Iași a fost de 4.106,64 tone. În următorul tabel este prezentată situația emisiilor de oxizi de azot în județul Iași, pe perioada 2008 ÷ 2013.

Tabel 4.3.2 Cantitățile anuale de oxizi de azot, NOx (tone/an)

Județ	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Iași	6010,3	6061,23	7822,4	12981,2	12743,0	4106,64

Pulberi în suspensie

Cantitatea de pulberi în suspensie, emisă în atmosferă în anul 2013 la nivelul județului Iași a fost de: 5.096,78 (TSP), 5.007,91 (PM₁₀), 4.867,77 (PM_{2,5}) 4.106,64 tone. În tabelul 3.3.4 este prezentată situația emisiilor de pulberi în județul Iași, pe perioada 2008 ÷ 2013.

Tabel 4.3.3 Cantitățile anuale de pulberi, (tone/an)

Județ	Poluant	2011	2012	2013
Iași	TSP	5176,22	2026,28	5096,78
	PM ₁₀	5121,46	1982,68	5007,91
	PM _{2,5}	4805,20	1899,52	4867,77

Stațiile automate de monitorizare a calității aerului, pentru județul Iași sunt:

- **Stația IS-1 – Podu de Piatră** – B-dul N. Iorga, Iași - stație de trafic, amplasată în zona de trafic greu respectă criteriile impuse de legislație. Poluanți monitorizați sunt cei specifici activității de transport și anume SO₂, NO, NO₂, NOx, CO, Pb-Ni-Cd (din PM₁₀), PM₁₀ automat, PM₁₀ gravimetric, Benzen, Toluen, O-xilen, Etilbenzen, m, p – xilen.
- **Stația IS-2 – Decebal – Cantemir** – Aleea Decebal nr. 10, Iași - stație de fond urban, amplasată în zona rezidențială, la distanță de surse de emisii locale, pentru a evidenția gradul de expunere a populației la nivelul de poluare urbană. Poluanți monitorizați sunt SO₂, NO, NO₂, NOx, PM_{2,5}, Benzen, Toluen, O-xilen, Etilbenzen, m, p – xilen, corelați cu datele meteorologice direcție și viteză vânt, temperatură, presiune, radiație solară, umiditate relativă, precipitații.
- **Stația IS-3 – Oancea - Tătărași** – Str. Han Tătar nr. 14 Iași - stație industrială evidențiază influența emisiilor din zona industrială asupra nivelului de poluare din cartierul Tătărași. Poluanți monitorizați sunt SO₂, NO, NO₂, NOx, O₃, PM₁₀ automat.
- **Stația IS-4 – Copou - Sadoveanu** – Aleea Sadoveanu nr. 48, Iași - stație de fond rural, amplasată în zona cu densitate mică a populației, departe de aria urbană și de

sursele locale de emisie. Poluanți monitorizați sunt: SO₂, NO, NO₂, NO_x, CO, O₃, Pb-Ni-Cd (din PM₁₀), PM₁₀ gravimetric, corelați cu datele meteorologice direcție și viteză vânt, temperatură, presiune, radiație solară, umiditate relativă.

- **Stația IS-5 – Tomești** – Str. M. Codreanu, Tomești, jud. Iași - stație de fond suburban, are drept obiectiv evaluarea expunerii populației și vegetației de la marginea aglomerării, la ozon. Poluanți monitorizați sunt SO₂, NO, NO₂, NO_x, CO, O₃, PM₁₀ gravimetric, Pb-Ni-Cd (din PM₁₀).
- **Stația IS-6 - Bosia-Ungheni** - Sat Bosia, Com. Ungheni, jud. Iași - stație de fond urban/trafic. Poluanți monitorizați: SO₂, NO, NO₂, NO_x, Pb-Ni-Cd (din PM₁₀), PM₁₀ automat, PM₁₀ gravimetric, CO, Benzen, Toluen, O-xilen, Etilbenzen, m, p – xilen, parametrii meteorologici (direcție și viteză vânt, temperatură, presiune, radiație solară, umiditate relativă, precipitații).

Rezultatele monitorizării calității aerului, pentru pulberi în suspensie, în anul 2013 în aglomerarea Iași, au evidențiat un număr total de 65 depășiri ale valorii limită zilnice în cele șase stații de monitorizare din județul Iași, din care: 33 depășiri s-au înregistrat la stația de trafic IS-1 Podul de Piatră, 4 depășiri la stația de fond rural IS-4 Copou Sadoveanu, 17 depășiri la stația de fond suburban IS-5 Tomești și 11 depășiri la stația de fond urban-trafic IS-6 Bosia Ungheni. Pentru NO_x și SO₂ nu s-au înregistrat depășiri la stațiile automate de monitorizare a calității aerului.

Nu s-au înregistrat poluării accidentale majore, care să afecteze zona.

➤ SOL

Evoluția fondul funciar al județului Iași în perioada 2008 + 2013 (mii ha) este prezentată în tabelul 4.3.4:

Tabel 4.3.4 Evoluția fondului funciar in județul Iași

AN	2009	2010	2011	2012	2013
Total	547,6	547,6	547,6	547,6	547,6
Suprafața agricolă din care:	380,2	380,1	380,1	380,090	380,061
arabilă	255,5	255,5	255,6	255,731	255,782
pășuni	85,4	85,4	85,4	85,416	85,308
fânețe	22,3	22,3	22,1	22,008	22,036
vii și pepiniere viticole	11	10,9	10,9	10,947	10,947
livezi și pepiniere pomicole	6	6	6	5,988	5,988
Păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră	97,4	97,4	97,4	97,7	97,6
Ape și bălți	13,9	13,9	13,9	13,9	13,9
Atle suprafețe	56	56,1	56,2	56	56

În anul 2013 nu s-au înregistrat la nivelul județului poluări accidentale sau accidente majore de mediu cu impact semnificativ asupra solului.

4.4 Județul Vaslui

➤ AER

Dioxid de sulf (SO₂)

În anul 2013 emisiile totale SO₂ au fost de 75 tone/an. Variația emisiilor de poluanți atmosferici de-a lungul timpului este prezentată în **tabelul 4.4.1**.

Tabel 4.4.1 Emisii anuale de dioxid de sulf (tone/an)

Județ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Vaslui	360.5	141.6	91.7	15.5	288.8	730	75

Oxizi de azot (NO_x)

În anul 2013 emisiile totale NO_x au fost de 75 tone/an. Variația emisiilor de poluanți atmosferici de-a lungul timpului sunt prezentate în **tabelul 4.4.2**:

Tabel 4.4.2 Emisii anuale de oxizi de azot (tone/an)

Județ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Vaslui	955	455.8	709.2	1520.2	1309.7	3011,3	3753,9

La nivelul anului 2013, evaluarea calității aerului înconjurător în județul Vaslui s-a realizat permanent prin intermediul a 2 stații automate de fond urban ce fac parte din Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului (RNMCA). Stațiile de fond urban sunt amplasate astfel încât nivelul de poluare să fie influențat de contribuțiile integrate ale tuturor surselor.

Cele două stații automate de monitorizare:

- stația VS1 – stație de fond urban (str. Ștefan cel Mare, nr.56);
- stația VS2- stație de fond urban (care funcționează pe raza municipiul Huși, str. Recea, nr.1).

Stațiile au fost amplasate în zonă rezidențială, departe de sursele de emisii locale, pentru a evidenția gradul de expunere a populației la nivelul de poluare urbană. În ambele stații se monitorizează următorii poluanți: dioxid de sulf (SO₂), oxizi de azot (NO_x, NO, NO₂), monoxid de carbon (CO), ozon (O₃), benzen, toluen, etil-benzen, o,m,p-xileni, pulberi în suspensie (PM₁₀ nefelometric și PM₁₀ gravimetric) și parametrii meteo (direcția și viteza vântului, presiune, temperatură, radiația solară, umiditate relativă, precipitații).

Dioxidul de azot

Pentru anul 2013, toate concentrațiile *medii orare de NO₂* măsurate automat în cele două stații automate din municipiul Vaslui, respectiv Huși, s-au situat *sub valoarea limită orară pentru protecția sănătății umane (200 μg/m³)*.

Maximul valorilor orare pentru măsurătorile efectuate la stația VS1 a fost de 126 μg/m³, iar pentru stația VS2 a fost de 69,2 μg/m³; aceste maxime orare s-au înregistrat în luna ianuarie

2013; valorile orare mai mari se înregistrează în lunile de iarnă datorită emisiilor crescute provenite din instalațiile centralizate și individuale de producere a energiei termice.

În ceea ce privește concentrațiile *medii anuale de NO₂ acestea nu au depășit valoarea limită anuală pentru protecția sănătății umane (40 μg/m³)* în nici una din stațiile de monitorizare, înregistrându-se 22,33 μg/m³ pentru stația VS1, respectiv 11,24 μg/m³ pentru stația VS2.

Dioxidul de sulf

La nivelul județului Vaslui, în anul 2013, s-au înregistrat valori foarte mici pentru dioxidul de sulf, respectiv, maxima valorilor zilnice a fost de 11,9 μg/m³ pentru stația VS1, respectiv 11,6 μg/m³ la stația VS2, comparativ cu valoarea limită prevăzută în Legea nr. 104/2011 de 125 μg/m³ (valoare limită zilnică). Maxima orară a fost de 29,79 μg/m³ la stația VS1, respectiv 29,50 μg/m³ la stația VS2, față de 350 μg/m³ cât este valoarea limită orară pentru protecția sănătății umane; aceste maxime orare s-au înregistrat în luna martie 2013.

Valoarea medie anuală pentru municipiul Vaslui a fost de 3,91 μg/m³, iar pentru stația VS2 din Huși 6,30 μg/m³.

Pulberi în suspensie

În anul 2013, nu au existat depășiri la acest indicator în niciuna din stațiile automate.

La nivelul județului Vaslui, reprezentative pentru acest sector industrial sunt: industria uleiurilor vegetale, creșterea păsărilor pentru carne și ouă, industria textilă, industria de morărit și panificație.

În anul 2013, s-au inventariat 23 instalații industriale care intră sub incidența Directivei IED, clasificate astfel:

- **industria minerelelor** - Instalații pentru fabricarea produselor ceramice prin ardere, în special a țiglelor, a cărămizilor, a cărămizilor refractare, a dalelor, a plăcilor de gresie sau de faianță: SC CĂRĂMIZI SRL Vaslui;
- **instalații chimice** pentru producerea de substanțe chimice organice de bază: SC STEMAR SRL Vaslui;
- **industrii energetice** - Instalații de ardere cu o putere termică nominală mai mare de 50 MW: SC TERMICA Vaslui SA – este în conservare din ianuarie 2009;
- **instalație de prelucrare a produselor obținute din prelucrarea țițeiului și a deșeurilor petroliere** SC BLACK BITUMEN FACTORY SRL – punct de lucru Vaslui;
- **instalație chimică pentru producerea de substanțe chimice organice de bază**, cum ar fi cauciucuri sintetice SC FLOMOPOL SRL Vaslui;
- **instalație pentru fabricarea făinurilor proteice și incinerator deșeuri de origine animală** – SC SAFIR SRL Văleni – Punct de lucru Chițcani, județul Vaslui.

În anul 2013, la nivelul județului Vaslui nu s-au produs poluări accidentale.

➤ **SOL**

În ceea ce privesc terenurilor agricole, din județul Vaslui, din punct de vedere al categoriilor de folosințe, rezultă că din suprafața totală de teren agricol de 401.721 ha, 72,61% este reprezentată de terenul arabil, 21,72% de pășuni, 2,83% vii, 0,59% de livezi și 1,97% fânețe.

Tabelul 4.4.3 Evoluția repartiției terenurilor agricole pe tipuri de folosințe în județul Vaslui, în perioada 2008 ÷ 2013

Nr. crt.	Categorია de folosință	Suprafața (ha)				
		2009	2010	2011	2012	2013
1.	Arabil	291.306	291.992	291.696	291.728	291.711
2.	Pășuni	87.533	87.302	87.640	87.574	87.282
3.	Fânețe	7.941	7.954	7.923	7.921	7.918
4.	Vii	11.901	11.391	11.401	11.401	11.401
5.	Livezi	2.344	2.345	2.379	2.409	2.409
TOTAL AGRICOL		401.025	400.984	401.039	401.033	401.721

Sursa: Direcția pentru Agricultură Județeană Vaslui

Se poate observa că suprafața agricolă prezintă o scădere mică, deoarece o parte din această suprafață a fost destinată construcțiilor și o altă parte, datorită degradării terenurilor agricole a devenit improprie agriculturii. Totodată, se menține tendința de ușoară creștere a plantațiilor viticole și pomicole, există și un grad ridicat de îmbătrânire a celor existente și de înlocuire treptată prin replantare.

În cursul anului 2013, nu s-au înregistrat poluări accidentale validate în județul Vaslui.

II. REPUBLICA MOLDOVA

Informațiile privind caracterizarea existentă a mediului în Republica Moldova sunt luate din documentele aflate pe website-ul <http://mediu.gov.md/index.php/starea-mediului/rapoarte>

➤ **AER**

Cantitatea totală de poluanți emisă în atmosferă din sursele fixe (centralele electrotactice (CET-urile) și întreprinderile industriale în funcțiune) pe parcursul anului 2012 este de **20.664,6 tone**.

Variația emisiilor de poluanți atmosferici din surse fixe de-a lungul timpului este prezentată în **tabelul 4.5.1**:

Tabelul 4.5.1 Variația emisiilor de poluanți din surse industriale în perioada 2011-2012

Anul	Masa emisiilor, tone	CO	Hidrocarburi	NO2	SO2	Suspensii solide	Compuși organici volatili	Alte substanțe poluante
2011	23 030,3	7 009,1	3 006,1	2 379,2	1 789,6	4 040,2	1 822,7	2 983,3
2012	20 664,6	6 239,9	2 705,7	2 001,4	1 488,6	4 063,2	1 710,8	2 454,9

Sursa: Anuar – Starea calității aerului atmosferic pe teritoriul Republicii Moldova în anul 2013

Cantitatea emisiilor de poluanți în atmosferă de la sectorul termoelectric în anul 2012 este de **6.879,4 tone**. Din cantitatea totală de emisii de poluanți, 10,3 % provin de la centralele termoelectrice.

Variația emisiilor de poluanți din centralele termoelectrice între anii 2011 ÷ 2012 este prezentată în **tabelul 4.5.2**.

Tabelul 4.5.2 Variația emisiilor de poluanți din centrale termoelectrice în perioada 2011 ÷ 2012

	Anul	Masa emisiilor, tone	SO2 (t)	CO (t)	NO2 (t)	Substanțe solide (t)	Altele (t)
CET „Nord-Bălți”	2011	81,9	3,6	42,0	26,3	9,7	0,1
	2012	24,9	0	17,8	2,3	4,7	0,001
CET-I	2011	78,7	0,04	39,4	38,6	0,5	0,2
	2012	74,7	0,04	24,4	49,6	0,5	0,2
CET-II	2011	418,1	0,01	59,7	358,0	0,3	0,1
	2012	493,9	0,01	123,5	369,4	0,9	0,1
„Termocom” S.A.	2011	103,1	0,4	12,4	62,4	2,6	25,3
	2012	114,0	0,2	16,2	65,2	10,2	22,1

Sursa: Anuar – Starea calității aerului atmosferic pe teritoriul Republicii Moldova în anul 2013

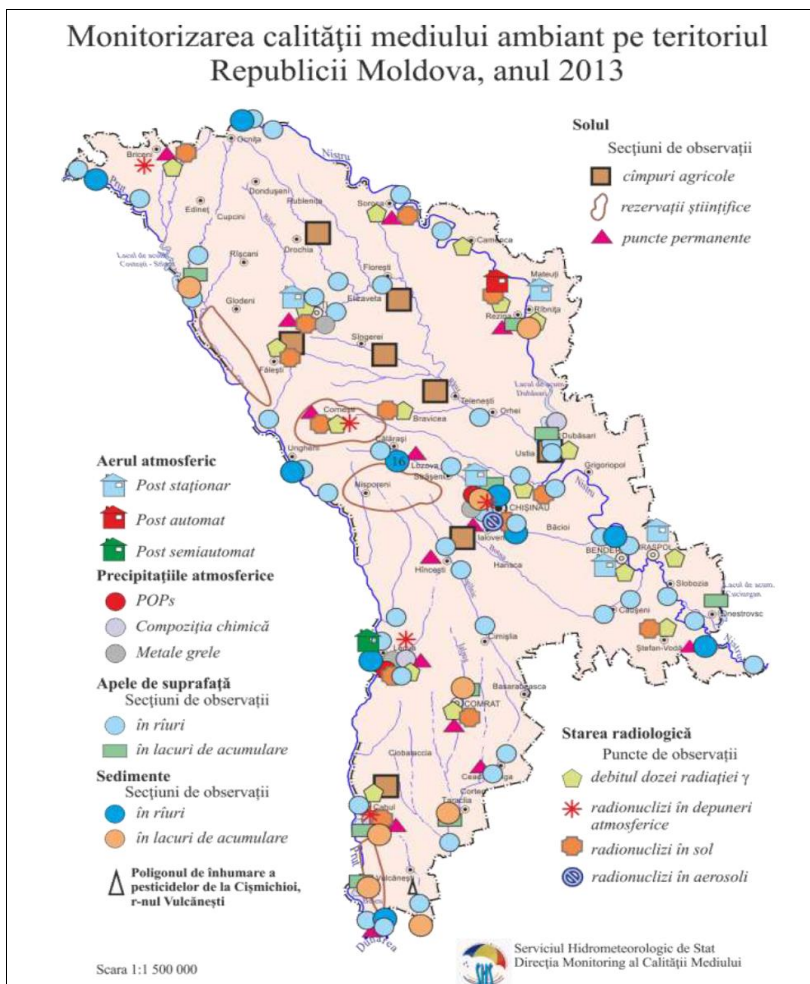
Variația emisiilor de poluanți atmosferici proveniți din staționare în anii 2011 ÷ 2012 este prezentată în **tabelul nr. 4.5.3**.

Tabelul 4.5.3 Variația emisiilor de poluanți din surse staționare în perioada 2011 ÷ 2012.

	Anul	Masa emisiilor, tone	CO	Hidrocarburi	NO2	SO2	Suspensii solide	Compuși organici volatili	Alte substanțe poluante
Chișinău	2011	4 723,4	1 506,9	374,1	988,9	133,9	547,7	610,2	561,8
	2012	3 324,9	986,3	101,0	701,3	97,2	500,3	660,2	278,7
Bălți	2011	793,6	227,8	225,7	59,4	13,7	75,3	149,7	41,8
	2012	832,3	232,3	214,7	42,3	14,1	132,6	144,8	51,5
Rezina	2011	4 238,4	1 211,8	1 362,7	418,3	26,8	261,0	0,010	957,8
	2012	4 081,1	1 133,9	1 367,3	321,9	25,3	274,1	0	958,5

Sursa: Anuar – Starea calității aerului atmosferic pe teritoriul Republicii Moldova în anul 2013

Calitatea aerului

În anul 2013 rețeaua națională de supravegherea calității aerului a fost reprezentată de 19 surse staționare, inclusiv: - 17 surse ce funcționează conform Programului de 3 ori/24h (7⁰⁰, 13⁰⁰, 19⁰⁰), unde se prelevează probe de aer după următorii indicatori de bază: suspensii solide, SO₂, CO, NO₂ și specifici: SO₄, C₆H₅OH, CH₂O, amplasate în 5 centre industrializate ale Republicii Moldova (Chișinău - 6 posturi, Bălți - 2 posturi, Bender - 4 posturi, Tiraspol - 3 posturi, Rîbnița - 2 posturi).

Pe parcursul anului 2013 la postul automat Mateuți s-au prelevat și analizat cca 98544 probe, dintre care 72.264 pentru: CO, O₃, SO₂, suspensii solide totale și 26280 probe pentru echivalentul debitului dozei ambientale a radiației gama.

În orașul Leova în perioada anului 2013 s-au prelevat și analizat circa 2940 probe pentru cei 12 poluanți monitorizați (suspensii solide-fracția PM10; anionii: Cl, NO₃-N, SO₄-S, HNO₃, SO₂-S și cationii: Na⁺, NH₄⁺, K⁺, Mg⁺⁺, NH₄-N, Ca⁺⁺, NO₂), conform programului EMEP nivelul I.

Municipiul Chișinău

Teritoriul municipiului are o suprafață aproximativ de 120,75 km², iar populația este de circa 592,6 mii locuitori. Sursele de poluare din municipiu sunt: SA "CET- I", SA "CET- II", SA "Elcas", SA "Piele", SA "Viitorul", Combinatul de șampanie „Cricova”, SRL „East Auto Lada”, SA „Tutun CTC”, SA "Fabrica de sticlă", SA „Agurdino”, Glass Container Company, SA „Macon”, Fabrica de drojdii, SA „Termocom” / cazangeria de Sud, SA „Icam”, SA „Termocom” / cazangeria Sculeni, SA „Aralit”, SA „Bucuria”, SA „Zorile”, SA „Fabrica de beton și mortar”, SA „Taxi - Service”, Trustul „Edilitate”, SA „Autosalubritate”, SA „Topaz”, SA „Termocom” / cazangeria Muncești, SA „Carmez”, SA „Frigo”, SA „Franzeluța”, SA „Vitanta”, Combinatul auto nr. 4.

Tabelul 4.5.4 prezintă valorile concentrațiilor de poluanți în municipiul Chișinău.

Tabelul 4.5.4 Distribuția concentrațiilor de poluanți măsurate în municipiu

Nr. d/o	Denumirea poluantului	Nr. de observații	Concentrații anuale				Numărul de zile cu depășiri CMA mm	IPA
			medii		maxime momentane			
			mg/mc	Valoarea exprimată în CMAmd	mg/mc	Valoarea exprimată în CMAmm		
1.	Suspensii solide	5336	0,1	0,7	3,1	6,2	28	0,45
2.	Dioxid de sulf	5207	0,007	0,1	0,097	0,2	-	0,13
3.	Sulfăți solubili	888	0,01	0,1	0,09	0,3	-	-
4.	Monoxid de carbon	5346	0,7	0,2	4,0	0,8	-	0,30
5.	Dioxid de azot	5336	0,05	1,3	0,53	6,2	259	1,44
6.	Oxid de azot	455	0,04	0,7	0,32	0,8	-	0,64
7.	Fenol	1931	0,001	0,3	0,018	1,8	5	0,13
8.	Aldehidă formică	3219	0,014	4,7	0,129	3,7	116	7,46

“-” - nu s-au înregistrat zile cu depășiri ale CMA

Municipiul Bălți

Suprafața municipiului Bălți are o suprafață de 41,43 km², iar populația de circa 122,8 mii locuitori. Sursele de bază care contribuie la poluarea atmosferei municipiului sunt: SA „Combinatul de produse cerealiere”, SA „Cet - Nord”, SA „Moldagrotehnica”, SMS „Knauf”, SA „Combinatul de produse alimentare”, Uzina de prelucrare a semințelor de porumb, SA „Floarea soarelui”, SA „Beer Master”, SA „Incomlac”, SA „Basarabia- Nord”, Direcția edificiilor civile (CSM), SA „Răut”, SA „Apa-Canal”, SA „Bălțanca”, Depoul de locomotive, SA „Barza albă”.

Tabelul 4.5.5. prezintă valorile concentrațiilor de poluanți în municipiul Bălți.

Tabelul 4.5.5 Distribuția concentrațiilor de poluanți măsurate în municipiu

Denumirea poluantului	Nr. de observații	Concentrații anuale				Numărul de zile cu depășiri al CMA mm	IPA
		medii		maxime momentane			
		mg/mc	Valoarea exprimată în CMAmd	mg/mc	Valoarea exprimată în CMAmm		
Suspensii solide	1787	0,3	2,0	1,9	3,8	114	2,0
Dioxid de sulf	1621	0,008	0,2	0,051	0,1	-	0,15
Sulfăți solubili	894	0,02	0,2	0,08	0,3	-	0,04
Dioxid de azot	1787	0,03	0,8	0,12	1,4	18	0,76
Aldehidă formică	1297	0,008	2,7	0,049	1,4	11	3,52

“-” - nu s-au înregistrat zile cu depășiri ale CMA

Municipiul Tiraspol

Teritoriul municipiului Tiraspol are o suprafață de aproximativ 54,65 km², iar populația constituie circa 166,8 mii locuitori. Sursele principale de poluare sunt: uzina "Moldavizolit", uzina "Electromaș", fabrica de cărămidă, uzina ambalajelor de sticlă, fabricile de mobilă nr. 4 și nr. 5, asociația de conserve, rețelele termice și cazangeriile, combinatul de bumbac, transportul auto etc.

Tabelul 4.5.6. prezintă valorile concentrațiilor de poluanți în municipiul Tiraspol.

Tabelul 4.5.6 Distribuția concentrațiilor de poluanți măsurate în municipiu

Denumirea poluantului	Nr. de observații	Concentrații anuale				Numărul de zile cu depășiri ale CMAmm	IPA
		medii		maxime momentane			
		mg/mc	Valoarea exprimată în CMAmd	mg/mc	Valoarea exprimată în CMAmm		
Suspensii solide	2485	0,1	0,7	0,7	1,4	6	0,40
Dioxid de sulf	2487	0,001	0,02	0,133	0,3	-	0,02
Monoxid de carbon	2548	1,6	0,5	30,0	6,0	14	0,59
Dioxid de azot	2487	0,03	0,8	0,31	3,6	125	0,63
Fenol	862	0,006	2,0	0,032	3,2	103	2,41
Aldehidă formică	1240	0,004	1,3	0,028	0,8	-	1,62

"-" - nu s-au înregistrat zile cu depășiri ale CMA

Municipiul Bender

Municipiul Bender ocupă o suprafață de aproximativ 20,86 km² și are populația de circa 121 mii locuitori. Sursele de bază sunt: fabrica de amidon, uzina "Electrofarfor", fabrica de prelucrare a lânii și bumbacului, fabrica de mobilă nr. 7, uzina "Moldavcabeli", uzinele de producere a betonului armat nr. 3 și nr. 7, termocentralele, cazangeriile, transportul auto, etc.

Tabelul 4.5.7. prezintă valorile concentrațiilor de poluanți în municipiul Bender.

Tabelul 4.5.7 Distribuția concentrațiilor de poluanți măsurate în municipiu

Denumirea poluantului	Nr. de observații	Concentrații anuale				Numărul de zile cu depășiri ale CMAmm	IPA
		medii		maxime momentane			
		mg/mc	Valoarea exprimată în CMAmd	mg/mc	Valoarea exprimată în CMAmm		
Suspensii solide	3212	0,04	0,3	0,2	0,4	-	0,29
Dioxid de sulf	3395	0,001	0,02	0,035	0,1	-	0,01
Monoxid de carbon	3392	1,6	0,5	4,0	0,8	-	0,58
Dioxid de azot	3395	0,02	0,5	0,14	1,6	17	0,51
Aldehidă formică	1242	0,004	1,3	0,059	1,7	10	1,34

"-" - nu s-au înregistrat zile cu depășiri ale CMA

Orașul Rîbnița

Orașul Rîbnița ocupă o suprafață de aproximativ 31,95 km² și are populația de circa 60 mii locuitori. Sursele de bază sunt: uzina de ciment și ardezie, uzina metalurgică, combinatul de zahăr și alcool, uzina de pompe, uzina de beton armat.

Tabelul 4.5.8. prezintă valorile concentrațiilor de poluanți în orașul Rîbnița.

Tabelul 4.5.8 Distribuția concentrațiilor de poluanți măsurate în oraș

Denumirea poluantului	Nr. de observații	Concentrații anuale				Numărul de zile cu depășiri ale CMA mm	IPA
		medii		maxime momentane			
		mg/mc	Valoarea exprimată în CMAmd	mg/mc	Valoarea exprimată în CMAmm		
Suspensii solide	1707	0,1	0,7	0,6	1,2	1	0,51
Dioxid de sulf	1707	0,001	0,02	0,010	0,02	-	0,01
Monoxid de carbon	1708	1,1	0,4	11,0	2,2	2	0,41
Dioxid de azot	1707	0,04	1,0	0,13	1,5	34	0,92

"-" - nu s-au înregistrat zile cu depășiri ale CMA

Postul automat de monitoring din localitatea Mateuți

Începând cu luna martie a anului 2007 în scopul realizării eficiente a monitoringului privind calitatea aerului atmosferic s-au inițiat lucrări de realizare a unei stații automate de control în Mateuți. Amplasarea acestei stații poate fi explicată prin nivelul sporit de poluare în această zonă din Republica Moldova. Sursele de bază ale poluării atmosferei în localitatea Mateuți sunt: SA „Ciment”, orașul Rezina, „Combinatul Metalurgic Moldovenesc”, „Uzina de ciment și ardezie”, orașul Rîbnița.

Depășiri concentrațiilor medii anuale au fost înregistrate pentru: pulberi în suspensie, în municipiul Bălți, dioxid de azot în municipiul Chișinău, aldehydă formică în toate localitățile unde se monitorizează (Chișinău, Bălți, Bender, Tiraspol), fenol în Tiraspol, ozonul troposferic la stația automată, amplasată în localitatea Mateuți, concentrația a înregistrat valoarea de 1,0 CMA.

Cele mai înalte valori ale concentrațiilor medii anuale au fost înregistrate pentru: pulberi în suspensie – 2,0 CMA, dioxid de sulf – 0,2 CMA, sulfatți solubili – 0,2 CMA în municipiul Bălți; aldehydă formică – 4,7 CMA, dioxid de azot – 1,3 CMA în Chișinău; fenol – 2,0 CMA în Tiraspol, monoxid de carbon - 0,5 CMA în Bender și Tiraspol (și ozon troposferic – 1,0 CMA în Mateuți.

➤ **APĂ**

Fluviul Dunărea adună râurile de pe un teritoriu enorm din Europa de Vest. Mai mult de 1/3 din suprafața bazinului hidrografic și aproape 1/2 din lungimea cursului navigabil se găsesc pe teritoriul României, iar de la confluența cu râul Prut (circa 600 m) până la granița cu Ucraina – pe teritoriul Republicii Moldova.

Râul Prut, râu transfrontalier, care pornește de pe versanții muntelui Goverla, la 15 km sud-vest de satul Vorhota, pe masivul Carpaților cu păduri Cernogorice. Râul Prut este ultimul afluent important de stânga Dunării. Lungimea râului este de 967 km, suprafața bazinului acvatic este de 27540 km², căderea totală a apei este de 1577 m, înclinarea medie – 1,63 %. Principalii afluenți: din partea dreaptă – râul Liucica, râul Pistîncea, râul Rîbnița, râul Cisremoș, râul Derelui, râulețele: pe partea stângă: pârâiașul Turca, râul Cerneava, râul Beleluia, râulețul Șovița, râul Granița Veche, râul Rînceag, râul Cerlena, râul Vilia, râul Lonatnica, râul Racovăț, râul Ciuhu,

râul Camenca, râul Gîrla Mare, râul Delia, râul Nîrnova, râul Gura-Lăpușna, râul Sărata, râul Tigheci.

Din râul Prut se alimentează cu apă întreprinderile industriale, se utilizează pentru irigarea pământurilor, pentru piscicultură și navigație.

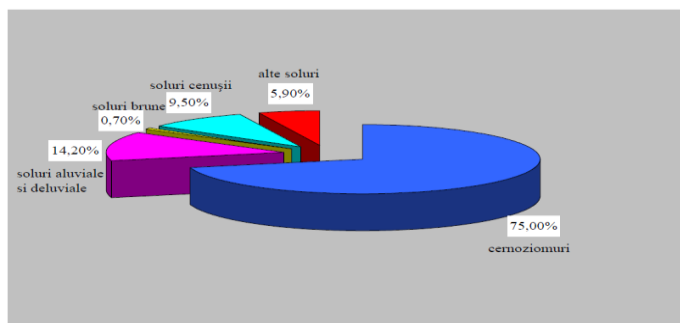
Râul Ciuhur pornește de la contopirea câtorva izvoare nu prea mari, la 3 km nord - vest de s. Ocnîța raionul Ocnîța, se varsă în râul Prut din partea stîngă a malului la 558 km de gură, lângă orașul Costești, raionul Rîșcani. Lungimea râului – 90 km, suprafața bazinului de recepție – 724 km², căderea totală – 175 m, înclinarea medie 19 ‰, gradul de sinuozitate – 1,38 ‰.

Afluenții principali: din dreapta – Valea Țarului (cu lungimea de 11 km); din stînga – Valea Șofrîncoasă (lungimea 15 km), râulețul Ciuhureț (lungimea 15 km).

Râul Sărata izvorăște din iazul inferior. Lungime râului este de 187 km și se revarsă în râul Prut. Afluenții principali: în dreapta râul Orac (lungimea 22 km), stînga râul Sărățica (lungimea 15 km).

➤ SOL

Prezentarea tipurilor de sol din Republica Moldova, este descrisă în figură următoare:

5. ORICE PROBLEMĂ DE MEDIU EXISTENTĂ CARE ESTE RELEVANTĂ PENTRU PLAN SAU PROGRAM, INCLUSIV, ÎN SPECIAL, CELE CARE SUNT LEGATE DE ORICE ZONĂ DE IMPORTANȚĂ SPECIALĂ PENTRU MEDIU, CUM AR FI ZONELE DESEMNAȚE ÎN CONFORMITATE CU DIRECTIVELE 2001/147/CEE ȘI 92/43/CEE

I. ROMANIA

Informațiile privind siturile de importanță comunitară și ariile de protecție specială avifaunistică de pe teritoriul celor patru județe din aria eligibilă a programului au fost luate din website-ul MMAP - <http://www.mmediu.ro/articol/date-gis/434>.

Sursa fotografiilor este reprezentată de *Raporturile privind Starea Mediului în județele Botoșani, Galați, Iași și Vaslui* pentru anul 2013, publicate pe website-urile Agențiilor de Protecția Mediului din județele respective.

➤ **Județul Botoșani**

În județul Botoșani sunt instituite **7** situri de importanță comunitară SCI , **4** arii de protecție specială avifaunistică SPA și rezervații naturale. **Figura 5.1** prezintă repartitia SCI, SPA și a rezervațiilor naturale pe teritoriul județului Botoșani.

Rezervațiile naturale se împart în rezervații de tip forestier și de tip floristic

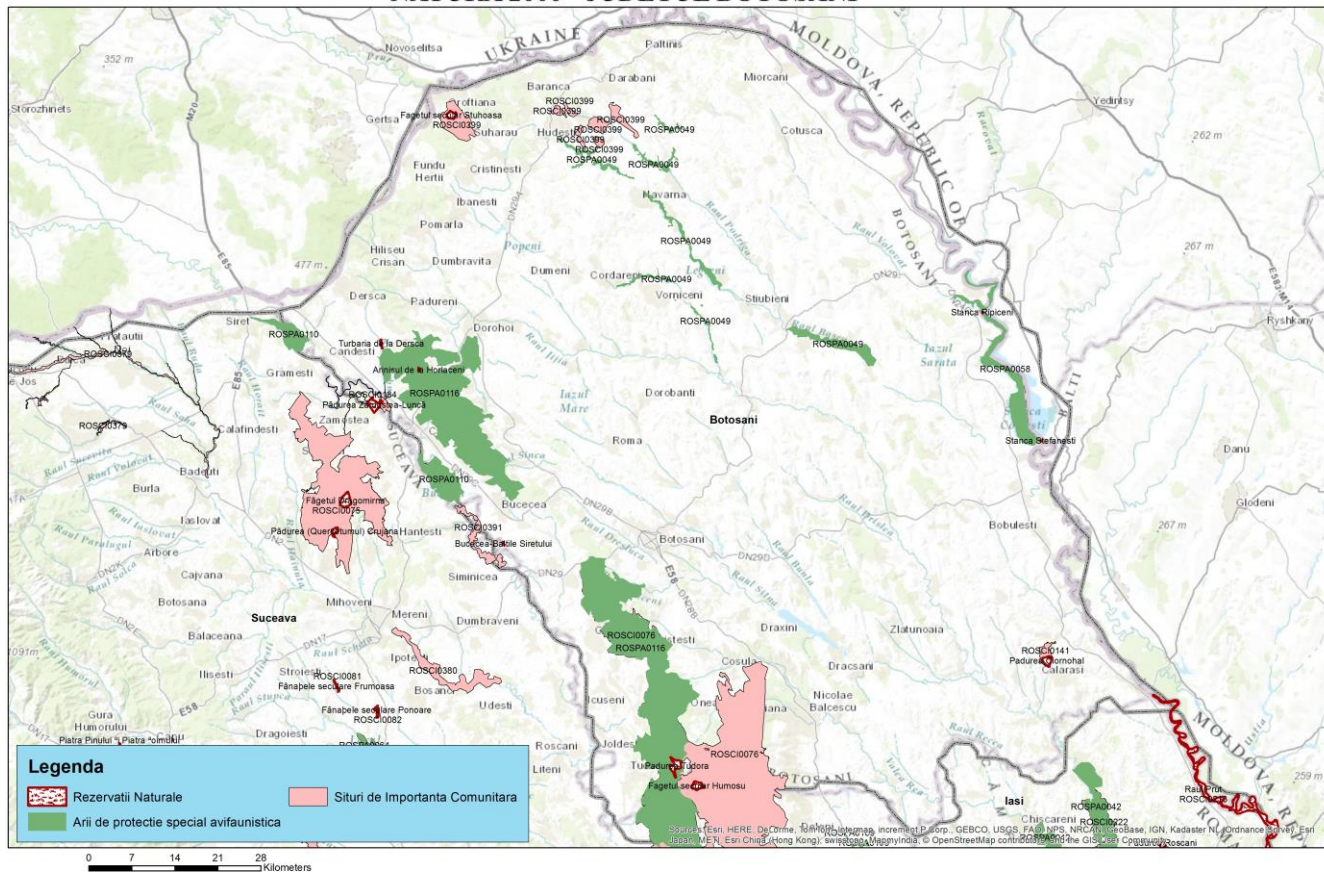
➤ **Tip forestier**

- Pădurea Tudora 119,0 ha;
- Pădurea Ciornohal 76,5 ha;
- Arinișul de la Horlăceni 5,0 ha;
- Făgetul Secular Stuhuosa 0,5 ha.

➤ **Tip floristic**

- Turbăria de la Dersca (Lozna) 10,0 ha;
- Bucecea Bălțile Siretului 2,0 ha;
- Rezervația floristică Stânca-Ștefănești 1,0 ha;
- Rezervația floristică Ripiceni 1,0 ha.

NATURA 2000 - JUDETUL BOTOSANI

Cod document **8017/2014-4-S0081897-N0**

Revizie: **0**

Pag. **46**

I. ARII DE PROTECȚIE SPECIALĂ AVIFAUNISTICĂ -SPA

În județul Botoșani, sunt declarate **4 Arii** de Protecție Specială Avifaunistică.
Suprafața totală SPA-uri declarate este de 29.453,68 ha.

➤ **ROSPA0058**Lacul Stânca Costești

Localizare - teritorii ale orașului Ștefănești, comunelor Ripiceni și Manoleasa.

Specii ocrotite: 44 specii de păsări sălbatice nominalizate în Anexa 1 a Directivei Păsări-acvila țipătoare mare (*Aquila clanga*), stârc galben (*Ardeola ralloides*), corcodel de iarnă (*Podiceps auritus*), rața roșie (*Aythya nyroca*), viespar (*Penis auritus*).

Suprafață: 2161 ha.

ROSPA0058 Lacul Stânca Costești

➤ **ROSPA0049**lazurile de pe Valea Ibăneșei - Bașeului-Podrigăi

Localizare - teritorii ale orașelor: Darabani, Saveni și com. Cordăreni, Hănești, Hudești, Havârna, Mileanca, Vorniceni, Ungureni, Știubieni, Vlăsinești, Concești.

lazuri: Negreni, Mileanca, Cal Alb, Ibaneasa, Vorniceni, Havirna, Hănești.

Specii ocrotite: 20 de specii de păsări din anexa I a Directivei Păsări - erete de stuf (*Circus aeroginosus*), creșteț cenușiu (*Porzana parva*), egretă mare (*Egreta alba*), stârc roșu (*Ardeea pupurea*), chira de baltă (*Sterna hirundo*).

Suprafața: 2.705 ha

Acumulare Cal-Alb-Ciconia nigra

Hănești-Phasianus colchicus

ROSPA0049lazurile de pe Valea Baseului Podrigăi Ibăneșei

➤ **ROSPA0110 Acumulările Rogojești Bucecea**

Localizare: Județul Botoșani - Comuna Mihăileni, Vf. Câmpului și teritorii din județul Suceava

Specii ocrotite: 22 specii din Anexa 1 a Directivei Păsări. Suprafața 1537,38 ha pe județul Botoșani

Acumulările Rogojești Bucecea

➤ **ROSPA0116 Dorohoi Șaua Bucecei**

Localizare: teritorii din județele Botoșani, Suceava, Iași

Specii ocrotite: 15 specii de păsări din Anexa 1 a Directivei Păsări.

Suprafața: Pe teritoriul județul Botoșani - 23050,3 ha.

II. SITURI DE IMPORTANȚĂ COMUNITARĂ - SCI

În prezent, în județul Botoșani există **7** Situri de Importanță Comunitară.

Suprafața totală SIC - uri declarate este de 16978,17 ha.

➤ **ROSCI 0141 Pădurea Ciornohal**

Localizare: comuna Călărași

Tipul de habitat comunitar: Păduri dacice de stejar și carpen

Specia floristică de interes comunitar: *Iris aphylla* ssp *hungarica*

Suprafața: 265 ha

Regenerare naturală de *Cotinus coggygria* *Convallaria majalis*
ROSCI 0141 Pădurea Ciornohal

➤ **ROSCI0076 Dealul Mare- Hârlău**

Localizare: teritorii din județele Botoșani, Iași și Vaslui.

Tipuri de habitate de interes comunitar: Păduri dacice de stejar și carpen, Păduri de fag de tip Asperulo fagetum.

Suprafața: 14.565 ha pe teritoriul județului Botoșani - teritorii din comuna Copălău, Corni, Coșula, Cristești, Curtești Flămânzi, Frumușica, Tudora, Vlădeni, Vorona.

Cypripedium calceolus

Pădurea Vorona

➤ **ROSCI0255 Turbăria Lozna (Dersca)**

Localizare: comuna Lozna.

Tipurile de habitate comunitare: Lacuri eutrofe naturale cu vegetație de tip Magnopotamion sau Hydrocharition și Turbării capabile de o regenerare naturală.

Specia floristică de interes comunitar: *Angelica palustris* (angelică de baltă).

Suprafața: 12 ha

Angelica palustris (angelică de baltă)

Turbăria Lozna Dersca

➤ **ROSCI0234 Stâncă Ștefănești**

Localizare - Stâncă, oraș Ștefănești

Tipul de habitat comunitar: Comunități rupicole calcifile sau pajiști bazifile din Alysso-sedion albi.

Suprafața: 1 ha.

ROSCI0234 Stâncă Ștefănești

➤ **ROSCI 0399Suharău Darabani**

Localizare: teritorii administrative din localitățile Concești, Darabani, Hudești, Suharău.

Habitate de interes comunitar: Păduri de fag de tip Asperulo fagetum, Păduri dacice de stejar și carpen, Stepe ponto sarmatice, Tufărișuri de foioase ponto sarmatice.

Suprafața: 1.936 ha.

➤ **ROSCI0391Siretul Mijlociu Bucecea**

Localizare: teritorii administrative din județul Botoșani și Suceava. În județul Botoșani - orașul Bucecea 3% și comuna Vf. Câmpului 1%.

Habitate de interes comunitar: Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor până la cel montan și alpin.

Specii de pești din Anexa 2 a Directivei Habitate: *Aspius aspius*, *Gobio kessleri*, *Cobitis taenia*.

Suprafața: 125,4 ha

➤ **ROSCI0184 Pădurea Zamostea Luncă**

Localizare: județul Botoșani și Suceava. În județul Botoșani - teritorii din comuna Căndești și Vf. Câmpului.

Tipurile de habitate: Păduri dacice de stejar și carpen, Păduri ripariene mixte cu *Quercus robur*, *Frasinus excelsior* din lungul marilor râuri.

Specii de amfibieni și reptile Anexa 2 a Directivei Habitate: *Emys orbicularis*.

Suprafața: 68,77 ha.

➤ **Județul Galați**

În județul Galați sunt instituite **14** situri de importanță comunitară SCI, **5** arii de protecție specială avifaunistică SPA, rezervații naturale și parcuri naturale. **Figura 5.2** prezintă repartitia SCI, SPA și a rezervațiilor naturale și parcuri naturale pe teritoriul județului Galați

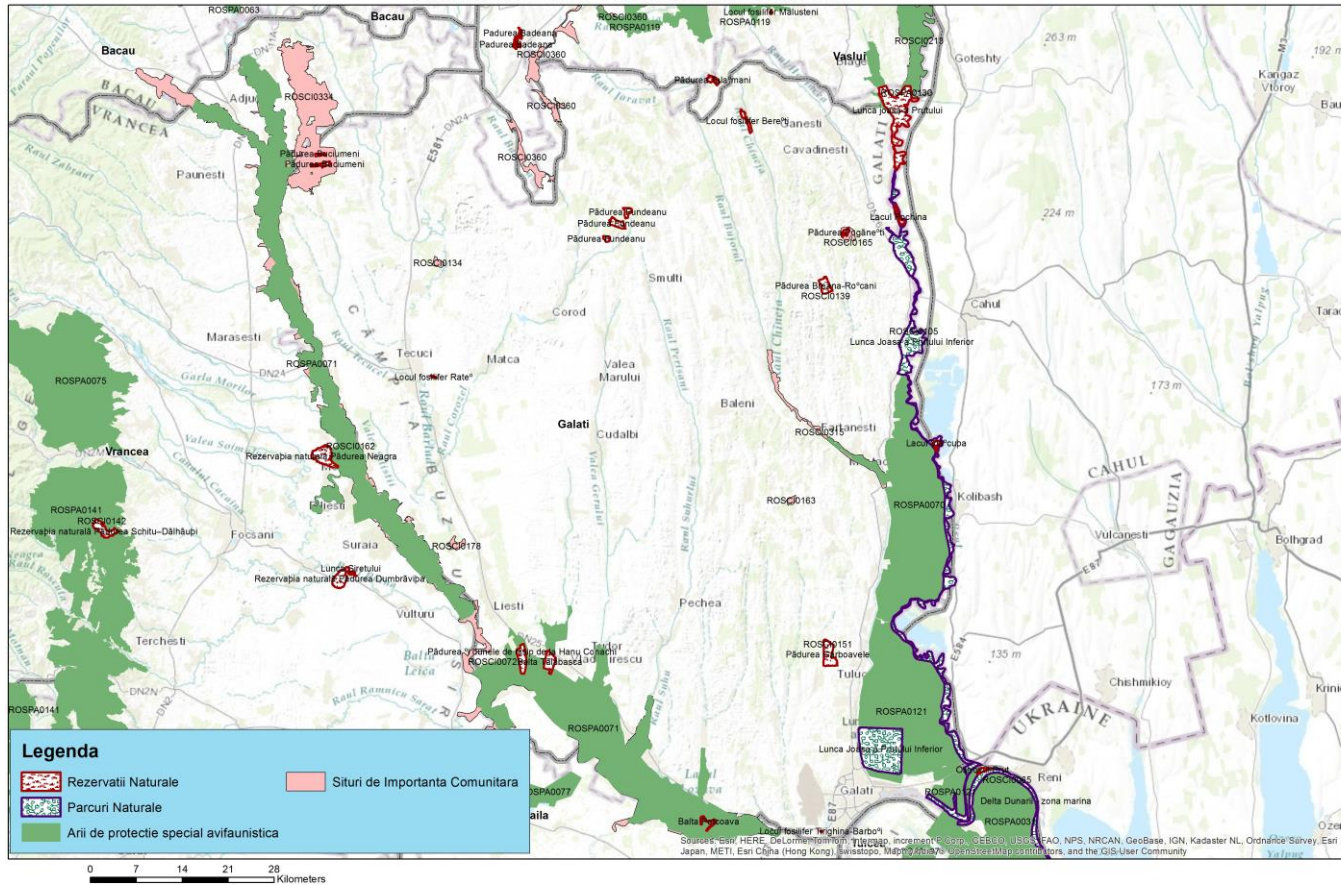
În județul Galați există 16 rezervații naturale: 3 dintre acestea sunt rezervații importante sub aspect paleontologic (locurile fosilifere Tirighina-Barboși, Rateș și Berești), celelalte prezentând interes din punct de vedere floristic, faunistic și forestier.

Arii naturale de interes

Nr. ctr.	Cod	Aria protejată	Localizare	Suprafața (ha)
1.	2.402.	Dunele de nisip de la Hanu Conachi	Comuna Fundeni, satul Hanu Conachi	199,30
2.	2.403.	Pădurea Gârboavele	Comuna Tulucești	230,00
3.	2.404.	Pădurea Breana-Roșcani	Comuna Băneasa	78,30
4.	2.405.	Locul fosilifer Tirighina-Barboși	Municipiul Galați	1,00
5.	2.406.	Locul fosilifer Rateș	Municipiul Tecuci	1,50
6.	2.407.	Pădurea Fundeanu	Comuna Drăgușeni	53,20
7.	2.408.	Pădurea Talasmani	Orașul Berești	20,00
8.	2.409.	Pădurea Buciumeni	Comunele Buciumeni și Brăhășești	71,20
9.	2.410.	Ostrovul Prut*	Municipiul Galați	62,00
10.	2.411.	Balta Potcoava	Comuna Branîștea	49,00
11.	2.412.	Balta Talabasca	Comuna Tudor Vladimirescu	139,00
12.	2.413.	Locul fosilifer Berești	Orașul Berești	49,00
13.	2.414.	Lunca joasă a Prutului*	Comuna Cavadinești	81,00
14.	2.415.	Lacul Pochina*	Comuna Suceveni	74,80
15.	2.416.	Lacul Vlăsçuța*	Comuna Măstăcani	41,80
16.	2.417.	Pădurea Pogănești	Comuna Băneasa	33,50
17.		Parcul Natural „Lunca Joasă a Prutului Inferior”	Cavadinești, Suceveni, Oancea, Măstăcani, Vlădești, Foltești, Frumușița, Tulucești, Galați	8247

În 2004, 4 rezervații naturale de interes național (Balta Vlăsçuța, Balta Pochina, Ostrovul Prut și Lunca Joasă a Prutului) au fost incluse în Parcul Natural „Lunca Joasă a Prutului Inferior” (PNLJPI), declarat prin HG nr. 2151/2004, privind instituirea regimului de arie naturală protejată pentru noi zone.

NATURA 2000 - JUDETUL GALATI

Cod document 8017/2014-4-S0081897-NO

Revizie: 0

Pag. 52

Suprafața totală a siturilor de interes comunitar de 22.902 ha, reprezintă 5% din teritoriul județului Galați, în timp ce suprafața totală a ariilor de protecție specială acvifaunistică, de 56.106 ha, reprezintă 12,5% din suprafața județului.

Nr. crt.	Județ/județe	Codul Sitului	Numele Sitului	Suprafața în jud. Galați (ha)
Siturile de importanță comunitară din județul Galați				
1.	Galați	ROSCI0072	Dunele de nisip de la Hanul Conachi	241,700
2.	Galați	ROSCI0105	Lunca Joasă a Prutului	5851,700
3.	Galați	ROSCI0134	Pădurea Balta-Munteni	86,000
4.	Galați	ROSCI0139	Pădurea Breana-Roșcani	156,800
5.	Galați	ROSCI0151	Pădurea Gârboavele	219,100
6.	Vrancea Galați Bacău Brăila	ROSCI0162	Lunca Siretului Inferior	12289,543
7.	Galați	ROSCI0163	Pădurea Mogoș-Mățele	64,900
8.	Galați	ROSCI0165	Pădurea Pogănești	180,900
9.	Galați	ROSCI0175	Pădurea Tălășmani	53,400
10.	Galați	ROSCI0178	Pădurea Torcești	129,900
11.	Galați	ROSCI0315	Lunca Chineja	944,900
12.	Vrancea Galați	ROSCI0334	Pădurea Buciumeni - Homocea	2047,253
13.	Vaslui, Galați	ROSCI0360	Râul Bârlad între Zorleni și Gura Gârbovățului	642,350
14.	Tulcea Constanța Galați	ROSCI0065	Delta Dunării	> 1% în jud. Galați
Ariile de Protecție Specială Avifaunistică din județul Galați				
15.	Galați	ROSPA0070	Lunca Prutului-Vlădești-Frumușița	14389
16.	Galați, Vrancea, Brăila	ROSPA0071	Lunca Siretului Inferior	24084,8
17.	Galați	ROSPA0121	Lacul Brateș	15682
18.	Galați, Vaslui	ROSPA0130	Mața-Cârja-Rădeanu	1950
19.	Galați, Tulcea, Constanța	ROSPA0031	Delta Dunării și Complexul Razim-Sinoe	> 1% în jud. Galați

➤ **Județul Iași**

În județul Iași sunt instituite **19** situri de importanță comunitară SCI, **6** arii de protecție specială avifaunistică SPA și rezervații naturale. **Figura 5.3** prezintă repartitia SCI, SPA și rezervații naturale pe teritoriul județului Iași.

➤ **Arii naturale protejate de interes național**

În județul Iași sunt declarate 27 de rezervații naturale, după cum urmează:

- 12 de tip forestier (Pădurea Cătălina Cotnari, Făgetul Secular Humosul, Pădurea Frumușica, Pădurea Ghiorghitoaia, Pădurea Icușeni, Lunca Mircești, Pădurea Medeleni, Pădurea Pietrosu, Poieni – Cărbunăriei, Pădurea Roșcani, Pădurea Tătăruși, Pădurea Uricani);
- 3 de tip floristic (Poiana cu Schit, Fânețele seculare Valea lui David și Sărăturile din Valea Ilenei);
- 7 de tip acvatic (Balta Teiva- Vișina, Cotul Bran pe Râul Prut, Prutețul Bălătău, Cotul Sălăgeni, Râul Prut, Acumularea Chirița, Acumularea Pârcovaci);
- 5 de tip geologic-paleontologic (Punctul Forestier Băiceni, Bohotin Pietrosu, Locul fosilifer Dealul Repedea, Șcheia , Pârâul Pietrei – Bazga Răducăneni).

I. Arii de protecție specială acvifaunistică SPA

Nr. crt.	Denumire	Localizare	Suprafața (ha)		Suprafața suprapusă pe supraf. ANP de interes național (%)	Suprafața ocupată din supraf. Județului (%)
			Totală	Pe terit. județului		
JUDEȚUL IAȘI						
1	ROSPA0109 Acumulările Belcești	Județul Iași – UAT: Belcești, Cepenița, Coamele-Caprei, Cotnari, Deleni, Hârlău, Scobinți	2 099	2 099	0	0,38
2	ROSPA0116 Dorohoi – Șaua Bucecei	Județele Botoșani, Suceava, Iași; județul Iași – UAT: Deleni, Siretel	25 330	1 266	0	0,23
3	ROSPA0042 Eleșteele Jijiei și Miletinului	Județul Iași – UAT: Andrieșeni, Coamele Caprei, Ierbiceni, Focuri, Fântânele, Gropnița, Movileni, Popricani, Proboata, Victoria, Vlădeni, Șipote, Tigănași	18 990	18 990	0,03	3,46
4	ROSPA0072 Lunca Siretului Mijlociu	Județele Iași, Neamț și Bacău; în județul Iași – UAT: A.I. Cuza, Butea, Hălăucești, Mircești, Mogoșești Siret, Râchiteni, Stolniceni-Prăjescu	10 455	3 241	0	0,59
5	ROSPAPădurea Bâmova	Județul Iași – UAT: Bâmova, Ciurea, Comarna, Dobrovăț, Grajduri, Schitu Duca și Tomești; municipiul Iași	12 887	12 887	0,84	2,35
6	ROSPA0096 Pădurea Miclești	Județele Iași și Vaslui; în județul Iași – comunele: Ciortestii și Dolhestii.	8 631	5 437	0	0,99
TOTAL				43 920		8

II. SITURI DE IMPORTANȚĂ COMUNITARĂ

Nr. crt.	Denumire	Localizare	Suprafața (ha)		Suprafața suprapusă pe suprafața ANP de interes național (%)	Suprafața ocupată din suprafața județului
			Totală	Pe terit. județului		
JUDEȚUL IAȘI						
1	ROSCI0058 Dealul lui Dumnezeu	Județul Iași – UAT: Lețcani, Movileni, Rediu, Românești.	579	579	0	0,1
2	ROSCI0076 Dealul Mare-Hârlău	Județele Botoșani, Suceava, Iași; Județul Iași – UAT: Deleni, Hârlău, Lespezi, Sirețel	25 112	9 040	0,81	1,65
3	ROSCI0077 Fânațele Bârca	Județul Iași – UAT: Miroslava, Mogoșești Voinești	144	144	0	0,02
4	ROSCI0107 Lunca Mircești	Județul Iași – UAT Mircești	33	33	79	0,006
5	ROSCI0135 Pădurea Bârnova-Repedea	Județul Iași – UAT: Bârnova, Ciurea, Comarna, Dobrovăț, Grajduri, Iași, Mogoșești, Schitu Duca, Scânteia, Tomești	12 216	12 216	0,88	2,23
6	ROSCI0152 Pădurea Floreanu-Frumușica-Ciurea	Județele Iași și Neamț; Județul Iași – UAT: Dagâța, Dumești, Horlești, Mădârjac, Popești, Sinești, Tansa, Voinești, Țibana, Țibănești	18 978	16 700	0,58	3,04
7	ROSCI0159 Pădurea Homița	Județul Iași – UAT: Cristești, Moțca	57	57	0	0,01
8	ROSCI0160 Pădurea Icușeni	Județul Iași – UAT Golăiești	10	10	86,2	0,001
9	ROSCI0161 Pădurea Medeleni	Județul Iași – UAT Golăiești, Victoria	131	131	0	0,02
10	ROSCI0167 Pădurea Roșcani	Județul Iași – UAT Roșcani	56	56	61,78	0,01

11	ROSCI0171 Pădurea și pajiștile de la Mărzești - Iași	Județul Iași – UAT: Rediu, Popricani.	200	200	0	0,03
12	ROSCI0176 Pădurea Tătăruși	Județul Iași – UAT: Tătăruși, Cristești, Valea Seacă	55	55	90,72	0,01
13	ROSCI0181 Pădurea Uricani	Județul Iași – UAT: Miroslava	114	114	59,64	0,02
14	ROSCI0213 Râul Prut	Județele Galați, Iași, Vaslui, Județul Iași – UAT: Bivolari, Trifești, Probota, Victoria, Golăiești, Ungheni, Țuțora, Prisăcani, Grozești, Gorban	11 961	11 861	36,38	2,16
15	ROSCI0221 Sărăturile din Valea Ilenei	Județul Iași – UAT: Dumehști, Lețcani, Românești	112	112	5,26	0,02
16	ROSCI0222 Sărăturile Jijia Inferioară – Prut	Județul Iași – UAT: Andrieșeni, Gropnița, Movileni, Șipote, Țigănași, Popricani, Probota, Trifești, Victoria și Vlădeni.	10 613	10 613	0,06	1,93
17	ROSCI0265 Valea lui David	Județul Iași – UAT: Lețcani, Miroslava, Rediu, Valea Lupului	1 435	1 435	3,23	0,26
18	ROSCI0363 Râul Moldova între Oniceni și Mitești	Județele Suceava, Iași, Neamț; Județul Iași – UAT: Cristești, Miroslavești, Moțca	3 215	1 736	0	0,31
19	ROSCI0378 Râul Siret între Pașcani și Roman	Județele Iași, Neamț; Județul Iași – UAT: A.I. Cuza, Butea, Hălăucești, Mircești, Mogoșești-Siret, Pașcani, Ruginoasa, Răchiteni, Stolniceni- Prăjescu	3 711	2 264	0	0,41
TOTAL				67 356		22,237

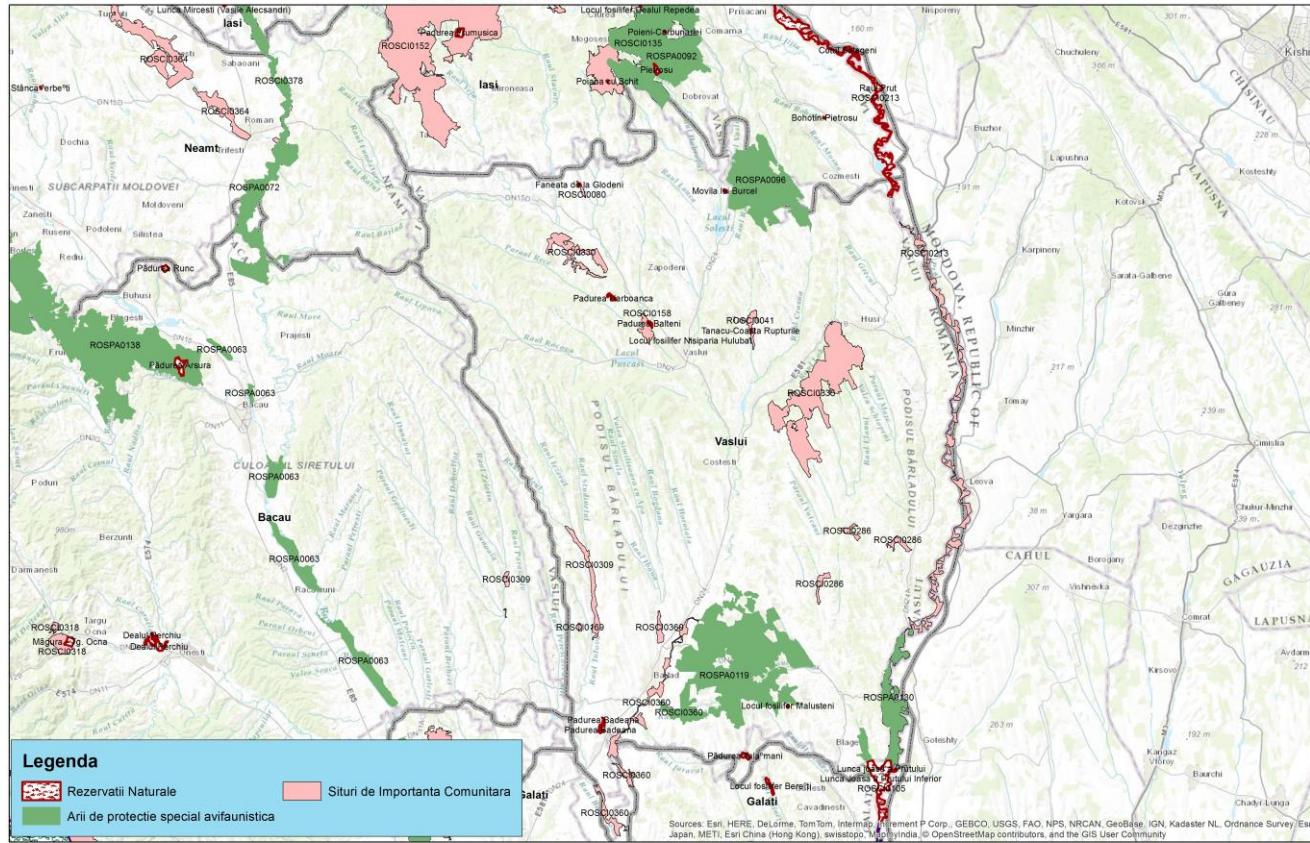
➤ **Județul Vaslui**

În județul Vaslui sunt instituite **15** situri de importanță comunitară SCI, **4** arii de protecție specială avifaunistică SPA și rezervații naturale. **Figura 5.4** prezintă repartiția SCI, SPA și rezervații naturale pe teritoriul județului Vaslui.

În județul Vaslui sunt ocrotite prin lege, un număr de nouă rezervații naturale cu o suprafață de 302,80 ha, astăzi suprafața acestora rămânând de doar 191,28 ha. Acestea sunt:

- Rezervația paleontologică Mălușteni;
- Punct fosilifer Nisipăria Hulubăț;
- Rezervația botanică Movila lui Burcel;
- Rezervația botanică Coasta Rupturile Tanacu;
- Rezervația forestieră Bădeana;
- Rezervația forestieră Hârboanca;
- Rezervația forestieră Bălteni;
- Rezervația botanică Fânatul de la Glodeni;
- Rezervația forestieră Seaca – Movileni.

NATURA 2000 - JUDETUL VASLUI

Cod document

[Error! Reference source not found.](#)

Revizie: 0

Pag. 60

Deleted: Error! Reference source not found.Eroare! Fără sursă de referință.

I. Arii de protecție specială avifaunistică

La nivelul județului Vaslui, sub regimul de protecție avifaunistică se află o suprafață de 27.288,19 ha, care include un număr de 4 situri Natura 2000.

Obiectivul protecției și conservării îl constituie 52 specii de păsări conform Directivei Păsări 2009/147/EC anexa I, la care se adaugă alte 31 specii de păsări, care au statutul de specii vulnerabile, care necesită măsuri de conservare.

Nr. crt.	Denumire	Localizare	Suprafața (ha)		Suprafața suprapusă pe suprafața ANP (%)	Suprafața ocupată din suprafața județului (%)
			Totală	Pe teritoriul județului		
1	ROSPA0092 Pădurea Bârnova	Vaslui și Iași	12.887	124,22	0%	0,023%
2	ROSPA0096 Pădurea Miclești	Vaslui și Iași	8.631	3.193,47	0%	0,6%
3	ROSPA0119 Horga - Zorleni	Vaslui	20.188	20.188	0%	3,8%
4	ROSPA0130 Mața - Cârja -Rădeanu	Vaslui și Galați	5.735	3.1782,5	0%	0,71%

II. Situri de importanță comunitară

Râul Prut este cea mai mare arie naturală protejată de interes comunitar din județul Vaslui. Această arie se găsește de-a lungul râului Prut în județele Vaslui și Iași, cu o suprafață totală de 12506 ha, situată între malul drept a râului Prut și digul de apărare împotriva inundațiilor, bălțile din sudul localității Fălcu, precum și complexul piscicol Cârja până la granița cu județul Galați.

Biodiversitatea floristică a luncii râului Prut este întregită și de vegetația de mlaștină, iar în acest sens putem întâlni specii, cum ar fi: **dintele lupului** (*Bidens tripartita*), **spanac alb** (*Chenopodium polyspermum*), **galbenă** (*Rorippa austriaca*), **tătăneasă** (*Symphytum officinale*), etc. Dintre plantele mai scunde, amintim: **coada vulpii** (*Alopecurus aequalis*), **mentă sălbatică** (*Mentha arvensis*), **tămâioară** (*Chenopodium botrys*), **bolgari** (*Ranunculus sceleratus*), etc.

În bălțile aferente râului Prut cu ape puțin profunde (0,5-2m) și cu conținut redus de substanțe nutritive se dezvoltă specii, ca: **nufărul alb** (*Nymphaea alba*), **cornaci** (*Trapa natans*), **plutică** (*Nymphoides peltata*) și **broscăriță** (*Potamogeton natans*).

Floarea Plutică

Sursa: Raportul privind Starea Mediului în județul Vaslui, website APM Vaslui

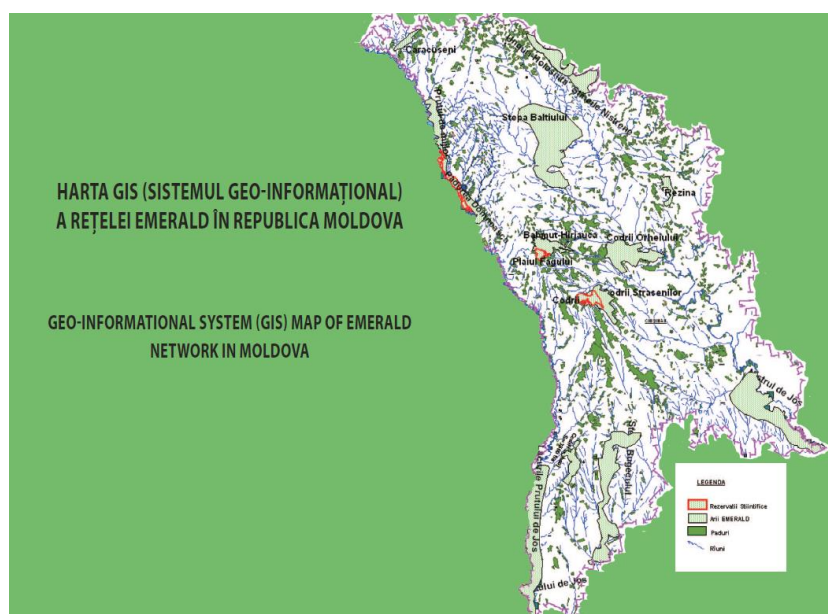
Nr. crt.	Denumire	Localizare	Suprafața (ha)		Suprafața suprapusă pe suprafața ANP (%)	Suprafața ocupată din suprafața județului (%)
			Totală	Pe teritoriul județului		
JUDEȚUL Vaslui						
1	ROSCI0041 Coasta Rupturile Tanacu	Vaslui	328	328	1,83%	0,062%
2	ROSCI0080 Fânăturile de la Glodeni	Vaslui	75	75	8%	0,014%
3	ROSCI0105 Lunca Joasă a Prutului	Vaslui și Galați	5852	134,74	0%	0,025%
4	ROSCI0117 Movila lui Burcel	Vaslui	13	13	92,3%	0,002%
5	ROSCI0133 Pădurea Bădeana	Vaslui	61	61	96%	0,011%
6	ROSCI0135 Pădurea Bârnova - Repedea	Vaslui și Iași	12887	122,16	0%	0,023%
7	ROSCI0158 Pădurea Bălteni - Hârboanca	Vaslui	526	526	8,55%	0,099%
8	ROSCI0169 Pădurea Seaca - Movileni	Vaslui	51	51	86,47%	0,01%
9	ROSCI0175 Pădurea Talașmani	Vaslui și Galați	53	0,5	90%	9,4*10 ⁻⁵
10	ROSCI0213 Râul Prut	Vaslui și Iași	11861	7472,43	0%	1,405%
11	ROSCI0286 Colinele Elanului	Vaslui	755	755	0%	0,14%
12	ROSCI0309 Lacurile din jurul Măscurei	Vaslui și Bacău	1160	1020,8	0%	0,192%
13	ROSCI0330 Oșești – Bârzești	Vaslui	1449	1449	0%	0,272%
14	ROSCI0335 Pădurea Dobrina - Huși	Vaslui	8518	8518	0%	1,602%
15	ROSCI0360 Râul Bârlad între Zorleni și Gura Gârbovățului	Vaslui și Galați	2569	1926,75	0%	0,362%

II REPUBLICA MOLDOVA

Rețeaua EMERALD este o rețea ecologică având drept scop conservarea florei și faunei sălbatice și habitatelor naturale ale acestora din Europa, lansată în anul 1998 de către Consiliul Europei ca parte a activității sale în cadrul Convenției privind conservarea vieții sălbatice și habitatelor naturale din Europa – Convenția de la Berna (1979).

Informațiile privind biodiversitatea pe teritoriul Republicii Moldova au fost luate de pe website-ul <http://bsapm.moldnet.md/Noutati/Emerald.pdf>.

Rețeaua Emerald din Republica Moldova este concepută ca parte componentă a Rețelei Ecologice Naționale și reprezintă o parte integrală a Rețelei Ecologice Pan-Europene. Programul național privind constituirea Rețelei Ecologice Naționale (aprobat în anul 2011) are drept scop gestionarea integrată a activităților de constituire a rețelei ecologice naționale prin conservarea diversității genetice naturale din Republica Moldova.

Baza de date a Rețelei Emerald cuprinde informații privind speciile și habitatele în conformitate cu Convenția de la Berna, Rezoluțiile 4 și 6, prezente în Moldova, inclusiv informațiile biogeografice, ecologice, populaționale, precum și localizarea speciilor și habitatelor prezentată în hărțile geoinformaționale sunt disponibile prin intermediul sistemului european de informare EUNIS (<http://eunis.eea.europa.eu/gis-tool.jsp>) și al bazei europene de date EIONET (<http://cdr.eionet.europa.eu/>). Conform Convenției de la Berna, Rez.6, 9 specii de plante au fost incluse în baza de date pentru Republica Moldova, dintre care: *Colchicum fominii*, *Genista*

tetragona, Luronium natans, Pulsatilla grandis etc. 74 specii de animale selectate includ păsări – 51, mamifere – 11, amfibieni – 3, pești – 3, reptile – 3, nevertebrate – 3.

În cazul Republicii Moldova, au fost selectate 17 site-uri, care reprezintă 10,65% din suprafața Republicii Moldova, care prezintă importanță specială pentru protecția speciilor și habitatelor conform Convenției de la Berna, pentru a fi incluse în Rețeaua Emerald, și anume:

- **Păduri:** Caraușeni, Codrii Orheiului, Codrii Strășenilor, Codrii Tigheci, Bahmut Hârjauca, Rezervația științifică Codru, Rezervația științifică Pădurea Domnească, Rezervația științifică Plaiul Fagului.
- **Zone umede:** Prutul de Mijloc, Rezervația științifică Prutul de Jos, Lacurile Prutului de Jos, Nistrul de Jos, Unguri-Holoșnita.
- **Ecosisteme petrofite:** Stâncile Nistrene, Rezina-Țipova;
- **Stepa:** Stepa Bugeacului, Stepa Bălțului.

SITE-URI EMERALD

➤ Bahmut-Hârjauca

Bahmut-Hârjauca are următoarele particularități: suprafața – 13400 ha, altitudinea medie – 280 m, regiunea biogeografică – continentală. Include trei tipuri de habitat conform Convenției de la Berna: păduri de fag, păduri de stejar și carpen, păduri mixte de pantă și vâlcele.

Zonele protejate din această arie sunt: Plaiul Fagului, Cornești, Bahmut-Leurdoaia, Bogus, Scăfăreni.

➤ Nistrul de Jos

Suprafața sa este de aproximativ 60000 ha, inclusiv ecosistemele forestiere de salcie, plop alb și stejar din luncile Nistrului inferior. Există suprafețe valoroase cu vegetație acvatică și mlăștinoasă, sectoare mlăștinoase, meandrele râului în apropierea satelor Copanca, Talmaz, Olănești și zonele de stepă din apropierea satelor Ciobruciu, Răscăieți, precum și alte suprafețe valoroase cu vegetație acvatică și mlăștinoasă. Habitatele, conform Convenției de la Berna, Rez. 4, includ formațiuni riverane de salcie, sectoare compacte forestiere fluviale central-europene, păduri ponto-sarmatice riverane mixte de plop, pășuni eutrofice umede, mlăștini cu straturi de rogoz.

Site-ul Nistru de Jos include rezervația peisajistică „Gradina Turcească”, raioanele Căușeni, Ștefan Vodă și sectoarele de pădure din Copanca, Talmaz, Olănești.

➤ Rezervația științifică Codru

Rezervația științifică Codru reprezintă o pădure de foioase de tipul celor din Europa Centrală și include o suprafață de pădure amplasată în cel mai mare masiv al Codrilor din Centrul Moldovei. Principalele valori ale Rezervației Codru sunt fagul și stejarul pedunculat, populațiile de plante și animale rare. În aceste locuri, multe specii de plante și animale se află la marginea de est a arealului de răspândire în Europa. Rezervația Codru este situată în apropiere

de comuna Lozova, raionul Strășeni. Suprafața rezervației este de 5642 ha. Suprafața zonei cu protecție integrală este de 720 ha.

➤ **Rezervația științifică Plaiul Fagului**

Rezervația științifică Plaiul Fagului este situată în partea centrală a Moldovei, în apropiere de comuna Rădenii Vechi, raionul Ungheni. Principalele obiecte protejate sunt fagul și stejarul, precum și plante și animale rare. Suprafața rezervației este de 5642 ha. Suprafața zonei cu protecție integrală este de 803 ha. Zona de protecție se întinde pe 3055 ha.

Habitatele includ: păduri de fag, păduri de stejar și carpen, formațiuni riverane de salcie.

➤ **Rezervația științifică Pădurea Domnească**

Rezervația științifică Pădurea Domnească se întinde pe o suprafață de 6032 ha, suprafața zonei cu protecție integrală este de 261,7 ha, iar zona de protecție se întinde pe 2005 ha. Rezervația Pădurea Domnească este amplasată în lunca Prutului de Mijloc. Se întinde pe o suprafață de 40 km (de la comuna Cobani până la Pruteni). Este una din cele mai valoroase și bătrâne păduri de luncă din Europa. Cel mai mare masiv forestier se află în apropiere de satul Domneasca (raionul Glodeni), fapt ce a determinat și denumirea rezervației. Rezervația Pădurea Domnească este reprezentată prin plop, salcie, stejar, ecotip de luncă. În rezervația Pădurea Domnească au fost înregistrate 580 de specii de plante, dintre care 12 specii de plante rare sunt incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova. Habitatele includ: formațiuni riverane de salcie, păduri pontico-sarmatice riverane mixte de plop, sectoare compacte forestiere fluviale central-europene, mlaștini peridunărene cu rogoz, ierburi europene de baltă.

➤ **Rezervația științifică Prutul de Jos**

Este amplasată în lunca Prutului de Jos. Aproape 2/3 din suprafața rezervației este ocupată de apele lacului Beleu. Rezervația Prutul de Jos a fost organizată în 1991, pe o suprafață de 1691 ha. Include nu numai lacul Beleu, dar și bălțile din jurul acestuia și lunca din apropiere, cu zăvoaiele și pajiștile. Rezervația Prutul de Jos reprezintă un ecosistem foarte valoros, care păstrează aproximativ 300 de specii de plante. Rezervația Prutul de Jos reprezintă un loc important de pasaj pentru păsările migratoare.

Aici viețuiesc 155 de specii de păsări, dintre care 33 sunt rare și 12 – specii vulnerabile, pe cale de dispariție. Tipuri de habitat incluse: ierburi europene de baltă, formațiuni riverane de salcie, sectoare compacte forestiere fluviale central-europene, păduri pontico-sarmatice riverane mixte de plop, păduri est-carpatică de arin, mlaștini peri-dunărene cu rogoz.

➤ **Codrii Tigheci**

Suprafața acestei arii este de 2519 ha. Rezervația peisagistică Codrii Tigheci este situată în partea axială a regiunii de silvostepă – Colinele Tigheciului – care se întinde pe 100 km de la Codrul Central Moldovenesc până la sudul Republicii, având o altitudine maximă de 301 m. Include păduri de stejar pufos și stejar pedunculat. Fondul genetic include 452 de specii de plante diferite, 9 specii de plante rare care sunt incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova. Populația de ghiocei din aria naturală protejată Tigheci este unică în Republica Moldova.

➤ **Stepa Bugeacului**

Suprafața este de 50.000 ha. Localitățile incluse în această zonă sunt: Ciucur-Minjur, Bugeac, Dezghingea, Comrat, Congaz, Taraclia, Ciumai. Structura și compoziția ariilor de stepă este foarte diversă.

Aria naturală protejată „Vinogradovca-Ciumai” este considerată ca o zona-nucleu de importanță internațională. Comunitățile de stepă care reprezintă rămășițe ale stepelor din trecut, larg răspândite în Câmpia Moldovei de Sud, prezintă un interes științific deosebit. În teritoriul acestei arii protejate au fost evidențiate 422 de specii de plante diferite, 46 de specii de plante sunt rare, unele fiind întâlnite numai aici. Prin acestea 3 specii sunt incluse în Cartea Roșie a Moldovei. Este un sector unic, cu o diversitate floristică și fitocenotică deosebită.

➤ **Caracușeni**

Suprafața acestui site este de 4585 ha în limitele raioanelor Briceni, Edinet, Lipcani, sectoarele forestiere Caracușeni, Rosoșeni, Șireuți, Balașinești. Habitatele în cadrul acestui site, cuprinde: peșteri, păduri mixte de pantă și vâlcele și păduri Sud-Est Europene de frasin, stejar și arin. Peștera Emil Racoviță în componența acestui site este una între cele mai mari peșteri din Europa. Este situată la 1,5 km vest de satul Criva, raionul Briceni. După geneză, este o peșteră de dizolvare. Din punctul de vedere al direcției de dezvoltare generală, rețeaua speologică are două direcții predominante în sectorul orizontal.

OBIECTIVE DE PATRIMONIUL CULTURAL

I. ROMÂNIA

În ceea ce privește patrimoniul cultural informațiile sunt luate de pe paginile fiecărui județ în parte, respectiv de pe paginile Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural National ale Ministerului Culturii: Botoșani, Galați, Vaslui, Iași.

➤ **Obiective culturale județul Botoșani**

Obiective culturale din județul Botoșani sunt în număr de **9**, și anume:

- Casa Ciomac Cantemir, Fundația Stefan Luchian;
- Casa Costache Enescu, sediul Muzeului G. Enescu;
- Casa Manolache Iorga, Botoșani;
- Casa Memoriala G. Enescu Liveni;
- Casa Memoriala N. Iorga, Botoșani;
- Memorialul Ipotești;
- Muzeul de arheologie, Săveni;
- Muzeul de Științele Naturii, Dorohoi;
- Muzeul Județean Botoșani.

Lăcașele de cult din județul Botoșani sunt în număr de **23**.

➤ **Obiective culturale județul Galați**

Obiective culturale din județul Galați sunt destul de numeroase, dar în continuare sunt prezentate câteva dintre cele mai reprezentative:

- Ansamblul conacului Nestor Cincu;
- Ansamblul urban "str. Domnească";
- Arhiepiscopia "Dunării de Jos", Catedrala ortodoxă "SF. Ierarh Nicolae";
- Basorelieful "Concertul";
- Casa Costachi Negri;
- Cavou roman;
- Moara de apă;
- Poarta conacului poetului Costache Conachi;
- Poarta de han turcesc;
- Situl arheologic de la Barboși - Galați;
- Valul lui Atanaric;
- Valul lui Traian.

Lăcașele de cult din județul Galați sunt numeroase, depășind **30** la număr.

➤ **Obiective culturale județul Iași**

Obiective culturale din județul Iași sunt în număr de **5**, și anume:

- Bojdeuca "Ion Creangă";
- Casa "V. Pogor";
- Palatul Culturii;
- Teatrul național "Vasile Alecsandri";
- Universitatea "Alexandru Ioan Cuza";

Lăcașele de cult din județul Iași sunt în număr de **7**.

➤ **Obiective culturale județul Vaslui**

Obiective culturale din județul Vaslui nu am găsit informații.

Lăcașele de cult din județ sunt în număr de **15**.

II. REPUBLICA MOLDOVA

În Republica Moldova s-a păstrat, fiind răspândit în teritoriu, un important patrimoniu cultural de certă valoare: situri arheologice, case de locuit, conace, cetăți, mănăstiri și biserici, lucrări de artă monumentală, monumente și instalații tehnice, ansambluri de construcție – piețe, străzi, cartiere, sate și centre urbane sau zone etnografice cu arhitectură tradițională. Informațiile au fost preluate de pe website-ul <http://patrimoniul.asm.md/>.

Patrimoniul cultural mobil este deținut de către 87 muzee din țară, dintre care 5 muzee și 7 filiale sunt subordonate direct Ministerului Culturii și Turismului, iar 66 – organelor administrației publice locale. Fondurile acestora conțin circa 700.000 piese de patrimoniu ce țin de istoria și cultura națională și cea universală.

Patrimoniul arheologic al Republicii Moldova este bogat în opere de artă de o vechime considerabilă. Au fost depistate mostre de sculptură încă din perioada paleoliticului târziu. Ceramica culturii „Cucuteni - Tripolie” din perioada neolitică este atestată în mai multe localități ale Republicii Moldova și posedă valențe artistice incontestabile, prezentând o întreagă mitologie în imagini.

Patrimoniul mondial UNESCO din Republica Moldova include un singur monument și două obiecte sunt în lista de examinare. Republica Moldova a ratificat Convenția UNESCO privind protecția patrimoniului mondial cultural în 2002.

Exemplu de patrimoniu este Arcul geodezic Struve, localizat în Rudi, raionul Soroca. Punctele arcului sunt amplasate în mai multe țări: Norvegia, Suedia, Finlanda, Rusia, Estonia, Letonia, Lituania, Belarus și Ucraina

La data de 17 decembrie 2013, solurile de cernoziom din Republica Moldova - în patrimoniul UNESCO.

România și Republica Moldova intră în patrimoniul UNESCO la data de 5 decembrie 2013 cu un obicei străvechi: colindatul de ceată bărbătească.

➤ CHIȘINĂU:

- Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală;
- Muzeul Satului, Chișinău;
- Muzeul Național de Artă al Moldovei
- Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei;
- Casa-muzeu „Alexei Sciusev” ;
- Casa-muzeu „A. S. Pușkin”;
- Muzeul de Istorie al orașului Chișinău;
- Muzeul de Istorie Militară;
- Muzeul Literaturii Române;

➤ Raionul ORHEI:

- Complexul muzeal „Conacul Balioz” (Muzeul Meșteșugurilor Populare), Ivancea;
- Conacul familiei Lazo, satul Piatra;

- Complexul muzeal „Orheiul Vechi”, Orhei
- Muzeul de Istorie și Etnografie, orașul Orhei;
- Casa-muzeu „A. Donici”, satul Donici;
- Complexul muzeal „Saharna-Țipova”, s. Saharna, Rezina; s. Țipova, Orhei. Mănăstirea de la Saharna;

➤ **Orașul CĂUȘENI:**

- Biserica „Adormirea Maicii Domnului”;
- Casa-muzeu a scriitorului și poetului „A. Mateevici”, satul Zaim;

➤ **Raionul BĂLȚI**

- Muzeul de Istorie și Etnografie;
- Pinacoteca “Antioh Cantemir”;

➤ **Raionul CAHUL**

- Muzeul Ținutului Cahul: cu filialele: Casa-muzeu „N. Lebedenco”, satul Lebedenco; Muzeul Gloriei Militare, oraș Cahul;

➤ **CIADAR-LUNGA**

- Muzeul de Istorie și Etnografie, oraș Ciadăr–Lunga;

➤ **Raionul HÂNCEȘTI**

- Muzeul de Istorie și Etnografie, Hîncești;

➤ **Raionul LEOVA**

- Muzeul de Istorie și Etnografie, Leova
- Muzeul de Istorie și Etnografie, satul Tigheci

➤ **Raionul RÎȘCANI**

- Muzeul de Istorie și Etnografie, orașul Rîșcani
- Filiale: Casa-muzeu „L. Demian”, satul Corlăten,

6. OBIECTIVELE DE PROTECȚIE A MEDIULUI, STABILITE LA NIVEL INTERNAȚIONAL, COMUNITAR SAU DE STAT MEMBRU, CARE SUNT RELEVANTE PENTRU PLAN SAU PROGRAM ȘI MODUL ÎN CARE ACELE OBIECTIVE ȘI ORICE CONSIDERAȚII DE MEDIU AU FOST LUATE ÎN CONSIDERARE ÎN TIMPUL ELABORĂRII LUI

I. ROMÂNIA

Acordul de parteneriat cu România

Acordul de Parteneriat (AP) România - UE aprobat la 6 august 2014, furnizează cadrul strategic pentru reformele și investițiile necesare a fi efectuate în perioada 2014 + 2020. AP este documentul strategic principal, care acoperă necesitățile de dezvoltare și stabilește domeniile de investiții pentru FESI alocate României, aceste fonduri totalizând aproximativ 40 miliarde euro.

Obiectivele AP sunt convergente cu obiectivele tematice strategice ale IEV, prin prisma alinierii acestora cu strategia UE 2020. Principalele necesități de dezvoltare în ceea ce privește protecția mediului și utilizarea eficientă a resurselor sunt următoarele:

- extinderea accesului publicului la serviciile de apă și ape uzate, în contextul Directivei-cadru privind apa și ale planurilor de management ale bazinelor hidrografice;
- punerea în aplicare și modernizarea infrastructurilor necesare pentru respectarea obligațiilor prevăzute în Directiva privind deșeurile și în planurile de gestionare a deșeurilor și a programelor de prevenire care vor fi elaborate;
- protejarea și conservarea naturii, inclusiv printr-o rețea coerentă și funcțională Natura 2000, sprijinirea sistemelor agricole cu înaltă valoare naturală și restaurarea ecosistemelor degradate; gestionarea sustenabilă a bunurilor naturale ale României, inclusiv a peisajelor, terenurilor agricole, pădurilor, apelor interioare și de coastă, zonelor protejate și biodiversității;
- dezvoltarea și îmbunătățirea evaluării și monitorizării calității aerului;
- îmbunătățirea transportului urban sustenabil și, prin urmare, reducerea poluării;
- soluționarea situației privind siturile abandonate și poluate, precum și gestionarea surselor actuale de poluare;
- conservarea și protejarea patrimoniului cultural;
- reducerea riscului de abandonare a activităților agricole;
- dezvoltarea instituțiilor publice prin punerea în aplicare a Planului de Management Integrat

Potrivit constatărilor analizei privind dificultățile de dezvoltare și prevenire a situațiilor de urgență, principalele nevoi de dezvoltare sunt:

- îmbunătățirea capacității României de a anticipa, preveni și reacționa în caz de urgențe extreme naturale sau antropice;
- îmbunătățirea adaptării și rezistenței României la consecințele negative ale schimbărilor climatice și, în special, la incidența crescută de evenimente de căldură extremă, secetă, eroziune costieră și inundații în cadrul Strategiei Naționale privind Schimbările Climatice;
- îmbunătățirea adaptării și rezistenței rezilienței României la alte riscuri naturale și antropice;

- adoptarea practicilor agricole pentru a îmbunătăți rezistența la schimbările climatice; un serviciu consultativ ar trebui să însoțească adoptarea măsurilor la nivel de exploatare;
- creșterea eficienței utilizării apei în agricultură contribuie la adaptarea la schimbările climatice.

Programul Național de Reforme pentru România (PNR)

Acest document strategic stabilește cadrul pentru principalele priorități și reforme care trebuie aplicate pe termen scurt și mediu pentru România în vederea îndeplinirii obiectivelor Strategiei Europa 2020. PNR include măsuri specifice în diferite domenii de politică necesare pentru a susține creșterea economică și crearea de locuri de muncă. Axat pe măsurile cele mai urgente ale României, PNR acordă o atenție deosebită problemelor de guvernanță și stabilitate macroeconomică. Scopul este de a stimula competitivitatea, productivitatea și creșterea economică, coeziunea socială, convergența teritorială și economică pentru reducerea discrepanței între economiile statelor membre ale Uniunii Europene.

În general, obiectivele tematice strategice ENI CBC sunt convergente cu măsurile prevăzute de PNR, cu excepția a două dintre ele, OT3 - *Promovarea culturii și conservarea patrimoniului istoric local* și OT10 - *Promovarea gestionării frontierelor și securitatea frontierelor*, care nu sunt esențiale pentru PNR.

Strategia Națională privind Schimbările Climatice 2013 ÷ 2020

Ținând cont de evoluția politicii Uniunii Europene în domeniul schimbărilor climatice, a fost adoptată, prin HG nr. 529/2013, cea de-a doua SNSC 2013÷2020 care vizează două direcții de acțiune: *reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră* și creșterea capacității de sechestrare a dioxidului de carbon prin rezervoare absorbante naturale și *adaptarea la efectele negative*, inevitabile ale schimbărilor climatice asupra sistemelor naturale și antropice.

Obiectivul general al strategiei este acela de integrare a obligațiilor ce revin din aplicarea pachetului legislativ energie schimbări climatice și fundamentează principiile ce vor sta la baza elaborării planurilor și programelor de acțiune la nivel sectorial, stabilind obiective generale și specifice care vor trebui atinse prin măsuri și acțiuni viitoare, în funcție de specificul concret al fiecărui sector în parte.

SNSC ilustrează cele două componente cheie ale efortului climatic: cel de prevenire și combatere a efectelor schimbărilor climatice (prin acțiuni destinate reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră – emisii GES) și cel de adaptare adecvată și cu daune minime în contextul creat de schimbările climatice deja în curs.

Componenta de reducere a emisiilor de GES identifică sectoarele economice pentru care sunt necesare măsuri specifice de reducere a emisiilor de GES (energie, procese industriale, agricultură, utilizarea terenurilor, schimbarea utilizării terenurilor, silvicultură, gestiunea deșeurilor). În plus, sunt prezentate date și informații generale privind contribuția fiecărui sector la emisiile de GES, modul în care activitatea umană (prin procese productive sau de consum/utilizare), împreună cu procesele naturale conduc la aceste emisii și propune tipuri de măsuri cheie ce trebuie implementate în fiecare sector în vederea reducerii emisiilor de GES.

Obiectivul componentei de adaptare la efectele schimbărilor climatice este acela de creștere a capacității de adaptare la efectele reale sau potențiale ale schimbărilor climatice, prin stabilirea direcțiilor strategice la nivel național care pot ghida dezvoltarea politicii la nivel

sectorial, întreprinderea unor acțiuni și dezvoltarea capacităților necesare pentru actualizarea periodică a acestora. Acțiunile susținute de această componentă sunt următoarele:

- monitorizarea activă a impactului schimbărilor climatice, precum și a vulnerabilității sociale și economice asociate;
- integrarea măsurilor de adaptare la efectele schimbărilor climatice în strategiile de dezvoltare și politicile la nivel sectorial, precum și armonizarea acestor măsuri între ele;
- identificarea măsurilor urgente de adaptare la efectele schimbărilor climatice în sectoarele socio-economice critice.

Componenta națională de adaptare la efectele schimbărilor climatice încurajează identificarea măsurilor, acțiunilor și soluțiilor ce trebuie să fie implementate în concordanță cu necesitățile existente la nivel național, cu resursele disponibile și cerințele de cercetare, în scopul limitării efectelor negative estimate de scenariile climatice pe termen mediu și lung. Măsurile, acțiunile și soluțiile identificate vor fi implementate prin cooperarea interinstituțională și prin asigurarea asistenței tehnice necesare.

SNSC oferă un suport orientativ vizând măsurile și politicile care trebuie adoptate, utilizând fondurile europene structurale și de investiții din viitorul exercițiu financiar (2014 ÷ 2020).

SNSC va contribui la utilizarea durabilă a resurselor naturale, la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în țara noastră și la protecția biodiversității și a ecosistemelor naturale.

Realizarea obiectivelor incluse în SNSC 2013 ÷ 2020 va contribui la utilizarea durabilă a resurselor naturale, la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în țara noastră, la protecția biodiversității și a ecosistemelor naturale și la conservarea pe termen lung a bunăstării sociale, prin crearea de noi locuri de muncă în sectoare specifice.

Strategiei Naționale de Management al Riscului la Inundații pe termen mediu și lung

SNMRI pe termen mediu și lung (perioada 2010 ÷ 2035) a fost aprobată prin HG nr. 846/2010, parcurgând procedura SEA, și are ca obiectiv principal prevenirea și reducerea consecințelor inundațiilor asupra vieții și sănătății oamenilor, activităților socio-economice și a mediului. Strategia vizează o gestionare integrată a apei și a resurselor adiacente: amenajarea teritoriului și dezvoltarea urbană, protecția naturii, dezvoltarea agricolă și silvică, protecția infrastructurii de transport, a construcțiilor și a zonelor turistice, protecția individuală etc.

Obiectivele Strategiei Naționale de management al riscului la inundații sunt:

- *obiective sociale* – cuprind prevenirea și minimizarea riscului la inundații a populației și a comunităților umane, prevenirea și minimizarea riscului la inundații al bunurilor publice/comunitare (spitale, policlinici, școli, etc.) și a zonelor recreative, minimizarea deteriorării stării de sănătate a populației ca urmare a impactului fenomenului de inundații și a poluării asociate acestuia.
- *obiective economice* – cuprind prevenirea și minimizarea pierderilor economice prin reducerea riscului la inundații pentru zonele populate, obiectivele economice și bunuri prin asigurarea protecției localităților pentru viitori cu probabilități de depășire de 1% pentru zona urbană și 10%, pentru zonele agricole, diferențiate pe diverse scenarii de timp.
- *obiective de mediu* – satisfacerea cerințelor Directivei Cadru privind Apa a Uniunii Europene, evitarea alterării și a influenței antropice în geomorfologia bazinelor

hidrografice, prevenirea poluării cursurilor de apă și a apelor subterane ca urmare a inundațiilor și a efectelor asociate lor asupra calității ecologice a cursurilor de apă; protecția și îmbunătățirea calității terenurilor, iar acolo unde este posibil încurajarea schimbărilor în practica agricolă pentru a preveni sau minimiza scurgerea și inundațiile asociate ei ca urmare a unor lucrări agricole intensive; protecția și conservarea bunurilor istorice, a monumentelor, a arilor protejate și a ecosistemelor; protecția și îmbunătățirea specificului mediului înconjurător și a aspectului său estetic; minimizarea sau prevenirea impactului schimbărilor climatice asupra producerii fenomenului de inundații.

Pe baza SNMRI s-au elaborat Planurile pentru Prevenirea, Protecția și Diminuarea Efectelor Inundațiilor (PPPDEI), conform cerințelor Directivei 2007/60/CE (Directiva Inundații), în scopul reducerii riscului de producere a dezastrelor naturale (inundații) cu efect asupra populației, prin implementarea măsurilor preventive în cele mai vulnerabile zone, pe termen mediu (2020). PPPDEI se vor finaliza în perioada 2014 ÷ 2015 și vor constitui baza schemelor necesare asigurării protecției populației împotriva inundațiilor, a bunurilor, proprietăților și valorilor culturale pe fiecare bazin/spațiu hidrografic. Pe baza acestora se vor dezvolta Planurile de Amenajare ale bazinelor hidrografice și Planurile de Management al Riscului la Inundații.

Managementul deșeurilor

În vederea asigurării unui management al deșeurilor eficient se vor lua în considerare toate prevederile legislative relevante:

- *Tratatul de aderare – Secțiunea Mediu* - angajamentele asumate de România pentru sectorul de deșeuri sunt detaliate la nivelul fiecărui județ în cadrul Planurilor de Implementare pentru Directivele UE;
- *POS Mediu – Axa prioritară 2, domeniu major de intervenție 1* – "Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor";
- *Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor (SNGD)*, aprobată prin HG nr. 1470/2004, constituie instrumentul de bază prin care se asigură implementarea în România a politicii UE în domeniul deșeurilor. SNGD are ca obiectiv general crearea cadrului necesar pentru dezvoltarea și implementarea unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor, eficient din punct de vedere ecologic și economic și care să asigure protecția sănătății populației și a mediului.
- *Planul Național de Gestionare a Deșeurilor (PNGD)*, aprobat prin HG 1470/2004, constituie planul de implementare a strategiei naționale, prin acțiuni și mijloace adecvate pentru conformarea cu acquis-ul comunitar de mediu în domeniul gestionării deșeurilor;
- *Planul Regional de Gestionare a Deșeurilor pentru Regiunea 1 – Nord – Est*, aprobat prin Ordinul MMGA nr. 1364/1499/2006.

Planul de Dezvoltare Regională Nord - Est 2014 ÷ 2020

Strategia a identificat patru priorități strategice pentru Regiunea Nord Est a României:

- Îmbunătățirea capitalului uman;
- Dezvoltarea infrastructurii moderne;

- Susținerea economiei competitive și de dezvoltare locală;
- Optimizarea utilizării și protecția resurselor naturale.

Cele mai multe dintre obiectivele specifice ale acestei strategii sunt convergente cu obiectivele tematice strategice ENI CBC și prioritățile aferente. .

Planul de Dezvoltare Regională Sud - Est 2014 ÷ 2020

Documentul strategic (în prezent în proces de consultare) a identificat zece priorități de dezvoltare pentru regiunea de sud est a României după cum urmează:

- Dezvoltare urbană integrată și durabilă;
- Dezvoltarea infrastructurii de transport regionale;
- Îmbunătățirea competitivității economiei regionale, în contextul promovării a specializării inteligente;
- Îmbunătățirea calității turismului la nivel regional;
- Conservarea și protecția mediului;
- Îmbunătățirea eficienței energetice și utilizarea resurselor regenerabile;
- Îmbunătățirea calității vieții prin educație, sănătate și incluziunea socială;
- Recuperare resurselor în zonele rurale și modernizarea economiei rurale;
- Îmbunătățirea resurselor umane la nivel regional, în contextul specializării regionale inteligente;
- Promovarea cooperării transfrontaliere și interregionale.

Chiar dacă aceste priorități de dezvoltare sunt formulate uneori diferit decât obiectivele Programelor de Cooperare Transfrontalieră, măsurile incluse în Planul de Dezvoltare Regională SE sunt puternic convergente cu obiectivele tematice strategice ENI CBC.

II. REPUBLICA MOLDOVA

Strategia 2020

Moldova 2020 este documentul strategic principal și conține șapte priorități cheie de dezvoltare:

- Alinierea sistemului educațional la cerințele pieței muncii, în scopul de a spori productivitatea muncii și creșterea ocupării forței de muncă în economie;
- Creșterea investițiilor publice în infrastructura de drumuri naționale și locale;
- Reducerea costurilor de finanțare prin creșterea concurenței în sectorul financiar și dezvoltarea instrumentelor de gestionare a riscurilor;
- Îmbunătățirea climatului de afaceri, promovarea politicilor în domeniul concurenței, eficientizarea cadrului de reglementare și aplicarea tehnologiilor informaționale în serviciile publice pentru întreprinderi și cetățeni;
- Reducerea consumului de energie prin creșterea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie;
- Asigurarea sustenabilității financiare a sistemului de pensii;
- Creșterea calității și eficienței justiției și combaterea corupției.

Prioritățile strategiei sunt parțial convergente cu obiectivele tematice strategice ale ENI CBC. Având în vedere punctul central al mecanismului de stabilire a priorităților pus în aplicare

pentru acest document, strategia și principalele domenii de politică care au un impact direct, includ dezvoltarea economică, educația, guvernarea și energia.

Strategia Națională de Dezvoltare Regională

Strategia Națională de Dezvoltare Regională stabilește modalitățile de realizare a obiectivului strategic general privind o dezvoltare echilibrată și durabilă în toate regiunile de dezvoltare ale Republicii Moldova, concentrându-se pe următoarele obiective specifice:

- Îmbunătățirea cadrului juridic și de reglementare asupra dezvoltării regionale;
- Sprijinirea dezvoltării durabile a regiunilor și asigurarea unui sistem urban policentric;
- Consolidarea capacităților instituțiilor de dezvoltare regională din regiunile țării;
- Reducerea decalajelor locale și intra - regionale;
- Stabilirea coeziunii teritoriale pentru a preveni marginalizarea zonelor defavorizate;
- Dezvoltarea și promovarea planificării integrate și participative în procesul de dezvoltare regională.

Principalele domenii de intervenție definite de strategie sunt aceleași cu obiectivele ENI CBC, în special în ceea ce privește apă/canalizare, gestionarea deșeurilor solide, precum și eficiența energetică, drumurile, susținerea spiritului antreprenorial, turismul și dezvoltare rurală.

Strategia de mediu pentru anii 2014 ÷ 2020

Strategia de mediu pentru anii 2014 ÷ 2020 pentru Republica Moldova a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 301/2014.

La fel ca și alte țări din regiune, Republica Moldova se confruntă cu numeroase probleme semnificative în domeniul mediului. Managementul insuficient al deșeurilor solide cauzează poluarea solului, aerului și a apei; managementul inadecvat al pădurilor și practicile agricole neraționale cauzează degradarea solului și pierderea biodiversității; râurile mici, fântânile sunt puternic poluate din cauza activităților agricole, a infrastructurii de epurare a apelor învechite, a depozitării ilegale a deșeurilor și a dejecțiilor animaliere; activitățile industriale și numărul mare de mașini vechi cauzează poluarea aerului în zonele urbane, iar lipsa surselor regenerabile de energie induce nesiguranța energetică și contribuie la schimbarea climei.

Elaborarea Strategiei de mediu a fost dictată și de vectorul politic de integrare europeană al țării noastre, de cerințele actuale de aliniere a legislației naționale la prevederile directivelor Uniunii Europene și de asigurare a unei dezvoltări durabile a țării prin promovarea economiei verzi.

Procesul de integrare europeană reprezintă o provocare a sectorului de mediu și include două mari direcții de acțiune: armonizarea legislației naționale de mediu cu acquisul comunitar din sector și reforma instituțională, care presupune dezvoltarea unui mecanism instituțional capabil să pună în aplicare cadrul legislativ nou-adoptat. Strategia de mediu pentru anii 2014 ÷ 2023 vizează exact aceste provocări și tinde să constituie documentul-cheie în planificarea strategică a acțiunilor ce vor fi întreprinse în următorii zece ani.

Obiectivele specifice ale Strategiei de mediu sunt următoarele:

- asigurarea condițiilor de bună guvernare și eficientizarea potențialului instituțional și managerial în domeniul protecției mediului pentru atingerea obiectivelor de mediu;
- integrarea principiilor de protecție a mediului, de dezvoltare durabilă și dezvoltare economică verde, de adaptare la schimbările climatice în toate sectoarele economiei naționale;
- sporirea nivelului de cunoștințe privind protecția mediului în rândul elevilor, studenților și angajaților cu cel puțin 50% până în anul 2023 și asigurarea accesului la informația de mediu;
- reducerea impactului negativ al activității economice asupra mediului și îmbunătățirea măsurilor de prevenire a poluării mediului;
- crearea sistemului de monitoring integrat și control al calității mediului;
- asigurarea utilizării raționale, protecției și conservării resurselor naturale prin:
  - îmbunătățirea calității a cel puțin 50% din apele de suprafață și implementarea sistemului de management al bazinilor hidrografice;
  - asigurarea accesului, până în anul 2023, a circa 80% din populație la sistemele și serviciile accesului sigure de alimentare cu apă și a circa 65 % la sistemele și serviciile de canalizare;
  - îmbunătățirea calității solurilor și reconstrucția ecologică a terenurilor degradate, afectate de alunecări și a fâșiilor de protecție a terenurilor agricole în proporție de 100%;
  - gestionarea durabilă și protecția resurselor minerale utile;
  - extinderea suprafețelor de păduri până la 15% din teritoriul țării și a ariilor naturale protejate de stat până la 8% din teritoriu, precum și asigurarea managementului eficient și durabil al ecosistemelor naturale;
- crearea sistemului de management integrat al calității aerului, reducerea emisiilor de poluanți în atmosferă cu 30% până în anul 2023 și a gazelor cu efect de seră cu cel puțin 20% până în anul 2020, comparativ cu scenariul liniei de bază;
- crearea sistemelor integrate de gestionare a deșeurilor și substanțelor chimice, care să contribuie la reducerea cu 30% a cantităților de deșeuri depozitate și creșterea cu 20 % aratei de reciclare până în anul 2023.

III. UNIUNEA EUROPEANĂ

Europa 2020

Europa 2020 a fost lansată în 2010 și definește strategia privind creșterea în zece ani a locurilor de muncă, prin crearea în cadrul UE a următoarelor condiții de creștere economică:

- Inteligentă, prin investiții mai eficiente în educație, cercetare și inovare;
- Durabilă, printr-o orientare către o economie cu emisii scăzute de carbon;
- Inclusivă, cu accent puternic pe crearea de locuri de muncă și reducerea sărăciei.

Obiectivele Strategiei UE 2020 sunt axate pe:

- Ocuparea forței de muncă;
- Cercetare și dezvoltare;
- Schimbările climatice și energia durabilitate;
- Educație;
- Combaterea sărăciei și a excluziunii sociale.

Strategia Dunării

În 2011 Consiliul European, a adoptat la propunerea României și Austriei, o strategie macro-regională pentru a stimula dezvoltarea regiunii bazinului Dunării. Strategia urmărește să creeze sinergii și coordonare între politicile și inițiativele existente, care au loc în regiunea bazinului Dunării, inclusiv în 14 țări, printre care România, Republica Moldova și Ucraina.

Strategia este structurată pe patru mari piloni:

- A. interconectarea regiunii Dunării;
- B. protejarea mediului în regiunea Dunării;
- C. creșterea prosperității în regiunea Dunării;
- D. consolidarea regiunii Dunării.

Fiecărui pilon al Strategiei îi corespund domenii specifice de acțiune, grupate pe 11 arii prioritare, fiecare arie prioritara fiind coordonată de câte 2 state/landuri din regiune, respectiv:

A. Interconectarea regiunii Dunării

- Îmbunătățirea mobilității și a multimodalității:

a. căi navigabile interioare; (*Austria și România*)

b. legături rutiere, feroviare și aeriene; (*Slovenia și Serbia*)

- Încurajarea energiilor durabile; (*Ungaria și Cehia*)
- Promovarea culturii și a turismului, a contactelor directe între oameni; (*România și Bulgaria*)

B. Protejarea mediului în regiunea Dunării

- Restaurarea și întreținerea calității apelor; (*Ungaria și Slovacia*)
- Gestionarea riscurilor de mediu; (*Ungaria și România*)
- Conservarea biodiversității, a peisajelor și a calității aerului și solurilor (*Bavaria și Croația*)

C. Creșterea prosperității în regiunea Dunării

- Dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere prin cercetare, educație și tehnologii ale informației; (*Serbia și Slovacia*)
- Sprijinirea competitivității întreprinderilor, inclusiv dezvoltarea clusterelor; (*Croația și Baden Württemberg*)
- Investiția în oameni și capacități; (*Austria și Republica Moldova*)

D. Consolidarea regiunii Dunării

- Ameliorarea capacității instituționale și a cooperării; (*Austria și Slovenia*)

Conlucrarea în vederea promovării securității și pentru soluționarea problemelor legate de criminalitatea organizată și de infracțiunile grave. (*Bavaria și Bulgaria*). Cele mai multe dintre obiectivele tematice strategice ale ENI CBC, exceptând incluziunea socială și guvernarea locală sunt bine reprezentate în această strategie. Printre axele prioritare care se refera și la aspectele/activitățile din cadrul Programului de Cooperare Transfrontalieră se enumera:

- conectivitatea (transport intermodal, cultură și turism, rețele de energie);
- protecția mediului (managementul resurselor de apă, protecția biodiversității și managementul riscurilor);
- creșterea prosperității regiunii Dunării (educație, cercetare, competitivitate);
- îmbunătățirea sistemului de guvernare (capacitate instituțională și securitate internă).

Având în vedere țările încrucișate și dimensiunea regională a Strategiei Dunării este o abordare integrată cu Programul de Cooperare Transfrontalieră pentru a sprijini în comun măsuri complementare.

Parteneriatul Estic

Reprezentarea dimensiunii estice a *Politicii Europene de Vecinătate*, a fost lansată la summit-ul de la Praga în 2009 și a fost reafirmată în 2011 și ulterior, în 2013. Scopul acesteia constă în aprofundarea și consolidarea relațiilor dintre Uniunea Europeană și cei șase vecinii estici: Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Republica Moldova și Ucraina.

Parteneriatul estic este axat pe o serie de inițiative emblematice, după cum urmează:

- Programul integrat de gestionare a frontierelor;
- Întreprinderi Mici și Mijlocii (IMM-uri);
- Piețele de energie regionale și eficiența energetică;
- Diversificarea aprovizionării cu energie;
- Prevenirea, pregătirea și răspunsul în caz de dezastre naturale sau provocate de om;
- Protecția mediului.

În implementarea obiectivelor tematice ale Programului Ro-Md se vor lua în considerare directivele, deciziile și regulamentele UE privind calitatea aerului, apelor de suprafață și freactice, solului și subsolului, schimbările climatice, sănătatea populației, biodiversitatea, conservarea patrimoniului cultural, utilizarea eficientă a resurselor sau legislația națională (România, respectiv Republica Moldova) dacă aceasta este mai restrictivă.

Dezvoltarea acțiunilor indicative ale programului va lua în considerare măsurile necesare îndeplinirii cerințelor Convenției – cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice și Protocolului Kyoto. De asemenea, se va ține cont și de oricare altă politică sau strategie națională sau europeană privind adaptarea și reducerea efectelor schimbărilor climatice.

Proiectele care se vor promova prin activitățile indicative aferente programului vor respecta cadrul legal și prevederile Acordului bilateral România – Republica Moldova în domeniul gospodăririi apelor, și anume *Acordul între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a apelor Prutului și Dunării*, semnat la Chișinău la 28 iunie 2010.

7. POSIBILELE EFECTE SEMNIFICATIVE ASUPRA MEDIULUI, INCLUSIV ASUPRA UNOR ASPECTE CUM AR FI BIODIVERSITATEA, POPULAȚIA, SĂNĂTATEA UMANĂ, FAUNA, FLORA, SOLUL, APA, AERUL, FACTORII DE CLIMĂ, BUNURI MATERIALE, PATRIMONIUL CULTURAL, INCLUSIV PATRIMONIUL ARHEOLOGIC ȘI ARHITECTURAL, PEISAJELE ȘI INTERACȚIUNILE ÎNTRE ACEȘTI FACTORI

OT2 - SPRIJIN PENTRU EDUCAȚIE, CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVARE

Obiectivul 1: *Dezvoltarea de competențe și sprijin pentru cercetare, dezvoltare și inovare prin facilitarea cooperării la nivel local, regional și central*

Prioritatea 1.1 – Cooperare instituțională în domeniul educației pentru creșterea accesului la educație și a calității educației

Nr. crt.	Activități indicative	Aspecte și obiective de mediu ce vor fi avute în vedere	Impact potențial
1.	Planificarea și dezvoltarea în comun de strategii planuri, politici și educaționale	Nu este cazul	Indirect
2.	Schimburi de experiență, schimburi de profesori, transferuri de bune practici între instituții din ambele părți ale frontierei în vederea creșterii eficacității educației prin diversificarea programelor de formare profesională pentru angajații din sistemul de educație:		
	dezvoltare școlară, management școlar, dezvoltarea relațiilor școală – comunitate	Nu este cazul	Indirect
	dezvoltarea și aplicarea de metode educaționale inovative pentru îmbunătățirea competențelor de predare în vederea facilitării învățării și a motivării elevilor	Nu este cazul	Indirect
3.	Dezvoltarea de programe educaționale comune de educație antreprenorială, programe care stimulează creativitatea, inovarea și cetățenia activă	Nu este cazul	Indirect
4.	Reabilitarea/modernizarea/extinderea/achiziția de echipamente pentru dezvoltarea infrastructurii educaționale și a asigurării condițiilor materiale pentru un proces educațional de calitate și creșterea participării la actul educațional;	Utilizarea eficientă a resurselor Managementul deșeurilor	Pozitiv Consum redus de energie, materii prime, substanțe periculoase Valorificare/ eliminare deșeuri rezultate
5.	Dezvoltarea și implementarea de parteneriate între instituții educaționale din ambele părți ale graniței pentru:		
	- Prevenirea și corectarea fenomenului de abandon școlar și părăsire timpurie prin programe integrate (inclusiv campanii de conștientizare) pentru prevenirea abandonului și încurajarea participării școlare și reintegrarea acelor care au părăsit timpuriu sistemul de educație	Nu este cazul	Indirect
	-Dezvoltarea de programe de tip "after school" și activități extra-curriculare	Nu este cazul	Indirect
6.	Dezvoltarea și implementarea de activități în comun în vederea sprijinirii grupurilor dezavantajate:		
	- Acțiuni de sprijin integrate adresate copiilor și tinerilor cu părinți plecați în străinătate (aceste pot include, orientativ, consiliere și orientare, programe "after school", activități educaționale și culturale)	Nu este cazul	Indirect
	- Activități menite să faciliteze integrarea socială a copiilor și tinerilor și	Nu este cazul	Indirect

	integrarea în muncă a adulților cu dezabilități		
7.	Acțiuni implementate în comun de prevenire a consumului de droguri, trafic de ființe umane și abuz de alcool	Nu este cazul	Indirect
8.	Dezvoltarea și implementarea de activități transfrontaliere pentru îmbunătățirea/facilitarea competențelor necesare pe piața muncii	Nu este cazul	Indirect

Prioritatea 1.2 – Promovare și suport pentru cercetare, dezvoltare și inovare

Nr. crt.	Activități indicative	Aspecte și obiective de mediu ce vor fi avute în vedere	Impact potențial
1.	Dezvoltarea de parteneriate/rețele între universități și centre de cercetare pentru realizarea unui climat favorabil transferului de know-how și susținerii mediului de afaceri;	Nu este cazul	Indirect
2.	Diseminarea, cooperare și rețele între programe de cercetare și organizații/asociații active în domeniul cercetării și inovării, din cele două state;	Nu este cazul	Indirect
3.	Acțiuni de cercetare/studii (inclusiv achiziționarea de echipament) în domeniul mediului (schimbări climatice, prezervarea biodiversității, energie regenerabilă și eficiența folosirii resurselor etc.)	Nu este cazul	Indirect
4.	Promovarea și sprijinirea cercetării și inovării prin reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii specifice incluzând achiziționarea de echipamente specifice;	Utilizarea eficientă a resurselor	Pozitiv Consum redus de energie, materii prime, substanțe periculoase
5.	Schimb de experiență și bune practici între autorități relevante pentru formarea și dezvoltarea de clustere inovative	Nu este cazul	Indirect

OT3- PROMOVAREA CULTURII LOCALE ȘI CONSERVAREA PATRIMONIULUI ISTORIC

Obiectivul 2: Conservarea patrimoniului cultural și istoric din aria eligibilă, susținerea dezvoltării culturii locale, a identităților specifice culturale și a dialogului cultural

Prioritatea 2.1 – Conservarea și promovarea patrimoniului cultural și istoric

Nr. crt.	Activități indicative	Aspecte și obiective de mediu ce vor fi avute în vedere	Impact potențial
1.	Construcția, extinderea, amenajarea, restaurarea, conservarea, consolidarea, protecția, securitatea monumentelor istorice, siturilor arheologice (inclusiv a drumurilor de acces corespunzătoare), muzeelor, colecțiilor de obiecte de artă și promovarea lor pe baza unor concepte și strategii transfrontaliere relevante	Patrimoniul Biodiversitate	Pozitiv Tehnologiile alese astfel încât impactul să fie minim
2.	Conservarea, securizarea și valorificarea comună monumentelor, a bunurilor culturale și istorice și a siturilor arheologice	Patrimoniul Biodiversitate	Pozitiv
3.	Dezvoltarea rețelelor de instituții culturale pentru promovarea patrimoniului cultural și istoric	Nu este cazul	Indirect
4.	Sprijinirea activităților specifice și tradiționale de meșteșugărit, importante pentru conservarea culturii și identității locale	Nu este cazul	Indirect
5.	Promovarea activităților specifice și tradiționale în zonele eligibile (inclusiv evenimente culturale transfrontaliere)	Nu este cazul	Indirect
6.	Conservarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului cultural și istoric, în principal prin evenimente culturale locale cu o dimensiune	Nu este cazul	Indirect

	transfrontalieră		
7.	Valorificarea patrimoniului istoric și cultural prin dezvoltarea strategiilor comune de promovare, a produselor și serviciilor comune	Nu este cazul	Indirect

OT7 - ÎMBUNĂȚĂȚIREA ACCESIBILITĂȚII ÎN REGIUNI, DEZVOLTAREA TRANSPORTULUI ȘI A REȚELOR ȘI A SISTEMELOR DE COMUNICAȚII

Obiectivul 3: Îmbunătățirea serviciilor privind transportul public, infrastructura și cooperarea și networking-ul TIC

Prioritate 3.1 – Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalieră și a infrastructurii TIC.

Nr. crt.	Activități indicative	Aspecte și obiective de mediu ce vor fi avute în vedere	Impact potențial
1.	Construirea, reconstrucția, reabilitarea, modernizarea sistemelor de transport transfrontalier	Aer Apă Sol Schimbări climatice Biodiversitate	Pozitiv
2.	Dezvoltarea inițiativelor ecologice de transport transfrontaliere și soluții inovatoare	Aer Sol Schimbări climatice Managementul deșeurilor Biodiversitate	Pozitiv
3.	Îmbunătățirea facilităților transportului multimodal (rutier/ transport de apă) de interes transfrontalier;	Aer Apă Sol Schimbări climatice Biodiversitate	Pozitiv
4.	Construirea, reabilitarea, lărgirea drumurilor de frontieră (segmente) care conectează localități de-a lungul drumului principal ce duce la graniță	Aer Apă Sol Schimbări climatice Managementul deșeurilor Biodiversitate	Pozitiv
5.	Îmbunătățirea/reabilitarea/construirea de (segmente de) drumuri de acces la centrele de interes transfrontalier	Aer Apă Sol Schimbări climatice Biodiversitate	Pozitiv
6.	Elaborarea de strategii/politici/planuri comune pentru îmbunătățirea infrastructurii de transport transfrontalier	Nu este cazul	Indirect
7.	Investiții comune în infrastructură TIC cu impact transfrontalier, (de exemplu, servicii de fibră optică)	Nu este cazul	Indirect
8.	Dezvoltarea conexiunilor transfrontaliere, informații și rețele de comunicații integrate și servicii	Nu este cazul	Indirect
9.	Modernizarea facilităților existente pentru a permite legături între comunități și serviciile publice care conduc la promovarea cooperării pe o bază transfrontalieră și internațională mai largă	Nu este cazul	Indirect

OT8 - PROVOCĂRI COMUNE ÎN DOMENIUL SIGURANȚEI ȘI SECURITĂȚII

Obiectivul 4: Abordarea provocărilor comune privind securitatea transfrontalieră, accesul la sănătate, managementul riscurilor naturale și antropice și situațiile de urgență prin proiecte comune

Prioritate 4.1 – Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate și accesul la sănătate

Nr. crt.	Activități indicative	Aspecte și obiective de mediu ce vor fi avute în vedere	Impact potențial
1.	Planificarea comună și dezvoltarea în comun a planurilor, politicilor și strategiilor de sănătate publică și asistență socială	Nu este cazul	Indirect
2.	Activități comune menite să sporească accesul la sănătate în zona de frontieră prin construirea/reabilitarea/modernizarea infrastructurii serviciilor de sănătate publică (inclusiv prin utilizarea surselor regenerabile de energie, etc.)	Aer Apă Sol Managementul deșeurilor Populație și sănătate publică	Pozitiv
3.	Dezvoltarea unor laboratoare și laboratoare mobile pentru depistarea/monitorizarea clinică de boli și prevenirea epidemiilor transfrontaliere;	Populație și sănătate publică	Pozitiv
4.	Dotarea infrastructurii medicale publice specifice (ambulatoriu, unitate primire urgențe, centre medicale, spital, intervenție socială integrată, etc.)	Populație și sănătate publică	Pozitiv
5.	Programe comune de instruire și schimburi de experiență, rețele pentru susținerea funcționării serviciilor medicale publice specifice, telemedicina;	Nu este cazul	Indirect
6.	Schimburi de experiență, activități comune în scopul de a asigura compatibilitatea ghidurilor de tratament	Nu este cazul	Indirect
7.	Campanii de conștientizare în ceea ce privește educația publică asupra sănătății, bolile și prevenirea epidemiilor	Nu este cazul	Indirect

Prioritatea 4.2 – Susținerea activităților comune pentru prevenirea dezastrelor naturale și antropice, precum și activităților comune în timpul situațiilor de urgență

Nr. crt.	Activități indicative	Aspecte și obiective de mediu ce vor fi avute în vedere	Impact potențial
1.	Măsuri de prevenire a alunecărilor de teren și inundațiilor	Sol Apă Managementul deșeurilor Biodiversitate	Pozitiv
2.	Sisteme/structuri integrate comune de monitorizare eficientă și prevenire a dezastrelor și de atenuare a consecințelor	Sol Apă Biodiversitate	Pozitiv
3.	Strategii comune și instrumente pentru gestionarea și prevenirea riscurilor, inclusiv planuri de acțiune comune	Nu este cazul	Indirect
4.	Elaborarea de hărți comune și baze de date detaliate (indicând riscurile naturale și tehnologie, precum și utilizarea terenurilor pentru autoritățile de planificare regională, agențiile de mediu și serviciile de urgență)	Sol Apă Biodiversitate	Pozitiv
5.	Schimbul de experiență și cunoștințe, inclusiv creșterea gradului de conștientizare în domeniul prevenirii riscurilor și gestionarea eficientă în	Nu este cazul	Indirect

	zona transfrontalieră		
6.	Dezvoltarea de standarde integrate și comune pentru planificarea urbană și gestionarea riscurilor	Nu este cazul	Indirect
7.	Investiții și dezvoltarea unor sisteme/structuri comune, integrate, de gestionare a urgențelor	Nu este cazul	Indirect
8.	Planificarea acțiunilor coordonate ale autorităților în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau provocate de om	Nu este cazul	Indirect
9.	Investiții în construirea, renovarea sau îmbunătățirea infrastructurii și a echipamentelor direct legate de monitorizarea și intervenția în situații de urgență	Aer Apă Sol Schimbări climatice Managementul deșeurilor	Pozitiv

Prioritate 4.3 - Prevenirea și lupta împotriva criminalității organizate și cooperare polițienească

Nr. crt.	Activități indicative	Aspecte și obiective de mediu ce vor fi avute în vedere	Impact potențial
1.	Acțiuni comune pentru creșterea mobilității și a capacității administrative a unităților de poliție (inclusiv, poliția de frontieră)	Nu este cazul	Indirect
2.	Crearea de platforme de lucru în vederea creșterii eficienței poliției, poliției de frontieră și structurilor personalizate în schimbul de date și informații	Nu este cazul	Indirect
3.	Cursuri de instruire comune ale personalului poliției, vamei, poliției de frontieră, schimburi de bune practici în domenii specifice de activitate (analiză, urmărire penală, criminalitate organizată)	Nu este cazul	Indirect
4.	Investiții în construirea, renovarea sau modernizarea infrastructurii poliției și punctelor de trecere a frontierei cât și clădirile aferente	Aer Apă Sol Managementul deșeurilor	Pozitiv
5.	Investiții în echipamente operative și dotări specifice activității de poliție/vamă/poliție de frontieră/jandarmerie (de exemplu: laboratoare, echipamente, instrumente de detectare, hardware și software, mijloace de transport)	Aer	Pozitiv
6.	Dezvoltarea unor politici și strategii comune inclusiv campanii de conștientizare, schimb de experiență pentru combaterea crimei organizate	Nu este cazul	Indirect

PROIECTE MARI DE INFRASTRUCTURĂ

Nr. crt.	Activități indicative	Aspecte și obiective de mediu ce vor fi avute în vedere	Impact potențial
1.	Infrastructură de comunicații	Sol Managementul deșeurilor	Impact pozitiv
2.	Cooperare Regională pentru Prevenirea și Combaterea Criminalității Transfrontaliere România-Republica Moldova	Sol Managementul deșeurilor	Impact pozitiv
3.	Zona de cooperare transfrontalieră România - Republica Moldova o zona mai sigură prin îmbunătățirea infrastructurii de operare a Serviciului Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD).	Aer Managementul deșeurilor	Pozitiv
4.	Punerea în siguranță și reabilitarea amenajărilor de la nodul hidrotehnic Stâncă Costești – etapa I	Aer Apă	Pozitiv

		Sol Schimbări Climatice Managementul deșeurilor	
5.	Reabilitarea și modernizarea birourilor vamale de frontieră de pe granița România – Republica Moldova, respectiv birourile vamale Albița - Leușeni, Sculeni - Sculeni și Giurgiulești - Giurgiulești	Aer Apă Managementul deșeurilor	Pozitiv

Contribuția potențială a activităților individuale propuse pentru fiecare prioritate a obiectivelor tematice din cadrul Programului Ro-Md este evaluată prin efectele rezultate luându-se în considerare obiectivele și politicile de mediu relevante la nivel național, european sau internațional.

Impactul activităților eligibile finanțate prin Program este analizat pentru fiecare din următorii factori esențiali pentru caracterizarea mediului:

- Aer;
- Schimbări climatice;
- Ape de suprafață și freatică;
- Sol, subsol și peisaj;
- Populația și sănătatea publică;
- Biodiversitatea, flora și fauna;
- Managementul deșeurilor;
- Patrimoniul cultural;
- Utilizarea eficientă a resurselor, inclusiv surse regenerabile.

Evaluarea de mediu se realizează cu ajutorul unui sistem de notare prezentat în **tabelul 7.1**, prin care se estimează care sunt efectele acțiunilor indicative asupra fiecărui aspect de mediu, avându-se în vedere impactul global asupra mediului

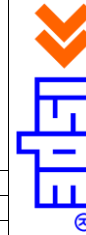
Tabel 7.1 Sistem de notare privind evaluarea impactului asupra mediului

Simbol	Semnificație	Definiție
++	Impact semnificativ pozitiv	Beneficiu pozitiv ridicat pentru mediu, care este de importanță considerabilă în relație cu toate implicațiile politice
+	Impact pozitiv	Efect pozitiv asupra mediului, dar care nu poate fi considerat semnificativ
0	Neutru	Nu se întrevide nici un efect
-	Impact negativ	Impact negativ, dar care nu poate fi considerat semnificativ
--	Impact semnificativ negativ	Impact advers ridicat asupra aspectelor de mediu, care necesită revizuirea formei actuale a politicii
?	Incertitudine	Efectul nu a putut fi determinat pentru că la acest nivel de detaliere nu există suficiente date și informații

Metodologia de evaluare s-a realizat prin modul de estimare a impactului asupra fiecărui aspect de mediu, care a fost evidențiat în tabelul 7.2. La acest nivel de detaliere al Programului s-a utilizat o metodologie globală, care a încercat să evidențieze posibilele efecte ale acțiunilor indicative asupra aspectelor de mediu. Acuratețea aplicării metodologiei depinde foarte mult de ce proiecte urmează a fi finanțate

În **tabelul 7.2** este prezentat impactul acțiunilor indicative asupra fiecărui factor de mediu considerat relevant.

Evaluarea impactului obiectivelor tematice ale Programului Ro - Md asupra factorilor de mediu considerați relevanți	Aer	Apă	Sol, subsol și peisaj	Schimbări climatice	Populație, sănătate publică	Biodiversitate, floră și faună	Managementul deșeurilor	Patrimoniul cultural	Utilizarea eficientă a resurselor
OT2 - SPRIJIN PENTRU EDUCAȚIE, CERCETARE, DEZVOLTARE TEHNOLOGICĂ ȘI INOVARE									
<i>Obiectivul 1: Dezvoltarea de competențe și sprijin pentru cercetare și inovare prin facilitarea cooperării la nivel local, regional și central</i>									
Prioritatea 1.1 Cooperare instituțională în educației pentru creșterea accesului la educație și a calității educației									
Planificarea și dezvoltarea în comun de strategii planuri, politici și educaționale	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Schimburi de experiență, schimburi de profesori, transferuri de bune practici între instituții din ambele părți ale frontierei în vederea creșterii eficacității educației prin diversificarea programelor de formare profesională pentru angajații din sistemul de educație: - Dezvoltare școlară, management școlar, dezvoltarea relațiilor școală - comunitate; - Dezvoltarea și aplicarea de metode educaționale inovative pentru îmbunătățirea competențelor de predare în vederea facilitării învățării și a motivării elevilor	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dezvoltarea de programe educaționale comune de educație antreprenorială, programe care stimulează creativitatea, inovarea și cetățenia activă	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reabilitarea/modernizarea/extinderea/achiziția de echipamente pentru dezvoltarea infrastructurii educaționale și a asigurării precondițiilor materiale pentru un proces educațional de calitate și creșterea participării la actul educațional	?	+	?	0	0	0	-	0	+
Dezvoltarea și implementarea de parteneriate între instituții educaționale din ambele părți ale graniței pentru: - Prevenirea și corectarea fenomenului de abandon școlar și părăsire timpurie prin programe integrate (inclusiv campanii de conștientizare) pentru prevenirea abandonului și încurajarea participării școlare și reintegrarea acelor care au părăsit timpuriu sistemul de educație; - Dezvoltarea de programe de tip "after school" și activități extracurriculare	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dezvoltarea și implementarea de activități în comun în vederea sprijinirii grupurilor dezavantajate: - Acțiuni de sprijin integrate adresate copiilor și tinerilor cu părinți plecați în străinătate (aceste pot include, orientativ, consiliere și orientare, programe "after school", activități educaționale și culturale) - Activități menite să faciliteze integrarea socială a copiilor și tinerilor și integrarea în muncă a adulților cu dizabilități	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Cod document

8017/2014-4-S0081897-N0

Revizie: 0

Pag. 85

Acțiuni implementate în comun de prevenire a consumului de droguri, trafic de ființe umane și abuz de alcool	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dezvoltarea și implementarea de activități transfrontaliere pentru îmbunătățirea/facilitarea competențelor necesare pe piața muncii.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prioritatea 1.2 – Promovare și suport pentru cercetare și inovare									
Dezvoltarea de parteneriate/rețele între universități și centre de cercetare pentru realizarea unui climat favorabil transferului de know-how și susținerii mediului de afaceri	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Diseminarea, cooperare și rețele între programe de cercetare și organizații/asociații active în domeniul cercetării și inovării, din cele două state	?	?	?	0	0	0	-	0	+
Acțiuni de cercetare/studii (inclusiv achiziționarea de echipament) în domeniul mediului (schimbări climatice, prezervarea biodiversității, energie regenerabilă și eficiența folosirii resurselor etc.)	+	+	+	++	+	++	+	0	0
Promovarea și sprijinirea cercetării și inovării prin reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii specifice incluzând achiziționarea de echipamente specifice	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Schimb de experiență și bune practici între autorități relevante pentru formarea și dezvoltarea de clustere inovative	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OT3- PROMOVAREA CULTURII LOCALE ȘI CONSERVAREA PATRIMONIULUI ISTORIC									
<i>Obiectivul 2: Conservarea patrimoniului cultural și istoric din aria eligibilă, susținerea dezvoltării culturii locale, a identităților specifice culturale și a dialogului cultural</i>									
Prioritatea 2.1 – Conservarea și promovarea patrimoniului cultural și istoric									
Construcția, extinderea, amenajarea, restaurarea, conservarea, consolidarea, protecția, securitatea monumentelor istorice, siturilor arheologice (inclusiv a drumurilor de acces corespunzătoare), muzeelor, colecțiilor de obiecte de artă și promovarea lor pe baza unor concepte și strategii transfrontaliere relevante	-	-	-	0	0	?	?	++	0
Conservarea, securizarea și valorificarea comună monumentelor și a bunurilor culturale și istorice	0	0	0	0	0	0	?	++	0
Dezvoltarea rețelelor de instituții culturale pentru promovarea patrimoniului cultural și istoric	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sprijinirea activităților specifice și tradiționale de meșteșugărit, importante pentru conservarea culturii și identității locale	0	0	0	0	0	0	0	++	0
Promovarea activităților specifice și tradiționale în zonele eligibile (inclusiv evenimente culturale transfrontaliere)	0	0	0	0	0	0	0	+	0
Conservarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului cultural și istoric, în principal prin evenimente culturale locale cu o dimensiune transfrontalieră	0	0	0	0	0	0	0	+	0
Valorificarea patrimoniului istoric și cultural prin dezvoltarea strategiilor comune de promovare, a produselor și serviciilor comune	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OT7 - ÎMBUNĂȚĂȘIREA ACCESIBILITĂȚII ÎN REGIUNI, DEZVOLTAREA TRANSPORTULUI ȘI A REȚELOR ȘI SISTEMELOR DE COMUNICAȚII									
<i>Obiectivul 3: Îmbunătățirea serviciilor privind transportul public, infrastructura și cooperarea și networking-ul TIC</i>									

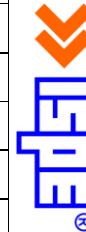
Cod document

8017/2014-4-S0081897-NO

Revizie: 0

Pag. 86

Prioritate 3.1 – Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalieră și a infrastructurii TIC									
Construirea, reconstrucția reabilitarea, modernizarea sistemelor de transport transfrontalier	-	-	-	-	+	-	-	0	0
Dezvoltarea inițiativelor ecologice de transport transfrontaliere și soluții inovatoare	++	++	+	++	+	-	-	0	+
Îmbunătățirea facilităților transportului multimodal (rutier/ transport pe apă) de interes transfrontalier	++	++	+	++	+	-	-	0	+
Construirea, reabilitarea, lărgirea drumurilor de frontieră (segmente) care conectează localități de-a lungul drumului principal ce duce la graniță	++	++	+	++	+	-	-	0	+
Îmbunătățirea/reabilitarea/construirea de drumuri sau părți de drumuri pentru accesul la centrele transfrontaliere	++	++	+	++	+	-	-	0	+
Elaborarea de strategii/politici/planuri comune pentru îmbunătățirea infrastructurii de transport transfrontalier	0	0	0	++	0	0	0	0	0
Investiții comune în infrastructură TIC cu impact transfrontalier, (de exemplu, servicii de fibră optică)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dezvoltarea conexiunilor transfrontaliere, informații și rețele de comunicații integrate și servicii	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Modernizarea facilităților existente pentru a permite legături între comunități și serviciile publice care conduc la promovarea cooperării pe o bază transfrontalieră și internațională mai largă	+	+	+	0	+	?	?	?	0
OT8 - PROVOCĂRI COMUNE ÎN DOMENIUL SIGURANȚEI ȘI SECURITĂȚII									
<i>Obiectivul 4: Abordarea provocărilor comune privind securitatea transfrontalieră, accesul la sănătate, managementul riscurilor naturale și antropice și situațiile de urgență prin proiecte comune</i>									
Prioritate 4.1 – Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate și accesul la sănătate									
Planificarea comună și dezvoltarea în comun a planurilor, politicilor și strategiilor de sănătate publică și asistență socială	+	+	+	+	++	-	-	0	+
Activități comune menite să sporească accesul la sănătate în zona de frontieră prin construirea/reabilitarea/modernizarea infrastructurii serviciilor de sănătate publică (inclusiv prin utilizarea surselor regenerabile de energie, etc.)	0	0	0	0	++	0	0	0	0
Dezvoltarea unor laboratoare și laboratoare mobile pentru depistarea/monitorizarea clinică de boli și prevenirea a epidemiilor transfrontaliere	0	0	0	0	++	0	0	0	0
Dotarea infrastructurii medicale publice specifice (ambulatoriu, unitate primire urgențe, centre medicale, spitale, intervenție socială integrată, etc.)	0	0	0	0	++	0	0	0	0
Programe comune de instruire și schimbul de experiență, rețele pentru susținerea funcționării serviciilor medicale publice specifice, telemedicina;	0	0	0	0	++	0	0	0	0
Schimburi de experiență, activități comune în scopul de a asigura compatibilitatea ghidurilor de tratament	0	0	0	+	++	0	0	0	0
Campanii de conștientizare în ceea ce privește educația publică asupra sănătății, bolile și prevenirea epidemiilor	+	+	0	0	++	0	0	0	0
Prioritatea 4.2 – Sprijin pentru activități comune de prevenire a dezastrelor naturale sau provocate de om, precum și acțiuni comune în situații de									

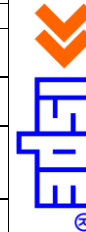
Cod document

8017/2014-4-S0081897-NO

Revizie: 0

Pag. 87

urgentă									
Măsuri de prevenire a alunecărilor de teren și inundațiilor	+	+	++	?	0	+	0	0	0
Sisteme/structuri integrate comune de monitorizare eficientă și prevenire a dezastrelor și de atenuare a consecințelor	0	++	++	?	0	+	0	0	0
Strategii comune și instrumente pentru gestionarea și prevenirea riscurilor, inclusiv planuri de acțiune comune	+	+	+	0	0	0	0	+	0
Elaborarea de hărți comune și baze de date detaliate (indicând riscurile naturale și tehnologie, precum și utilizarea terenurilor pentru autoritățile de planificare regională, agențiile de mediu și serviciile de urgență)	0	+	+	0	0	0	0	+	0
Schimbul de experiență și cunoștințe, inclusiv creșterea gradului de conștientizare în domeniul prevenirii riscurilor și gestionarea eficientă în zona transfrontalieră	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dezvoltarea de standarde integrate și comune pentru planificarea urbană și gestionarea riscurilor	0	0	+	0	0	0	?	0	0
Investiții și dezvoltarea unor sisteme/structuri comune, integrate, de gestionare a urgențelor	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Planificarea acțiunilor coordonate ale autorităților în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau provocate de om	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Investiții în construirea, renovarea sau îmbunătățirea infrastructurii și a echipamentelor direct legate de monitorizarea și intervenția în situații de urgență	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prioritate 4.3 - Prevenirea și lupta împotriva criminalității organizate și cooperare polițienească									
Acțiuni comune pentru creșterea mobilității și a capacității administrative a unităților de poliție (inclusiv, poliția de frontieră)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Crearea de platforme de lucru în vederea creșterii eficienței poliției, poliției de frontieră și structurilor personalizate în schimbul de date și informații	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cursuri de instruire comune ale personalului poliției, vamei, poliției de frontieră, schimburi de bune practici în domenii specifice de activitate (analiză, urmărire penală, criminalitate organizată)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Investiții în construirea, renovarea sau modernizarea infrastructurii poliției și punctelor de trecere a frontierei cât și clădirile aferente	+	+	+	0	0	0	-	0	+
Investiții în echipamente operative și dotări specifice activității de poliție/vamă/poliție de frontieră/jandarmerie (de exemplu: laboratoare, echipamente, instrumente de detectare, hardware și software, mijloace de transport)	+	+	+	+	+	0	-	0	+
Dezvoltarea unor politici și strategii comune, schimb de experiență pentru combaterea crimei organizate	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PROIECTE MARI DE INFRASTRUCTURĂ									
Infrastructură de comunicații	+	+	+	+	0	0	+	0	0
Cooperare Regională pentru Prevenirea și Combaterea Criminalității Transfrontaliere România - Republica Moldova	0	0	0	+	+	0	0	0	0

Cod document

8017/2014-4-S0081897-NO

Revizie: 0

Pag. 88

Zona de cooperare transfrontalieră România - Republica Moldova o zona mai sigură prin îmbunătățirea infrastructurii de operare a Serviciului Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD)	0	0	0	+	+	0	0	0	0
Punerea în siguranță și reabilitarea amenajărilor de la nodul hidrotehnic Stânca Costești – etapa I	+	+	+	0	0	0	+	0	0
Reabilitarea și modernizarea birourilor vamale de la frontiera România și Republica Moldova (birourile vamale Albița – Leușeni, Sculeni – Sculeni și Giurgiulești - Giurgiulești)	0	++	++	0	+	++	++	0	0

Cod document

8017/2014-4-S0081897-N0 Revizie: **0**Pag. **89**

8. MĂSURILE PRECONIZATE PENTRU PREVENIREA, REDUCEREA ȘI PE CÂT POSIBIL, ECHILIBRAREA ORICĂROR EFECȚE ADVERSE ASUPRA MEDIULUI PRIN PUNEREA ÎN APLICARE A PLANULUI SAU PROGRAMULUI²

Din evaluarea impactului asupra mediului a acțiunilor indicative din cadrul celor 4 obiective tematice ale Programului Ro-Md realizată în capitolul 7 al prezentului Raport de mediu a rezultat că majoritatea acestora au un efect indirect, cu impact neutru fiind activități conceptuale de cooperare și de susținere între cele două state partenere privind:

- Educația, cercetarea, dezvoltarea tehnologică și inovarea;
- Conservarea patrimoniului cultural și istoric;
- Strategii privind îmbunătățirea infrastructurii de transport transfrontalier;
- Dezvoltarea serviciilor de sănătate și accesul la sănătate;
- Strategii pentru prevenirea și gestionarea dezastrelor naturale și cauzate de către om;
- Prevenirea și lupta împotriva crimei organizate și cooperarea poliției.

Având în vedere ca efectele viitoarelor proiecte finanțate de acțiunile indicative ale celor patru obiective tematice și ale celor cinci Proiecte Mari de Infrastructură asupra mediului trebuie să fie pe cât posibil reduse sunt recomandate următoarele:

- Consumul redus de energie electrică și/sau termică;
- Consum redus de combustibil, materii prime, substanțe periculoase;
- Echipamente cu performanță energetică ridicată;
- Alegerea unor tehnologii adecvate de restaurare/conservare și respectarea cu acuratețe a acestora, astfel încât soluțiile alese să nu afecteze speciile de floră, faună și ecosistemele acvatice din zona respective;
- Modalitățile de valorificare a patrimoniului cultural/istoric să aibă în vedere să nu afecteze flora și fauna, precum și ecosistemele acvatice din zona respectivă;
- Menținerea și conservarea speciilor și habitatelor protejate;
- Minimizarea producerii de deșeuri, atât pe perioada construirii, cât și a funcționării;
- Asigurarea colectării/sortării/reciclării/valorificării deșeurilor rezultate;
- Alegerea de tehnologii de construire/reabilitare/lărgire drumuri cu producere redusă de pulberi;
- Soluții de realizare a infrastructurii astfel încât să se evite contaminarea solului și apelor cu combustibil lichid sau alte materiale de construcții pe perioada realizării;
- Alegerea de trasee pentru drumurile noi sau părțile de acces care să nu afecteze speciile de floră și faună, precum și ecosistemele acvatice;
- Alegerea de soluții de transport cu emisii zero.

² Toate măsurile de prevenire și reducere a oricărui posibil impact advers vor fi realizate în conformitate atât cu legislația specifică mediului cât și cu cea care guvernează principiile gestionării fondurilor europene incluzând, dar nelimitându-se doar la acestea, cele privind dezvoltarea durabilă și achizițiile publice.

Implementarea obiectivelor tematice ale Programului Ro-Md se va ține cont de Directivele, Deciziile și Regulamentele UE privind calitatea aerului, apelor de suprafață și freatice, solului și subsolului, schimbările climatice, managementul deșeurilor, sănătatea populației, biodiversitatea, conservarea patrimoniului cultural, utilizarea eficientă a resurselor și/sau de cele ale legislațiilor naționale (România, respectiv Republica Moldova) dacă aceastea este mai restrictivă.

Proiectele de investiții care vor fi finanțate ca urmare a acțiunilor indicative trebuie să aibă în vedere următoarele propuneri de măsuri privind reducerea impactului:

- obținerea acordurilor/avizelor/autorizațiilor necesare construirii și funcționării, conform legislației în vigoare, de la autoritățile competente;
- în cazul proiectelor care au legătură cu resursele de apă, obținerea acordurilor necesare implementării proiectelor în conformitate cu legislația națională în vigoare (pentru România – acordul Administrației Naționale "Apele Române", respectiv Administrațiile Bazinale din aria de acoperire a respectivelor proiecte; pentru Moldova), iar în cazul apelor transfrontaliere și de la autoritățile corespunzătoare din Republica Moldova, respectiv România (conform prevederilor Acordului între guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a apelor Prutului și Dunării, Chișinău, 2010);
- obligativitatea derulării procedurii de evaluare adecvată a efectelor potențiale asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar pentru proiectele care se suprapun cu ariile naturale protejate, în acord cu prevederile legislației naționale, care transpune art.6.3. din Directiva Habitare;
- cerințele Convenției – cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice și Protocolului Kyoto și ale politicilor sau strategiilor naționale/europene privind adaptarea și reducerea efectelor schimbărilor climatice;
- principiile și direcțiile managementului deșeurilor din SNGD, PNGD și din PRGD.

Pentru acele acțiuni indicative care au efect asupra mediului au fost propuse în continuare măsuri pentru prevenirea și reducerea oricărui posibil impact advers.

Acțiunea indicativă din cadrul Programului Ro- Md	Măsuri de prevenire și reducere impact
OT2 - SPRIJIN PENTRU EDUCAȚIE, CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVARE	
Obiectivul 1: Dezvoltarea de competențe și sprijin pentru cercetare, dezvoltare și inovare prin facilitarea cooperării la nivel local, regional și central	
<i>Prioritatea 1.1 Cooperare instituțională în domeniul educației pentru creșterea accesului la educație și a calității educației</i>	
Reabilitarea/modernizarea/extinderea/achiziția de echipamente pentru dezvoltarea infrastructurii educaționale și a asigurării condițiilor materiale pentru un proces educațional de calitate și creșterea participării la actul educațional	<ul style="list-style-type: none"> - consumul redus de energie electrică și/sau termică; - consum redus de combustibil, materii prime, substanțe periculoase; - echipamente cu performanță energetică ridicată; - minimizarea producerii de deșeur; - asigurarea colectării /

Cod document: 8017/2014-4-S0081897-N0

Revizie: 0

Pag. 92

	sortării/reciclării/ deșeurilor rezultate.	valorificării
Prioritatea 1.2 Promovare și suport pentru cercetare, dezvoltare și inovare		
Promovarea și sprijinirea cercetării și inovării prin reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii specifice incluzând achiziționarea de echipamente specifice	<ul style="list-style-type: none"> - consumul redus de energie electrică și/sau termică; - consum redus de combustibil, materii prime, substanțe periculoase; - echipamente cu performanță energetică ridicată.	
OT3- PROMOVAREA CULTURII LOCALE ȘI CONSERVAREA PATRIMONIULUI ISTORIC		
Obiectivul 2: Conservarea patrimoniului cultural și istoric în aria eligibilă, susținerea dezvoltării culturii locale, a identităților specifice culturale și a dialogului cultural		
Prioritatea 2.1 Conservarea și promovarea patrimoniului cultural și istoric		
Construcția, extinderea, amenajarea, restaurarea, conservarea, consolidarea, protecția, securitatea monumentelor istorice, siturilor arheologice (inclusiv a drumurilor de acces corespunzătoare), muzeelor, colecțiilor de obiecte de artă și promovarea lor pe baza unor concepte și strategii transfrontaliere relevante	<ul style="list-style-type: none"> - acuratețe în respectarea tehnologiilor de restaurare, conservare; - soluțiile alese care să nu afecteze speciile de floră sau faună din zona respectivă; - să aibă în vedere menținerea și conservarea speciilor și habitatelor protejate	
Conservarea, securizarea și valorificarea comună monumentelor și a bunurilor culturale și istorice	<ul style="list-style-type: none"> - alegerea unor tehnologii adecvate de conservare; - modalitățile de valorificare a patrimoniului să aibă în vedere să nu afecteze flora și fauna din zona respectivă; - să aibă în vedere menținerea și conservarea speciilor și habitatelor protejate	
OT7 - ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESIBILITĂȚII ÎN REGIUNI, DEZVOLTAREA TRANSPORTULUI ȘI A REȚELOR ȘI SISTEMELOR DE COMUNICAȚII		
Obiectivul 3: Îmbunătățirea serviciilor privind transportul public, infrastructura și cooperarea și networking-ul TIC		
Prioritatea 3.1 – Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalieră și a infrastructurii TIC		
Construirea, reconstrucția reabilitarea, modernizarea sistemelor de transport transfrontalier	<ul style="list-style-type: none"> - alegerea de tehnologii cu producere redusă de pulberi; - soluții de realizare a infrastructurii astfel încât să se evite contaminarea solului și apelor cu combustibil lichid sau alte materiale de construcții; - alegerea de modalități care să nu afecteze speciile de floră și faună; - să aibă în vedere menținerea și conservarea speciilor și habitatelor protejate	
Dezvoltarea inițiativelor ecologice de transport transfrontaliere și soluții inovatoare	<ul style="list-style-type: none"> - soluții verzi de transport (electric, hidrogen, etc.); - să aibă în vedere menținerea și conservarea speciilor și habitatelor protejate	
Îmbunătățirea facilităților transportului multimodal (rutier/naval) de interes transfrontalier	<ul style="list-style-type: none"> - alegerea de soluții de transport cu emisii zero, cu afectarea minimă a	

	<p>solului, florei, faunei și ecosistemele acvatice;</p> <ul style="list-style-type: none"> - să aibă în vedere menținerea și conservare speciilor și habitatelor protejate.
<p>Construirea, reabilitarea, lărgirea drumurilor de frontieră (segmente) care conectează localități de-a lungul drumului principal ce duce la graniță</p>	<ul style="list-style-type: none"> - alegerea de tehnologii cu producere redusă de pulberi; - soluții de realizare a infrastructurii astfel încât să se evite contaminarea solului și apelor cu combustibil lichid sau alte materiale de construcții pe perioada realizării; - alegerea de trasee care să nu afecteze speciile de floră și faună; - să aibă în vedere menținerea și conservare speciilor și habitatelor protejate
<p>Îmbunătățirea/reabilitarea/construirea de (segmente de) drumuri de acces la centrele de interes transfrontalier</p>	<ul style="list-style-type: none"> - alegerea de tehnologii cu producere redusă de pulberi; - soluții de realizare a infrastructurii astfel încât să se evite contaminarea solului și apelor cu combustibil lichid sau alte materiale de construcții, pe perioada realizării; - alegerea de trasee care să nu afecteze speciile de floră și faună; - să aibă în vedere menținerea și conservare speciilor și habitatelor protejate.
<p>OT8 - PROVOCĂRI COMUNE ÎN DOMENIUL SIGURANȚEI ȘI SECURITĂȚII</p> <p>Obiectivul 4: Abordarea provocări comune privind securitatea transfrontalieră, accesul la sănătate, managementul riscurilor naturale și antropice și situațiile de urgență prin proiecte comune</p>	
<p><i>Prioritatea 4.1 Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate și accesul la sănătate</i></p>	
<p>Activități comune menite să sporească accesul la sănătate în zona de frontieră prin construirea/reabilitarea/modernizarea infrastructurii serviciilor de sănătate publică (inclusiv prin utilizarea surselor regenerabile de energie, etc.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - consumul redus de energie electrică și/sau termică, surse regenerabile; - consum redus de combustibil, materii prime, substanțe toxice; - echipamente cu performanță energetică ridicată; - minimizarea producerii de deșeuri; - asigurarea colectării / sortării/reciclării/ valorificării deșeurilor rezultate; - menținerea și conservarea speciilor și habitatelor protejate
<p>Dezvoltarea unor laboratoare și laboratoare mobile pentru depistarea/monitorizarea clinică de boli și prevenirea epidemiilor transfrontaliere</p>	<ul style="list-style-type: none"> - alegerea de echipamente performante, cu eficiență ridicată
<p>Dotarea infrastructurii medicale publice specifice (ambulatoriu, unitate primire urgențe, centre medicale, spitale, intervenție socială integrată, etc.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - alegerea de echipamente performante, cu eficiență ridicată
<p><i>Prioritatea 4.2 Sprijin pentru activități comune de prevenire a dezastrelor naturale sau provocate de om, precum și acțiuni comune în situații de urgență</i></p>	
<p>Măsuri de prevenire de alunecări de teren și inundațiilor din zonele transfrontaliere</p>	<ul style="list-style-type: none"> - alegerea de soluții ecologice, cu

	<ul style="list-style-type: none"> - impact minim asupra zonei; - minimizarea producerii de deșeuri; - să aibă în vedere menținerea și conservare speciilor și habitatelor protejate
Sisteme integrate comune de monitorizare eficientă și prevenire a dezastrelor și de atenuare a consecințelor	<ul style="list-style-type: none"> - alegerea de soluții ecologice, cu impact minim asupra zonei; - să aibă în vedere menținerea și conservare speciilor și habitatelor protejate.
Elaborarea de hărți comune și baze de date detaliate (indicând riscurile naturale și tehnologie, precum și utilizarea terenurilor pentru autoritățile de planificare regională, agențiile de mediu și serviciile de urgență)	<ul style="list-style-type: none"> - luarea în considerare a celor mai avansate tehnologii adecvate situațiilor specifice (aerospațiale, interferometria radar, etc.); - să aibă în vedere menținerea și conservare speciilor și habitatelor protejate
Investiții în construirea, renovarea sau îmbunătățirea infrastructurii și a echipamentelor direct legate de monitorizarea și intervenția în situații de urgență	<ul style="list-style-type: none"> - consumul redus de energie electrică și/sau termică; - consum redus de combustibil, materii prime, substanțe periculoase; - echipamente cu performanță energetică ridicată; - minimizarea producerii de deșeuri; - asigurarea colectării / sortării/reciclării/ valorificării deșeurilor rezultate.
Prioritatea 4.3 Prevenirea și lupta împotriva criminalității organizate și cooperare polițienească	
Investiții în construirea, renovarea sau modernizarea infrastructurii poliției și de trecere a frontierei și a poliției cât și clădiri aferente	<ul style="list-style-type: none"> - consumul redus de energie electrică și/sau termică; - consum redus de combustibil, materii prime, substanțe periculoase; - echipamente cu performanță energetică ridicată; - minimizarea producerii de deșeuri; - asigurarea colectării / sortării/reciclării/ valorificării deșeurilor rezultate.
Investiții în echipamente operative și dotări specifice activității de poliție/vamă/poliție de frontieră/jandarmerie (de exemplu: laboratoare, echipamente, instrumente de detectare, hardware și software, mijloace de transport)	<ul style="list-style-type: none"> - consumul redus de energie electrică și/sau termică; - consum redus de combustibil, materii prime, substanțe periculoase; - echipamente cu performanță energetică ridicată.
Proiecte mari de Infrastructură	
Infrastructură de comunicații	<ul style="list-style-type: none"> - soluții de realizare a infrastructurii astfel încât să se evite contaminarea solului și apelor cu combustibil lichid sau alte materiale de construcții pe perioada realizării; - minimizarea producerii de deșeuri.
Cooperare Regională pentru Prevenirea și Combaterea Criminalității Transfrontaliere România - Republica Moldova	<ul style="list-style-type: none"> - soluții de realizare a infrastructurii astfel încât să se evite

Cod document: **8017/2014-4-S0081897-N0**

Revizie: **0**

Pag. **95**

	<p>contaminarea solului și apelor cu combustibil lichid sau alte materiale de construcții pe perioada realizării;</p> <ul style="list-style-type: none"> - minimizarea producerii de deșeuri.
Zona de cooperare transfrontalieră România - Republica Moldova o zona mai sigură prin îmbunătățirea infrastructurii de operare a Serviciului Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD)	<ul style="list-style-type: none"> - alegerea de soluții de transport cu emisii zero; - minimizarea producerii de deșeuri.
Punerea în siguranță și reabilitarea amenajărilor de la nodul hidrotehnic Stânca Costești – etapa I	<ul style="list-style-type: none"> - utilizarea de tehnologii de reabilitare cu impact minim asupra zonei pentru sol și speciile de floră și faună
Reabilitarea și modernizarea birourilor vamale de frontieră de pe granița România – Republica Moldova, respectiv birourile vamale Albața - Leușeni, Sculeni - Sculeni și Giurgiulești – Giurgiulești	<ul style="list-style-type: none"> - consumul redus de energie electrică și/sau termică; - consum redus de combustibil, materii prime, substanțe periculoase; - echipamente cu performanță energetică ridicată; - minimizarea producerii de deșeuri; - asigurarea colectării /sortării/ reciclării/ valorificării deșeurilor rezultate.

9. O DESCRIERE A MOTIVELOR DE SELECTARE A ALTERNATIVELOR PRECONIZATE ȘI O DESCRIERE A MODULUI ÎN CARE S-A FĂCUT EVALUAREA, INCLUSIV ORICE DIFICULTATE ÎNTÂLNITĂ (CUM AR FI DEFICIENȚE TEHNICE SAU LIPSA DE CUNOȘTINȚE TEORETICE ÎN DOMENIU) ÎN COLECTAREA INFORMAȚIILOR SOLICITATE

9.1 Selectarea alternativelor programului Ro-Md

Alternativelor analizate ale Programului Operațional comun România – Republica Moldova pentru perioada 2014 ÷ 2020 sunt următoarele:

Alternativa 0: Neimplementarea Programului;

Alternativa 1: Pentru îndeplinirea celor 3 obiective strategice ale ENI au fost considerate în cadrul Programului următoarele zece obiective tematice:

- OT1. Afaceri și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii - IMM-urilor (obiectiv strategic: A);
- OT2. Sprijinirea educației, cercetării, dezvoltării și inovării tehnologice (obiectiv strategic: A);
- OT3. Promovarea culturii și conservarea patrimoniului istoric local (obiectiv strategic: A);
- OT4. Promovarea incluziunii sociale și lupta împotriva sărăciei (obiective strategice: A, B, C);
- OT5. Sprijin la nivel local și regional pentru o mai bună guvernare (obiective strategice: A, B, C);
- OT6. Protecția mediului, adaptarea la schimbările climatice (obiectiv strategic: B);
- OT7. Îmbunătățirea accesibilității în regiuni, dezvoltarea rețelelor și sistemelor de transport și de comunicații (obiectivul strategic: C);
- OT8. Provocări comune în domeniul siguranței și securității (obiectiv strategic: B);
- OT9. Promovarea cooperării în domeniul energiei (obiectiv strategic: B);
- OT10. Promovarea gestionării frontierelor și securitatea frontierelor (obiectiv strategic: C).

Pentru a putea selecta cele mai potrivite obiective tematice specifice Programului au fost aplicate următoarele criterii de analiză:

- Analiza socio-economică și SWOT;
- Consultări preliminare: interviuri, focus grupuri, sondaj on-line;
- Analiza coerenței și analiza multicriterială;
- Consultări publice privind draft-ul Programului.

Analiza multicriterială a arătat că următoarele obiectivele tematice sunt cele mai relevante pentru Programul Ro-Md:

- OT2: Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare și inovare tehnologică (obiectiv strategic: A);
- OT3: Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric (obiectiv strategic: A);
- OT7: Îmbunătățirea accesibilității în regiunile, dezvoltarea rețelelor și sistemelor de transport și de comunicații (obiectiv strategic: C);

OT8: Provocări comune în domeniul siguranței și securității (obiectiv strategic: B);

OT10: Promovarea gestionării frontierelor și securitatea frontierelor (obiectiv strategic: C).

CCP (Comitetul Comun de Programare) a aprobat în cadrul întâlnirii din luna octombrie 2014 la București, următoarele patru obiective tematice pentru programul România – Republica Moldova:

OT2: Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare și inovare tehnologică (obiectiv strategic: A);

OT3: Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric (obiectiv strategic: A);

OT7: Îmbunătățirea accesibilității în regiuni, dezvoltarea rețelelor și sistemelor de transport și de comunicații (obiectiv strategic: C);

OT8: Provocări comune în domeniul siguranței și securității (obiective strategice: B)

Conform articolului 41 din Regulamentul UE nr. 897/2014, CCP a mai decis să finanțeze și o listă de Proiecte Mari de Infrastructură. În acest sens, un grup de lucru comun (GL) a fost desemnat pentru identificarea, selectarea și prioritizarea listei de Proiecte Mari de Infrastructură. Grupul de lucru comun este compus din reprezentanți desemnați de către instituțiile centrale și regionale din fiecare țară participantă pentru următoarele domenii de interes: energie, transporturi, mediu, afaceri interne (situații de urgență/poliție de frontieră) și vamal.

Alternativa 1: Programul Ro-Md constă în patru obiective tematice și o listă prioritizată de Proiecte Mari de Infrastructură:

OT2 - SPRIJIN PENTRU EDUCAȚIE, CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVAȚIE

Obiectivul 1: Dezvoltarea de competențe și sprijin pentru cercetare, dezvoltare și inovare prin facilitarea cooperării la nivel local, regional și central

Prioritatea 1.1 Cooperare instituțională în domeniul educației pentru creșterea accesului la educație și calitatea educației

Justificare:

Din analiza teritorială și SWOT a rezultat că dezvoltarea educației este unul din domeniile puternic sprijinite. Printre argumentele pentru susținerea acestei priorități în cadrul Programului Operațional Comun este abandonul școlar timpuriu identificat ca un fenomen răspândit în aria eligibilă din ambele țări.

De asemenea, un număr semnificativ de studenți părăsesc aria eligibilă pentru a-și continua studiile în alte părți din România sau din alte state membre ale UE, ceea ce conduce la un impact pe termen lung asupra dezvoltării socio-economice a regiunii, având în vedere că persoanele cu studii reprezintă una dintre resursele cheie a situației economice viitoare.

Investițiile substanțiale în educație vor reduce efectul de abandon școlar timpuriu și vor asigura rămânerea studenților în zonă, ceea ce va conduce la premisele dezvoltării economice a regiunii, cu perspective încurajatoare pe termen lung.

Capacitățile actuale ale celor trei centre universitare mari (Iași, Galați și Chișinău) pot fi utilizate la potențialul lor maxim pentru a asigura o cooperare corespunzătoare și a crește calitatea, atractivitatea și accesibilitatea programelor de educaționale.

De asemenea, au fost identificate și activitățile în cadrul acestei priorități care vor răspunde necesităților privind accesibilitatea la infrastructura educațională în zonele rurale.

În același timp, consultările preliminare organizate în faza pregătitoare a programului și analiza rezultatelor cererilor de propuneri și proiecte derulate în cadrul programului de cooperare transfrontalieră din perioada 2007 -2013 POC ROUAMD au arătat interesul puternic al potențialilor beneficiari pentru proiectele educaționale.

Ca urmare, în urma necesităților identificate și a interesului manifestat, prioritatea 1.1 a fost propusă în vederea susținerii proiectelor care să asigure o accesibilitate cât mai mare pentru o gamă diversificată de beneficiari la nivel central și local.

Prioritatea 1.2 Promovarea și susținerea cercetării, dezvoltării și inovării

Justificare:

Inovațiile garantează un succes al producției, asimilarea și utilizarea celor mai noi instrumente sau tehnologii în domeniile economic și social. Viziunea programului este că cercetarea și inovarea vor oferi susținerea necesară unei dezvoltări echilibrate și durabile a ariei eligibile. Consultările preliminare au arătat o susținere puternică a autorităților regionale pentru astfel de activități.

În prezent există atât un nivel redus al investițiilor în cercetare și dezvoltare, cât și al implementării rezultatelor în cadrul activităților industriale și tehnologice. Doar 0,045% din populație care lucrează este angrenată în activități cu valoare adăugată, precum cercetarea, dezvoltarea și inovare, raportul fiind unul dintre cele mai scăzute din Europa.

Activitățile indicative au fost propuse luându-se în considerare faptul că municipiile Iași și Chișinău au un potențial ridicat de cercetare și inovare, având în vedere statutul lor de hub-uri economice și educaționale, în timp ce județul Galați are un potențial specific în zona industrială (metal și industria construcțiilor navale). Galați ar putea fi considerat și ca un punct strategic în ceea ce privește necesitățile de cercetare și dezvoltare, precum și a capacităților infrastructurii rutiere, feroviare și navale (de exemplu, Zona Libera Galați).

OT3 - PROMOVAREA CULTURII LOCALE ȘI CONSERVAREA PATRIMONIULUI ISTORIC

Obiectivul 2: *Conservarea patrimoniului cultural și istoric în aria eligibilă, susținerea dezvoltării culturii locale, a identităților specifice culturale și a dialogului cultural*

Prioritatea 2.1 Conservarea și promovarea patrimoniului cultural și istoric

Justificare:

În aria Programului infrastructura culturală este distribuită în mod uniform și similar. În cele patru județe din România există un număr total de 1404 instituții culturale și, respectiv în Republica Moldova 2974 de instituții culturale. Acestea includ muzee, biblioteci, cinematografe teatre și alte instituții culturale.

Este important să subliniem faptul că datorită evoluției istorice similare în aria eligibilă a celor două țări partenere există multe similarități în ce privește patrimoniul cultural. Cu toate acestea, deși avem multe de situri culturale și istorice și zone naturale protejate în aria eligibilă, nivelul investițiilor în facilități turistice și culturale este destul de scăzut.

În acest context, prioritatea propusă va sprijini beneficiarii să se concentreze pe proiecte culturale și inițiativele specifice în acest domeniu, în vederea asigurării accesului larg al cetățenilor la o infrastructură culturală și îmbunătățită și la patrimoniul istoric protejat.

OT7 ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESIBILITĂȚII ÎN REGIUNI, DEZVOLTAREA TRANSPORTULUI ȘI A REȚELELOR ȘI SISTEMELOR DE COMUNICAȚII

***Obiectivul 3:** Îmbunătățirea serviciilor privind transportul public, infrastructura și cooperarea și networking-ul TIC*

Prioritate 3.1 Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalier și Infrastructurii TIC

Justificare:

Transportul în zona eligibilă de bază este în principal rutier și feroviar. Cu toate acestea, calitatea și întreținerea este proastă și duce lipsă de proiecte și resurse de reabilitare și modernizare. Din aceste motive durata călătoriilor crește semnificativ și implicit și costurilor de transport.

Diferențele tehnice în ceea ce privește transportul feroviar între cele două țări (de ecartament feroviar diferit) și capacitățile de transport multi-modal limitate conduc la apariția de dificultăți în transportul transfrontalier. În aria Programului există un potențial ridicat de dezvoltare a transportului fluvial, care ar trebui să fie recunoscut și puse în practică.

Oamenii de afaceri au un nivel redus de accesibilitate la infrastructura de internet și de comunicații, în special în zonele rurale.

Prioritatea a fost propusă în vederea îmbunătățirii accesibilității interne și externe în aria eligibilă a Programului. Astfel se are în vedere îmbunătățirea și reabilitarea sistemului de transport și creșterea investițiilor privind tehnologiile de informației și comunicațiile. De asemenea, va fi promovată dezvoltarea politicilor care vizează îmbunătățirea infrastructurii de transport. Alegerea acestei priorități a fost susținută și de existența unui potențial bun pentru coordonarea strategică între România și Republica Moldova în ceea ce privește punerea în aplicare a proiectelor cu impact transfrontalier mare.

OT8 PROVOCĂRI COMUNE ÎN DOMENIUL SIGURANȚEI ȘI SECURITĂȚII

***Obiectivul 4:** Abordarea provocărilor comune privind securitatea transfrontalieră, accesul la sănătate, managementul riscurilor naturale și antropice și situațiile de urgență în proiectele comune*

Prioritate 4.1 Susținerea dezvoltării serviciilor de sănătate și accesul la sănătate

Justificare:

Accesibilitatea la infrastructura de sănătate în zona eligibilă de bază este scăzută și aceasta este și foarte veche, mai ales în mediul rural. În aria eligibilă a Programului

infrastructură de sănătate și numărul de medici este sub mediile naționale, în timp ce speranța la naștere este sub mediile internaționale.

Având în vedere că accesul și dezvoltarea serviciilor de sănătate este o problemă de interes comun necesitatea de investiții devine o prioritară. În acest context, prioritatea propusă va susține acțiunile comune și inițiativele privind medicina de urgență pentru sănătatea publică. Trebuie subliniat că prioritatea are un potențial foarte bun în ceea ce privește impactul transfrontalier, datorită unui management al proiectelor bine dezvoltat în perioada de programare anterioară, 2007 ÷ 2013.

Prioritatea 4.2 Susținerea activităților comune pentru prevenirea dezastrelor naturale și antropice, precum și activităților comune în timpul situațiilor de urgență

Justificare:

Aria programului prezintă un risc ridicat de poluare datorate accidentelor industriale, în special de-a lungul râului Prut și zona fluviului Dunărea. În plus, există un risc ridicat de dezastre naturale, ca urmare unei densități ridicate a rețelei hidrografice (de exemplu inundații, alunecări de teren) și vecinătății cu zona seismică Vrancea din România (de exemplu, cutremure).

Prioritatea propusă se concentrează pe mai multe aspecte de mediu prin intermediul mai multor instrumente, cum ar fi prevenirea, monitorizarea și planificarea de acțiuni coordonate comune cu scopul de a intervenții comune în situații de urgență. Consultarea cu părțile interesate au indicat un interes puternic și clar spre implementarea proiectelor de prevenire a riscurilor, cu un accent special pe inițiativele administrației publice locale. Având în vedere potențialul de proiecte integrate și experiențele anterioare, acțiunile indicative susțin investițiile în sistemul de management de urgență comun și structurile aferente. În mod special sunt avute în vedere strategiile comune de prevenire și management a riscurilor.

Prioritate 4.3 Prevenirea și lupta împotriva crimei organizate și cooperarea poliției

Justificarea:

În domeniul prevenirii și luptei împotriva crimei organizate, România și Republica Moldova au o serie de probleme comune privind dezvoltarea fenomenului infracțional transfrontalier. Mai mult, structurile de poliție, poliție de frontieră și vamale sunt subdezvoltate și astfel, riscurile potențiale sunt crescute, ducând la un impact negativ în lupta împotriva traficului de ființe umane și de droguri, contrabanda ilegal de bunuri și a fraudei de frontieră. Cu toate acestea, cele două țări partenere au o bună experiență de cooperare polițienească și capacități mari pentru punerea în aplicare a proiectelor cu impact transfrontalier.

În conformitate cu problemele identificate, prioritatea propusă intenționează să susțină proiectele privind intensificarea dialogului dintre structurile specializate și a celor cu impact clar în domeniul luptei împotriva infracționalității și criminalității organizate.

Proiecte mari de infrastructură:

- Infrastructură de comunicații;
- Cooperare Regională pentru Prevenirea și Combaterea Criminalității Transfrontaliere România – Republica Moldova;

- Zona de cooperare transfrontalieră România - Republica Moldova o zonă mai sigură prin îmbunătățirea infrastructurii de operare a Serviciului Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD);
- Punerea în siguranță și reabilitarea amenajărilor de la nodul hidrotehnic Stânca Costești – etapa I;
- Reabilitarea și modernizarea birourilor vamale de frontieră de pe granița România – Republica Moldova, respectiv birourile vamale Albița - Leușeni, Sculeni - Sculeni și Giurgulești – Giurgulești.

Selectarea alternativei 1 a Programului a avut în vedere ca acțiunile indicative să determine promovarea unor proiecte care să conducă la un impact minim asupra biodiversității.

9.2 Dificultăți

În realizarea Raportului de Mediu privind Evaluarea strategică a Programului Operațional de Cooperare Transfrontalieră România – Republica Moldova în perioada 2014 ÷ 2020 nu au fost întâmpinate probleme până în acest moment.

10. DESCRIERE A MĂSURILOR PRECONIZATE REFERITOARE LA MONITORIZAREA PREVĂZUTĂ LA ARTICOLUL 10

Proiectele care vor fi finanțate din Programul Ro-Md 2014 -2020 vor respecta legislațiile de mediu naționale din cele două țări și UE.

Articolul 10 al Directivei SEA prevede ca efectele semnificative ale implementării planurilor/programelor să fie monitorizate pentru a se identifica încă de la început orice efect advers și a se putea lua cea măsură de remediere adecvată.

Sistemul de monitorizare care va fi propus se bazează pe problemele de mediu care pot fi influențate substanțial de implementarea Programului de Cooperare Transfrontalieră Ro-Md.

Pentru monitorizarea impactului Programului asupra mediului trebuie avute în vedere următoarele principii:

- Contribuția la utilizarea de materii prime/substanțe periculoase reduse și a resurselor de energie regenerabilă;
- Contribuția la dezvoltarea unor infrastructuri verzi, inclusiv managementul ariilor protejate;
- Contribuția la mobilitate durabilă și transport multimodal;
- Contribuția la un management al deșeurilor eficient, reciclare și valorificare;
- Contribuția la prevenirea riscurilor/dezastrelor naturale și adaptarea la schimbările climatice;
- Aplicarea principiului achizițiilor publice verzi.

În monitorizarea impactului programului asupra mediului a fost evaluat gradul în care indicatorii propuși la nivel de program sunt adecvați pentru monitorizarea impactului de mediu și s-au făcut recomandări pentru modificarea acestora conform tabelului de mai jos.

Obiectiv tematic	Prioritate	Evaluare indicatori	Recomandări
OT2 - SPRIJINIREA EDUCAȚIEI, CERCETĂRII, DEZVOLTĂRII ȘI INOVĂRII TEHNOLOGICE Obiectivul 1: <i>Dezvoltarea sistemului educațional și sprijin pentru cercetare și inovare în aria programului prin facilitarea cooperării la nivel local, regional și central</i>	P1.1 Cooperare instituțională în domeniul educației pentru creșterea accesului la educație și a calității educației	Pentru a se putea vedea efectele acțiunilor indicative propuse asupra mediului este necesară includerea unui indicator suplimentar pentru Program: „ <i>Număr de instituții educaționale reabilitate/modernizate</i> ”. Acesta poate fi determinat fără dificultate odată cu indicatorul propus pentru Program	Reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea clădirilor cu scop educațional trebuie să respecte toate cerințele de mediu aplicabile și să aplice cele mai bune practici de mediu, cum ar fi eficiența energetică și managementul deșeurilor
	P1.2 Promovarea și susținerea cercetării și inovării	Indicatorul de monitorizare propus pentru Program „ <i>Numărul instituțiilor care utilizează fonduri din program pentru cooperare în CC&D și inovație</i> ” poate reflecta și impactul asupra mediului	Reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii pentru cercetare și inovare trebuie să respecte toate cerințele de mediu aplicabile și să aplice cele mai bune practici de mediu cum ar fi eficiența energetică, managementul deșeurilor, etc.

<p>OT3 - PROMOVAREA CULTURII LOCALE ȘI CONSERVAREA PATRIMONIULUI ISTORIC Obiectivul 2: Conservarea patrimoniului cultural și istoric în ariile eligibil, susținerea dezvoltării culturii locale, a identităților specifice culturale și a dialogului cultural</p>	<p>P 2.1 Conservarea și promovarea patrimoniului cultural și istoric</p>	<p>Indicatorul de monitorizare propus de Program „<i>Număr de situri culturale și istorice îmbunătățite</i>” poate evidenția și efectele realizării proiectelor finanțate de acțiunile indicative cuprinse în această prioritate asupra patrimoniului cultural și istoric</p>	<p>Tehnologiile care se vor utiliza pentru restaurare, conservare și consolidare a monumentelor culturale și istorice să fie alese astfel încât impactul asupra aspectelor de mediu să fie pe cât posibil minimizat. Alegerea unor tehnologii adecvate de restaurare/conservare și respectarea cu acuratețe a acestora, astfel încât soluțiile alese să nu afecteze speciile de floră, faună și ecosistemele acvatice din zona respectivă. Pentru asigurarea securității și valorizarea monumentelor și obiectelor de culturale și istorice să se ia în considerare soluțiile cu eficiență energetică ridicată și să se aplice dacă este cazul un management integrat al deșeurilor.</p>
<p>OT7 - ÎMBUNĂȚĂȚIREA ACCESIBILITĂȚII ÎN REGIUNI, DEZVOLTAREA TRANSPORTULUI SUSTENABIL ȘI A REȚELELOR ȘI SISTEMELOR DE COMUNICAȚII Obiectivul 3: Îmbunătățirea serviciilor privind transportul public, infrastructura și cooperarea și networking-ul TIC</p>	<p>P 3.1 Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalier și a infrastructurii ICT</p>	<p>Monitorizarea efectelor priorității necesită includerea unui indicator suplimentar pentru Program: „<i>Numărul de inițiative de transport transfrontaliere cu impact redus asupra mediului dezvoltate care să reflecte clar modul cum activitățile indicative vor susține reducerea impactului transportului asupra mediului.</i> Cel de al doilea indicator propus de Program și anume „<i>Lungimea totală a drumurilor reconstruite și reabilitate</i>” poate reflecta și impactul pozitiv al implementării respectivelor acțiunilor indicative asupra mediului</p>	<p>Construirea, reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea, îmbunătățirea infrastructurii de transport transfrontalier vor trebui să treacă prin procedura EIA/SEA și dacă este cazul printr-o evaluare adecvate pentru a se vedea impactul asupra rețelei Natura 2000. Trebuie avute în vedere consultările transfrontaliere în baza Convenției Espoo, atunci când apar impacturi transfrontaliere. Alegerea de tehnologii de construire/reabilitare/lărgire drumuri cu producere redusă de pulberi, evitarea contaminării solului și apelor cu combustibil lichid sau alte materiale de construcții pe perioada realizării. Alegerea de trasee pentru drumurile noi sau părțile de acces care să nu afecteze speciile de floră și faună, precum și ecosistemele</p>

			acvatice
OT8 - PROVOCĂRI COMUNE ÎN DOMENIUL SIGURANȚEI ȘI SECURITĂȚII Obiectivul 4: Provocări comune privind securitatea transfrontalieră, accesul la sănătate, managementul riscurilor naturale și antropice și situațiile de urgență în proiectele comune	P 4.1 Susținerea dezvoltării serviciilor de sănătate și accesul la sănătate	Indicatorul propus de Program „ <i>Număr de unități medicale îmbunătățite</i> ” va reflecta și impactul acțiunilor indicative asupra populației și sănătății publice	Dezvoltarea de unități medicale sau îmbunătățirea lor va avea în vedere toate cerințele legislative de mediu privind asigurarea calității aerului, apei și solului, inclusiv principiile managementului deșeurilor. Se va lua în considerare impactul asupra biodiversității atunci când este cazul.
	P 4.2 Susținerea activităților comune pentru prevenirea dezastrilor naturale și antropice, precum și activităților comune în timpul situațiilor de urgență	Indicatorul propus „ <i>Număr populație afectată de implementarea măsurilor</i> ” coincide cu unul dintre cei ai Programului (populația care beneficiază de măsuri de protecție împotriva inundațiilor), urmând a reflecta și impactul pozitiv asupra mediului Recomandăm ca cel de al doilea indicator propus pentru Program „ <i>Număr de acțiuni comune (schimburi de experiență, instruire, vizite de studiu, sesiune de planificare comună, etc.)</i> ” să fie completat la numărul de acțiuni comune (în paranteză) cu „ <i>hărți noi realizate sau actualizate, baze de date create, sisteme/structuri realizate, echipamente achiziționate</i> ” pentru a putea fi monitorizat și impactul tuturor acțiunilor indicative ale acestei priorități.	Soluțiile alese pentru prevenirea dezastrilor vor avea în vedere ca să nu afecteze flora, fauna și ecosistemele acvatice din zonele respective. Infrastructura (de exemplu, clădiri) care se va realiza pentru monitorizarea și intervenția în caz de urgență trebuie să respecte toate cerințele de mediu aplicabile și să aplice cele mai bune practici de mediu privind asigurarea calității aerului, apei și solului și managementul deșeurilor.
	P 4.3 Prevenirea și lupta împotriva crimei organizate și cooperarea poliției	Indicatorul propus de Program „ <i>Număr de unități ale poliției, poliției de frontieră, serviciilor vamale din aria eligibilă modernizate</i> ” poate monitoriza și impactul pozitiv asupra mediului	Construirea, renovarea sau modernizarea infrastructurii de poliție /vamă/poliție de frontieră/jandarmerie va avea în vedere toate cerințele legislative de mediu privind asigurarea calității aerului, apei și solului, inclusiv principiile managementului deșeurilor.
Proiecte Mari de infrastructură	Infrastructură de comunicații (OT7)	Nu este cazul, deoarece după realizarea infrastructurii suplimentare de comunicații funcționarea acesteia va avea un impact nesemnificativ asupra mediului	Realizarea Proiectelor mari de Infrastructură vor trebui să treacă prin procedura EIA/SEA și dacă este cazul printr-o evaluare adecvate pentru a se vedea impactul asupra florei, faunei și ecosistemelor acvatice. Trebuie avute în vedere
	Cooperare Regională pentru Prevenirea și Combaterea	Indicatorul propus pentru Program „ <i>Număr de unități ale poliției, poliției de frontieră, serviciilor vamale din aria eligibilă</i> ”	

	Criminalității Transfrontaliere România-Moldova (OT8) 4.3	<i>modernizate</i> ” poate reflecta și impactul pozitiv asupra mediului datorat consolidării/modernizării/extinderii spațiilor poliției	consultările transfrontaliere în baza Convenției Espoo, atunci când apar impacturi transfrontaliere.
	Zona de cooperare transfrontalieră România - Republica Moldova o zona mai sigură prin îmbunătățirea infrastructurii de operare a Serviciului Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD), nivelului de pregătire profesională și menținerea capacității de intervenție a personalului în situații de urgență (OT8) 4.2	Indicatorul propus de Program „Populația acoperită de servicii de sănătate îmbunătățite ca o consecință directă a sprijinului oferit de Program” poate reflecta și impactul pozitiv asupra populației și sănătății publice	
	Punerea în siguranță și reabilitarea amenajărilor de la nodul hidrotehnic Stâncă Costești – etapa I (OT8) 4.1	Unul dintre indicatorii propuși de program și anume „ <i>Populația care beneficiază de măsuri de protecție împotriva inundațiilor</i> ” va putea reflecta și impactul asupra mediului	
	Reabilitarea și modernizarea birourilor vamale de frontieră de pe granița România - Moldova, respectiv birourile vamale Albița - Leușeni, Sculeni - Sculeni și Giurgiu-lești – Giurgiu-lești (OT8) 4.3	Indicatorul propus de program „ <i>Număr de unități ale poliției, poliției de frontieră, serviciilor vamale din aria eligibilă modernizate</i> ” va reflecta și impactul pozitiv asupra mediului	

În tabelul următor sunt prezentați indicatorii de monitorizare recomandați pentru activitățile indicative ale Programului care pot finanța proiecte cu impact asupra mediului.

Cod document: 8017/2014-4-S0081897-N0

Revizie: 0

Pag. 106

ACȚIUNEA INDICATIVĂ din Programul Ro-Md	Indicatori de monitorizare ³
OT2 - SPRIJIN PENTRU EDUCAȚIE, CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVARE Obiectivul 1: Dezvoltarea de competențe și sprijin pentru cercetare, dezvoltare și inovare prin facilitarea cooperării la nivel local, regional și central <i>Prioritatea 1.1 Cooperare instituțională în domeniul educației pentru creșterea accesului la educație și a calității educației</i>	
Reabilitarea/modernizarea/extinderea/achiziția de echipamente pentru dezvoltarea infrastructurii educaționale și a asigurării condițiilor materiale pentru un proces educațional de calitate și creșterea participării la actul educațional;	Număr de instituții educaționale reabilite/modernizate
<i>Prioritatea 1.2 Promovare și suport pentru cercetare, dezvoltare și inovare</i>	
Promovarea și sprijinirea cercetării și inovării prin reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii specifice incluzând achiziționarea de echipamente specifice; Schimb de experiență și bune practici între autorități relevante dezvoltării de clustere inovative	Numărul instituțiilor care utilizează fonduri din program pentru cooperare în C&D și inovație.
OT3- PROMOVAREA CULTURII LOCALE ȘI CONSERVAREA PATRIMONIULUI ISTORIC Obiectivul 2: Conservarea patrimoniului cultural și istoric în ariile eligibile, susținerea dezvoltării culturii locale, a identităților specifice culturale și a dialogului cultural <i>Prioritatea 2.1 Conservarea și promovarea patrimoniului cultural și istoric</i>	
Construcția, extinderea, amenajarea, restaurarea, conservarea, consolidarea, protecția, securitatea monumentelor istorice, siturilor arheologice (inclusiv a drumurilor de acces corespunzătoare), muzeelor, colecțiilor de obiecte de artă și promovarea lor pe baza unor concepte și strategii transfrontaliere relevante	Număr de situri culturale și istorice îmbunătățite
Conservarea, securizarea și valorificarea comună a monumentelor și a bunurilor culturale și istorice	Număr de situri culturale și istorice îmbunătățite
OT7 - ÎMBUNĂȚIREA ACCESIBILITĂȚII ÎN REGIUNI, DEZVOLTAREA TRANSPORTULUI ȘI A REȚELELOR ȘI SISTEMELOR DE COMUNICAȚII Obiectivul 3: Îmbunătățirea serviciilor privind transportul public, infrastructura și cooperarea și networking-ul TIC <i>Prioritatea 3.1 Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalieră și a infrastructurii TIC.</i>	
Construirea, reabilitarea și modernizarea sistemelor de infrastructură de transport transfrontaliere	Lungimea totală a drumurilor reconstruite și reabilite
Dezvoltarea inițiativelor ecologice de transport transfrontaliere și soluții inovatoare	Numărul de proiecte care sprijină dezvoltarea unor inițiative de transport cu impact redus asupra mediului
Îmbunătățirea facilităților transportului multimodal (rutier/naval) de interes transfrontalier	Numărul de mecanisme comune dezvoltate pentru a sprijini îmbunătățirea infrastructurii transfrontaliere (documente comune de planificare inclusiv strategii, planuri de acțiune, mecanisme de facilitare a transportului

³ În conformitate cu Directiva SEA, articolul 10, alin.2, sistemele de monitorizare existente (de la nivelul Programului) pot fi utilizate în vederea evitării duplicării etapei de monitorizare. În acest context, indicatorii de monitorizare a efectelor de mediu urmează să fie finalizați ulterior definitivării indicatorilor utilizați la nivelul Programului Operațional.

	multimodal)
Construirea, reabilitarea, lărgirea drumurilor de frontieră (segmente) care conectează localități de-a lungul drumului principal ce duce la graniță	Lungimea totală a drumurilor reconstruite și reabilite
Îmbunătățirea/reabilitarea/construirea de (segmente de) drumuri de acces la centrele de interes transfrontalier	Lungimea totală a drumurilor reconstruite și reabilite
OT8 - PROVOCĂRI COMUNE ÎN DOMENIUL SIGURANȚEI ȘI SECURITĂȚII	
Obiectivul 4: Abordarea provocărilor comune privind securitatea transfrontalieră, accesul la sănătate, managementul riscurilor naturale și antropice și situațiile de urgență în proiectele comune	
<i>Prioritatea 4.1 Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate și accesul la sănătate</i>	
Activități comune menite să sporească accesul la sănătate în zona de frontieră prin construirea/reabilitarea/modernizarea infrastructurii serviciilor de sănătate publică (inclusiv prin utilizarea surselor regenerabile de energie, etc.)	Populația acoperită de servicii de sănătate îmbunătățite ca o consecință directă a sprijinului oferit de Program
Dezvoltarea unor laboratoare și laboratoare mobile pentru depistarea/monitorizarea clinică de boli și de prevenire a epidemiilor transfrontaliere;	Număr de unități medicale îmbunătățite Populația acoperită de servicii de sănătate îmbunătățite ca o consecință directă a sprijinului oferit de Program
Dotarea infrastructurii medicale publice specifice (ambulatoriu, unități de primire urgențe, centre medicale, spitale, intervenție socială integrată, etc.)	Număr de unități medicale îmbunătățite Populația acoperită de servicii de sănătate îmbunătățite ca o consecință directă a sprijinului oferit de Program
<i>Prioritatea 4.2 Sprijin pentru activități comune de prevenire a dezastrelor naturale sau provocate de om, precum și acțiuni comune în situații de urgență</i>	
Măsuri de prevenire de alunecări de teren și inundațiilor	Populația care beneficiază de măsuri de protecție împotriva inundațiilor
Sisteme integrate comune de monitorizare eficientă și prevenire a dezastrelor și de atenuare a consecințelor	Numărul de acțiuni comune, inclusiv operațiuni soft (schimburi de experiență, sesiuni de formare, vizite de studiu, sesiuni de planificare comune, hărți noi realizate și actualizate, baze de date, sisteme/ structuri, echipamente achiziționate, etc.) și investiții comune în infrastructură în domeniul situațiilor de urgență și prevenirea dezastrelor provocate de om.
Elaborarea de hărți comune și baze de date detaliate (indicând riscurile naturale și tehnologie, precum și utilizarea terenurilor pentru autoritățile de planificare regională, agențiile de mediu și serviciile de urgență)	Numărul de acțiuni comune, inclusiv operațiuni soft (schimburi de experiență, sesiuni de formare, vizite de studiu, sesiuni de planificare comune, hărți noi realizate

Cod document: **8017/2014-4-S0081897-N0**Revizie: **0** Pag. **108**

	și actualizate, baze de date, sisteme/ structuri, echipamente achiziționate, etc.) și investiții comune în infrastructură în domeniul situațiilor de urgență și prevenirea dezastrelor provocate de om.
Investiții în construirea, renovarea sau îmbunătățirea infrastructurii și a echipamentelor direct legate de monitorizarea și intervenția în situații de urgență	Numărul de acțiuni comune, inclusiv operațiuni soft (schimburi de experiență, sesiuni de formare, vizite de studiu, sesiuni de planificare comune, hărți noi realizate și actualizate, baze de date, sisteme/ structuri, echipamente achiziționate, etc.) și investiții comune în infrastructură în domeniul situațiilor de urgență și prevenirea dezastrelor provocate de om.
Prioritatea 4.3 Prevenirea și lupta împotriva criminalității organizate și cooperare polițienească	
Investiții în construirea, renovarea sau modernizarea infrastructurii poliției și de trecere a frontierei și a poliției cât și clădiri aferente	Număr de unități ale poliției, poliției de frontieră, serviciilor vamale din aria eligibilă modernizate
Investiții în echipamente operative și dotări specifice activității de poliție/vamă/poliție de frontieră/jandarmerie (de exemplu: laboratoare, echipamente, instrumente de detectare, hardware și software, mijloace de transport)	Număr de unități ale poliției, poliției de frontieră, serviciilor vamale din aria eligibilă modernizate
Proiecte mari de Infrastructură	
Infrastructură de comunicații	Nu este cazul
Cooperare Regională pentru Prevenirea și Combaterea Criminalității Transfrontaliere România-Moldova	Număr de unități ale poliției, poliției de frontieră, serviciilor vamale din aria eligibilă modernizate
Zona de cooperare transfrontalieră România - Republica Moldova o zona mai sigură prin îmbunătățirea infrastructurii de operare a Serviciului Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD), nivelului de pregătire profesională și menținerea capacității de intervenție a personalului în situații de urgență	Populația acoperită de servicii de sănătate îmbunătățite ca o consecință directă a sprijinului oferit de Program
Punerea în siguranță și reabilitarea amenajărilor de la nodul hidrotehnic Stâncă Costești – etapa I	Populația care beneficiază de măsuri de protecție împotriva inundațiilor
Reabilitarea și modernizarea birourilor vamale de frontieră de pe granița România - Moldova, respectiv birourile vamale Albița - Leușeni, Sculeni - Sculeni și Giurgiu-lești – Giurgiu-lești.	Număr de unități ale poliției, poliției de frontieră, serviciilor vamale din aria eligibilă modernizate

Indicatorii de monitorizare vor fi utilizați pentru a evalua efectele asupra mediului ale fiecărui proiect care va fi finanțat de Program. Aceste date vor fi furnizate de către beneficiari

proiectelor concrete prin monitorizarea activităților care se vor desfășura și vor fi strânse anual pentru a putea fi incluse în Raportul anual privind monitorizarea Programului prezentat Comitetului Comun de Monitorizare.

Autoritățile implicate propuse pentru monitorizarea efectelor asupra factorilor de mediu sunt următoarele: beneficiari proiectelor finanțate de Programul Ro-Md, CCM, AM (MDRAP) și MMAP.

11. REZUMAT NETEHNIC

Evaluarea strategică de mediu se realizează în baza cerințelor Directivei SEA (Directiva Consiliului European nr. 2001/42/CE privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului).

Principalele elemente care sunt recomandate a fi urmărite în astfel de evaluări de mediu de către legislația sau ghidurile de aplicare sunt următoarele:

- descrierea aspectelor esențiale privind mediul care trebuie abordate;
- descrierea gamei valorilor de referință în domeniul mediului, care urmează să fie prezentate în vederea analizei în raportul SEA;
- modalități de identificare a impactului realizării planului/programului asupra factorilor de mediu;
- evaluarea capacităților de abordare a provocărilor, riscurilor și prevenirii acestora asupra mediului.

Metodologia utilizată în evaluarea strategică de mediu include cerințele documentelor mai sus amintite, precum și recomandările metodologice din „**Guidance note on Strategic Assessment in the context of ENI CBC**”, elaborat de INTERACT ENPI pentru situația particulară a Programelor Operaționale Comune.

Luând în considerare gradul în care *Programul CBC Ro-Md 2014 ÷ 2020* creează un cadru pentru proiecte și alte activități viitoare, pentru elaborarea primei versiuni a acestuia care urmează a fi notificate autorităților competente pentru protecția mediului în vederea evaluării impactului asupra tuturor factorilor de mediu relevanți. În cadrul acestei proceduri este necesară **definitivarea Programului în paralel cu elaborarea Raportului de mediu.**

Raportul de mediu este o parte a documentației **Programului** care identifică, descrie și evaluează posibilele efecte semnificative asupra mediului ale aplicării sale și alternative raționale, luând în considerare obiectivele și aria geografică aferentă.

Realizarea procedurii de evaluare strategică de mediu este obligatorie, Comisia Europeană solicitând pentru aprobarea Programului *CBC “România-Republica Moldova” 2014 ÷ 2020* și **punctul de vedere** aferent autorității de mediu responsabile din Republica Moldova, privind derularea evaluării de mediu, conform legislației naționale, europene și internaționale în vigoare.

În conformitate cu Directiva SEA (2001/42/CE) evaluarea de mediu implică următorii pași:

- Identificarea autorităților de mediu din toate țările implicate (România și Republica Moldova);
- Decizia dacă SEA este necesară sau nu,

În cazul în care este:

- Determinarea scopului SEA și elaborarea Raportului de Mediu;
- Consultarea autorităților de mediu și a publicului;
- Includerea în Raportul de Mediu a concluziilor și rezultatelor consultărilor
- Monitorizarea adecvată a recomandărilor;
- Informarea autorităților consultate și a publicului despre aprobarea programului.

Evaluarea de mediu este obligatorie atunci când programele operaționale includ proiecte acoperite de Directiva EIA în sectoarele acoperite de articolul 3.2 (energie, industrie, transport, managementul deșeurilor, management apei, telecomunicație, turism, planificare urbanistică și regională, utilizarea terenurilor, etc.), precum și proiecte cu impact semnificativ asupra mediului în alte sectoare, conform articolului 3.4.

Autoritatea de Management a notificat, în luna februarie 2015, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor din România cu privire la declanșarea procedurii SEA conform legislației în vigoare.

Astfel, luând în considerare faptul că Programul Operațional va finanța proiecte mari de infrastructură și activități cu impact asupra mediului, MMAP din România a notificat Autoritatea de Management cu privire la necesitatea derulării procedurii SEA fără parcurgerea etapei de încadrare.

Programele ENI CBC cu Proiecte Mari de Infrastructură trebuie să parcurgă procedura de evaluare strategică de mediu.

În perioada 2014 ÷ 2020, Uniunea Europeană va finanța prin intermediul Instrumentului European pentru Vecinătate (ENI) programul bilateral de cooperare transfrontalieră între România – Republica Moldova, ca o continuare a Programului Operațional Comun “România – Ucraina - Republica Moldova 2007 ÷ 2013”.

Regulamentul UE nr. 232/2014 de instituire a unui instrument european de vecinătate (ENI) și a Regulamentul UE nr. 897/2014 de stabilire a unor dispoziții specifice pentru punerea în aplicare a programelor de cooperare transfrontalieră (CBC) prevede ca partenerii în program să coopereze în vederea identificării nevoilor din zona aleasă și selectării acelor obiective tematice și priorități care sunt cele mai relevante.

În acest context, statele partenere în Program au desemnat Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) din România în calitate de Autoritate de Management și au stabilit Comitetul Comun de Programare (CCP) drept organismul decizional al Programului Operațional. De asemenea, au fost create două grupuri de lucru, unul pentru identificarea proiectelor mari de infrastructură și unul pentru stabilirea structurilor de management și control.

Programul Operațional România – Republica Moldova 2014 - 2020 asigură cadrul legal pentru finanțarea programelor de cooperare transfrontalieră dintre cele două țări în perioada 2014 ÷ 2020. Metodologia pentru elaborarea Programului Operațional România – Republica Moldova 2014 – 2020 presupune consultarea părților interesate, elaborarea analizei socio-economice și SWOT, analiza multicriterială, precum și analiza lecțiilor învățate din

implementarea Programului Operațional Comun România – Ucraina – Republica Moldova 2007 ÷ 2013. Principalele etape ale dezvoltării Programului Ro-Md au fost:

- Dezvoltarea analizei socio-economice/SWOT;
- Consultări preliminare: interviuri, focus grupuri, sondaj on-line;
- Realizarea analizei de coerență și multicriteriu;
- Consultări publice privind draft-ul Programului.

În cadrul Programului Ro-Md au fost identificate 4 obiective tematice specifice:

OT2 - SPRIJIN PENTRU EDUCAȚIE, CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVAȚIE

Obiectivul 1: *Dezvoltarea de competențe și sprijin pentru cercetare, dezvoltare și inovare prin facilitarea cooperării la nivel local, regional și central*

Prioritatea 1.1 – Cooperare instituțională în domeniul educației pentru creșterea accesului la educație și calitatea educației

Prioritatea 1.2 – Promovare și suport pentru cercetare, dezvoltare și inovare

OT3- PROMOVAREA CULTURII LOCALE ȘI CONSERVAREA PATRIMONIULUI ISTORIC

Obiectivul 2: *Conservarea patrimoniului cultural și istoric în ariile eligibil, susținerea dezvoltării culturii locale, a identităților specifice culturale și a dialogului cultural*

Prioritatea 2.1 – Conservarea și promovarea patrimoniului cultural și istoric

OT7 - ÎMBUNĂȚĂȘIREA ACCESIBILITĂȚII ÎN REGIUNI, DEZVOLTAREA TRANSPORTULUI ȘI A REȚELELOR ȘI A SISTEMELOR DE COMUNICAȚII

Obiectivul 3: *Îmbunătățirea serviciilor privind transportul public, infrastructura și cooperarea și networking-ul TIC*

Prioritate 3.1 – Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalier și a infrastructurii TIC.

OT8 - PROVOCĂRI COMUNE ÎN DOMENIUL SIGURANȚEI ȘI SECURITĂȚII

Obiectivul 4: *Abordarea provocărilor comune privind securitatea transfrontalieră, accesul la sănătate, managementul riscurilor naturale și antropice și situațiile de urgență prin proiecte comune*

Prioritate 4.1 – Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate și accesul la sănătate

Prioritatea 4.2 – Susținerea activităților comune pentru prevenirea dezastrelor naturale și antropice, precum și activităților comune în timpul situațiilor de urgență

Prioritate 4.3 - Prevenirea și lupta împotriva criminalității organizate și cooperare polițienească

Programul Operațional Comun România – Republica Moldova 2014 ÷ 2020 va acoperi următoarea arie:

România

4 județe: *Botoșani, Iași, Vaslui și Galați;*

Republica Moldova întreaga țară.

Aria eligibilă centrală a Programului acoperă o suprafață totală de 54.092 km², din care:

- teritoriul românesc 20.246 km² (Botoșani 4.986 km², Iași 5.476 km², Vaslui 5.318 km², Galați 4466 km²);

- teritoriul Republicii Moldova 33.846 km².

În cazul României, cele patru județe din aria eligibilă reprezintă 8,5% din teritoriul țării. Din cauza caracterului rural al zonei eligibile, rețeaua de așezări umane este formată dintr-un număr limitat de orașe, dintre care doar cinci au mai mult de 100 000 de locuitori: Iași, Galați, Botoșani, Chișinău și municipiul Bălți.

Frontiera comună din cele două state corespunde cu cea a Uniunii Europene iar starea acesteia joacă un rol important în dezvoltarea infrastructurii transfrontaliere România – Republica Moldova.

Frontiera România - Republica Moldova

Lungimea totală a frontierei este de 681,4 km (măsurători realizate în România) și 684,3 km (măsurători realizate în Republica Moldova). Centrul ariei eligibile a Programului are mai multe probleme ecologice, ca urmare a procesului de industrializare agresiv dinaintea de 1989, dar în limitele de poluare internaționale. Problemele majore provin din patru surse principale:

- emisiile industriale și deșeurile rezultate din funcționarea și închiderea platformelor industriale, care au un impact negativ asupra aerului, solului și apelor;
- managementul redus a deșeurilor, în special în zonele rurale care are un efect direct asupra mediului, mai ales că în aceste zone nu există facilități adecvate pentru tratarea acestora;
- utilizarea îngrășămintelor chimice și depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor agricole, care au un impact direct asupra solului și calitatea a apei;
- centrele urbane sunt principalii producători de gaze cu efect de seră (CO₂) și au un impact important asupra calității aerului și a mediului în general.

În prezent în aria Programul există mai mult de 1300 de arii naturale protejate de importanță națională și internațională și numeroase site-uri istorice.

În general situația ecologică a ariei eligibile a Programului atât în România, cât și în Republica Moldova nu va fi influențată în mod direct de neimplementarea proiectelor care vor fi susținute de Programul Ro-Md.

Proiectele încadrate în obiectivele tematice OT2 și OT3 sunt preponderent proiecte de concepție și schimb de experiență privind educația, cercetarea & dezvoltarea și inovarea sau de restaurare și promovare a patrimoniului istoric, proiecte care pot avea un impact doar indirect asupra mediului.

În ceea ce privește proiectele care se vor implementa în cadrul OT7 și OT8, acestea vor avea un efect benefic asupra mediului prin dezvoltarea unei infrastructuri la frontieră cu un impact semnificativ pozitiv față de situația actuală și prin prevenirea alunecărilor de teren și a inundațiilor care vor avea de asemenea un impact pozitiv.

În cazul neimplementării Programului Ro-Md situația actuală a mediului în aria eligibilă va rămâne neschimbată și chiar se va deteriora afectând aproape toți factorii de mediu: aer, apă,

sol, biodiversitate, managementul deșeurilor, patrimoniu arheologic și architectural și peisajul natural.

Obiectivele de protecție a mediului, stabilite la nivel internațional, comunitar sau de stat membru relevante pentru program care au fost luate în considerare în timpul elaborării acestuia sunt incluse în următoarele documente naționale, moldovene și europene:

ROMANIA

- Acordul de parteneriat cu România;
- Programul Național de Reforme pentru România (PNR);
- Strategia Națională privind Schimbările Climatice 2013 ÷ 2020;
- Strategia națională de management al Riscului la Inundații pe termen mediu și lung (perioada 2010 ÷ 2035);
- Acordul între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a apelor Prutului și Dunării;
- Managementul deșeurilor (Strategia Națională, Planul Național/Regional de Gestionare)
- Planul de Dezvoltare Regională Nord - Est 2014 ÷ 2020;
- Planul de Dezvoltare Regională Sud - Est 2014 ÷ 2020.

REPUBLICA MOLDOVA

- Strategia 2020;
- Strategia Națională de Dezvoltare Regională.
- Strategia de Mediu pentru anii 2014 ÷ 2023

UNIUNEA EUROPEANĂ

- Europa 2020;
- Strategia Dunării;
- Parteneriatul Estic.

În implementarea obiectivelor tematice ale Programului Ro-Md se va ține cont de prevederile Directivelor, Deciziilor și Regulamentelor din UE privind calitatea aerului, apelor de suprafață și freactice, solului și subsolului, schimbările climatice sănătatea populației, biodiversitatea, conservarea patrimoniului cultural, utilizarea eficientă a resurselor sau de cele ale legislațiilor naționale (România, respectiv Republica Moldova) dacă acestea sunt mai restrictive.

Dezvoltarea acțiunilor indicative ale programului va lua în considerare măsurile necesare îndeplinirii cerințelor Convenției – cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice și Protocolului Kyoto. De asemenea, se va ține cont și de oricare altă politică sau strategie națională sau europeană privind adaptarea și reducerea efectelor schimbărilor climatice.

Contribuția potențială a activităților individuale propuse pentru fiecare prioritate a obiectivelor tematice din cadrul Programului Ro-Md este evaluată prin efectele rezultate luându-

se în considerare obiectivele și politicile de mediu relevante la nivel național, european sau internațional.

Impactul activităților eligibile finanțate prin Program este analizat pentru fiecare din următorii factori esențiali pentru caracterizarea mediului:

- Aer;
- Schimbări climatice;
- Ape de suprafață și freatice;
- Sol, subsol și peisaj;
- Populația și sănătatea publică;
- Biodiversitatea, flora și fauna;
- Managementul deșeurilor;
- Patrimoniu cultural;
- Utilizarea eficientă a resurselor, inclusiv surse regenerabile.

Posibilele efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra unor chestiuni cum ar fi biodiversitatea, populația, sănătatea umană, fauna, flora, solul, apa, aerul, factorii de climă, bunuri materiale, patrimoniul cultural, inclusiv patrimoniul arheologic și arhitectural, peisajele și interacțiunile între acești factori sunt evaluate pentru fiecare acțiune indicativă aferentă celor patru obiective tematice ale Programului Ro-MD 2014 ÷ 2020, așa cum sunt prezentate în continuare.

OT2 - SPRIJIN PENTRU EDUCAȚIE, CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVARE

Obiectivul 1: *Dezvoltarea de competențe și sprijin pentru cercetare, dezvoltare și inovare prin facilitarea cooperării la nivel local, regional și central*

Prioritatea 1.1 – Cooperare instituțională în domeniul educației pentru creșterea accesului la educație și a calității educației

Nr. crt.	Activități indicative	Aspecte și obiective de mediu ce vor fi avute în vedere	Impact potențial	Evaluarea impactului asupra mediului
1.	Planificarea și dezvoltarea în comun de planuri, politici și strategii educaționale	Nu este cazul	Indirect	Neutru
2.	Schimburi de experiență, schimburi de profesori, transferuri de bune practici între instituții din ambele părți ale frontierei în vederea creșterii eficacității educației prin diversificarea programelor de formare profesională pentru angajații din sistemul de educație:			Neutru
	dezvoltare școlară, management școlar, dezvoltarea relațiilor școală - comunitate	Nu este cazul	Indirect	Neutru
	dezvoltarea și aplicarea de metode educaționale inovative pentru îmbunătățirea competențelor de predare în vederea facilitării învățării și a motivării elevilor	Nu este cazul	Indirect	Neutru
3.	Dezvoltarea de programe educaționale comune de educație antreprenorială antreprenariat, programe care stimulează creativitatea, inovarea și cetățenia activă	Nu este cazul	Indirect	Neutru
4.	Reabilitarea/modernizarea/extinderea/achiziția de echipamente pentru dezvoltarea infrastructurii educaționale și a asigurării condițiilor materiale pentru	Utilizarea eficientă a resurselor	Pozitiv Consum redus de	Impact pozitiv

	un proces educațional de calitate și creșterea participării la actul educațional	Managementul deșeurilor	energie, materii prime, substanțe periculoase Valorificare/e eliminare deșeuri rezultate	
5.	Dezvoltarea și implementarea de parteneriate între instituții educaționale din ambele părți ale graniței pentru: - Prevenirea și corectarea fenomenului de abandon școlar și părăsire timpurie prin programe integrate (inclusiv campanii de conștientizare) pentru prevenirea abandonului și încurajarea participării școlare și reintegrarea acelor care au părăsit timpuriu sistemul de educație -Dezvoltarea de programe de tip "after school" și activități extracurriculare.	Nu este cazul	Indirect	Neutru
6.	Dezvoltarea și implementarea de activități în comun în vederea sprijinirii grupurilor dezavantajate: - Acțiuni de sprijin integrate adresate copiilor și tinerilor cu părinți plecați în străinătate (aceste pot include, orientativ, consiliere și orientare, programe "after school", activități educaționale și culturale) - Activități menite să faciliteze integrarea socială a copiilor și tinerilor și integrarea în muncă a adulților cu dizabilități	Nu este cazul	Indirect	Neutru
7.	Acțiuni implementate în comun de prevenire a consumului de droguri, trafic de ființe umane și abuz de alcool	Nu este cazul	Indirect	Neutru
8.	Dezvoltarea și implementarea de activități transfrontaliere pentru îmbunătățirea/facilitarea competențelor necesare pe piața muncii	Nu este cazul	Indirect	Neutru

Prioritatea 1.2 – Promovare și suport pentru cercetare, dezvoltare și inovare

Nr. crt.	Activități indicative	Aspecte și obiective de mediu ce vor fi avute în vedere	Impact potențial	Evaluarea impactului asupra mediului
1.	Dezvoltarea de parteneriate/rețele între universități și centre de cercetare pentru realizarea unui climat favorabil transferului de know-how și susținerii mediului de afaceri;	Nu este cazul	Indirect	Neutru
2.	Diseminarea, cooperare și rețele între programe de cercetare și organizații/asociații active în domeniul cercetării și inovării, din cele două state	Nu este cazul	Indirect	Neutru
3.	Acțiuni de cercetare/studii (inclusiv achiziționarea de echipament) în domeniul mediului (schimbări climatice, prezervarea biodiversității, energie regenerabilă și eficiența folosirii resurselor etc.)	Nu este cazul	Indirect	Neutru
4.	Promovarea și sprijinirea cercetării și inovării prin reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii specifice incluzând achiziționarea de echipamente specifice	Utilizarea eficientă a resurselor	Pozitiv Consum redus de energie, materii prime, substanțe periculoase	Impact pozitiv
5.	Schimb de experiență și bune practici între autorități relevante dezvoltării de clustere inovative	Nu este cazul	Indirect	Neutru

OT3- PROMOVAREA CULTURII LOCALE ȘI CONSERVAREA PATRIMONIULUI ISTORIC

Obiectivul 2: Conservarea patrimoniului cultural și istoric în aria eligibilă, susținerea dezvoltării culturii locale, a identităților specifice culturale și a dialogului cultural

Prioritatea 2.1 – Conservarea și promovarea patrimoniului cultural și istoric

Nr. crt.	Activități indicative	Aspecte și obiective de mediu ce vor fi avute în vedere	Impact potențial	Evaluarea impactului asupra mediului
1.	Construcția, extinderea, amenajarea, restaurarea, conservarea, consolidarea, protecția, securitatea monumentelor istorice, siturilor arheologice (inclusiv a drumurilor de acces corespunzătoare), muzeelor, colecțiilor de obiecte de artă și promovarea lor pe baza unor concepte și strategii transfrontaliere relevante	Patrimoniul Biodiversitate	Pozitiv Tehnologiile alese astfel încât impactul să fie minim	Impact pozitiv
2.	Conservarea, securizarea și valorificarea comună a monumentelor și a bunurilor culturale și istorice	Patrimoniul Biodiversitate	Pozitiv	Impact pozitiv
3.	Dezvoltarea rețelelor de instituții culturale pentru promovarea patrimoniului cultural și istoric	Nu este cazul	Indirect	Neutru
4.	Srijinirea activităților specifice și tradiționale de meșteșugărit, importante pentru conservarea culturii și identității locale	Nu este cazul	Indirect	Neutru
5.	Promovarea activităților specifice și tradiționale în zonele eligibile (inclusiv evenimente culturale transfrontaliere);	Nu este cazul	Indirect	Neutru
6.	Conservarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului cultural și istoric, în principal prin evenimente culturale locale cu o dimensiune transfrontalieră	Nu este cazul	Indirect	Neutru
7.	Valorificarea patrimoniului istoric și cultural prin dezvoltarea strategiilor comune de promovare, a produselor și serviciilor comune	Nu este cazul	Indirect	Neutru

OT7 - ÎMBUNĂȚIREA ACCESIBILITĂȚII ÎN REGIUNI, DEZVOLTAREA TRANSPORTULUI ȘI A REȚELELOR ȘI A SISTEMELOR DE COMUNICAȚII

Obiectivul 3: Îmbunătățirea serviciilor privind transportul public, infrastructura și cooperarea și networking-ul TIC

Prioritate 3.1 – Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalieră și a infrastructurii TIC.

Nr. crt.	Activități indicative	Aspecte și obiective de mediu ce vor fi avute în vedere	Impact potențial	Evaluarea impactului asupra mediului
1.	Construirea, reconstrucția, reabilitarea, modernizarea sistemelor de transport transfrontalier	Aer Apă Sol Schimbări climatice Biodiversitate	Pozitiv	Impact pozitiv
2.	Dezvoltarea inițiativelor ecologice de transport transfrontaliere și soluții inovatoare	Aer Schimbări climatice Sol Managementul deșeurilor Biodiversitate	Pozitiv	Impact pozitiv

3.	Îmbunătățirea facilităților transportului multimodal (rutier/transport pe apă) de interes transfrontalier	Aer Apă Sol Schimbări climatice Biodiversitate	Pozitiv	Impact pozitiv
4.	Construirea, reabilitarea, lărgirea drumurilor de frontieră (segmente) care conectează localități de-a lungul drumului principal ce duce la graniță	Aer Apă Sol Schimbări climatice Managementul deșeurilor Biodiversitate	Pozitiv	Impact pozitiv
5.	Îmbunătățirea/reabilitarea/construirea de (segmente de) drumuri de acces la centrele de interes transfrontalier	Aer Apă Sol Schimbări climatice Biodiversitate	Pozitiv	Impact pozitiv
6.	Elaborarea de strategii/politici/planuri comune pentru îmbunătățirea infrastructurii de transport transfrontalier	Nu este cazul	Indirect	Neutru
7.	Investiții comune în infrastructură TIC cu impact transfrontalier, (de exemplu, servicii de fibră optică)	Nu este cazul	Indirect	Neutru
8.	Dezvoltarea conexiunilor transfrontaliere, informații și rețele de comunicații integrate și servicii	Nu este cazul	Indirect	Neutru
9.	Modernizarea facilităților existente pentru a permite legături între comunități și serviciile publice care conduc la promovarea cooperării pe o bază transfrontalieră și internațională mai largă	Nu este cazul	Indirect	Neutru

OT8 - PROVOCĂRI COMUNE ÎN DOMENIUL SIGURANȚEI ȘI SECURITĂȚII

Obiectivul 4: Adresarea provocărilor comune privind securitatea transfrontalieră, accesul la sănătate, managementul riscurilor naturale și antropice și situațiile de urgență prin proiectele comune

Prioritate 4.1 – Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate și accesul la sănătate

Nr. crt.	Activități indicative	Aspecte și obiective de mediu ce vor fi avute în vedere	Impact potențial	Evaluarea impactului asupra mediului
1.	Planificarea comună și dezvoltarea în comun a planurilor, politicilor și strategiilor de sănătate publică și asistență socială	Nu este cazul	Indirect	Neutru
2.	Activități comune menite să sporească accesul la sănătate în zona de frontieră prin construirea/reabilitarea/modernizarea infrastructurii serviciilor de sănătate publică (inclusiv prin utilizarea surselor regenerabile de energie, etc.)	Aer Apă Sol Managementul deșeurilor Populație și sănătate publică	Pozitiv	Impact pozitiv
3.	Dezvoltarea unor laboratoare și laboratoare mobile pentru depistarea/monitorizarea clinică de boli și prevenirea epidemiilor transfrontaliere	Populație și sănătate publică	Pozitiv	Impact pozitiv
4.	Dotarea infrastructurii medicale publice specifice (ambulatoriu, unități de primire urgență, centre medicale, spitale, intervenție socială integrată, etc.)	Populație și sănătate publică	Pozitiv	Impact pozitiv

5.	Programe comune de instruire și schimbul de experiență, rețele pentru susținerea funcționării serviciilor medicale publice specifice, telemedicina	Nu este cazul	Indirect	Neutru
6.	Schimburi de experiență, activități comune în scopul de a asigura compatibilitatea ghidurilor de tratament, programe de diagnostic comun	Nu este cazul	Indirect	Neutru
7.	Campanii de conștientizare în ceea ce privește educația publică asupra sănătății, bolile și prevenirea epidemiilor	Nu este cazul	Indirect	Neutru

Prioritatea 4.2 – Susținerea activităților comune pentru prevenirea dezastrelor naturale și antropice, precum și activităților comune în timpul situațiilor de urgență

Nr. crt.	Activități indicative	Aspecte și obiective de mediu ce vor fi avute în vedere	Impact potențial	Evaluarea impactului asupra mediului
1.	Măsuri de prevenire de alunecări de teren și inundațiilor	Sol Apă Managementul deșeurilor Biodiversitate	Pozitiv	Impact semnificativ pozitiv
2.	Sisteme integrate comune de monitorizare eficientă și prevenire a dezastrelor și de atenuare a consecințelor	Sol Apă Biodiversitate Peisaj natural	Pozitiv	Impact semnificativ pozitiv
3.	Strategii comune și instrumente pentru gestionarea și prevenirea riscurilor, inclusiv planuri de acțiune comune;	Nu este cazul	Indirect	Neutru
4.	Elaborarea de hărți comune și baze de date detaliate (indicând riscurile naturale și tehnologie, precum și utilizarea terenurilor pentru autoritățile de planificare regională, agențiile de mediu și serviciile de urgență)	Sol Apă Biodiversitate	Pozitiv	Impact pozitiv
5.	Schimbul de experiență și cunoștințe, inclusiv creșterea gradului de conștientizare în domeniul prevenirii riscurilor și gestionarea eficientă în zona transfrontalieră	Nu este cazul	Indirect	Neutru
6.	Dezvoltarea de standarde integrate și comune pentru planificarea urbană și gestionarea riscurilor	Nu este cazul	Indirect	Neutru
7.	Investiții și dezvoltarea unor sisteme comune, integrate, de gestionare a urgențelor;	Nu este cazul	Indirect	Neutru
8.	Planificarea acțiunilor coordonate de către autorități în situații de urgență provocate de catastrofe naturale sau provocate de om (inundații, incendii, valuri de căldură, cutremure, furtuni)	Nu este cazul	Indirect	Neutru
9.	Investiții în construirea, renovarea sau îmbunătățirea infrastructurii și a echipamentelor direct legate de monitorizarea și intervenția în situații de urgență	Aer Apă Sol Schimbări climatice Managementul deșeurilor Biodiversitatea	Pozitiv	Impact semnificativ pozitiv

Prioritate 4.3 - Prevenirea și lupta împotriva criminalității organizate și cooperare polițienească

Nr. crt.	Activități indicative	Aspecte și obiective de mediu ce vor fi avute	Impact potențial	Evaluarea impactului asupra mediului
----------	-----------------------	---	------------------	--------------------------------------

		în vedere		
1.	Acțiuni comune pentru creșterea mobilității și a capacității administrative a unităților de poliție (inclusiv, serviciile de poliție de frontieră);	Nu este cazul	Indirect	Neutru
2.	Crearea de platforme de lucru în vederea creșterii eficienței poliției, poliției de frontieră și structurilor personalizate în schimbul de date și informații	Nu este cazul	Indirect	Neutru
3.	Cursuri de instruire comune ale personalului poliției, vamei, poliției de frontieră, , schimburi de bune practici în domenii specifice de activitate (analiză, urmărire penală, criminalitate organizată)	Nu este cazul	Indirect	Neutru
4.	Investiții în construirea, renovarea sau modernizarea infrastructurii poliției și punctelor de trecere a frontierei cât și clădirile aferente	Aer Apă Sol Managementul deșeurilor	Pozitiv	Impact pozitiv
5.	Investiții în echipamente operative și dotări specifice activității de poliție/vamă/poliție de frontieră/jandarmerie (de exemplu: laboratoare, echipamente, instrumente de detectare, hardware și software, mijloace de transport)	Aer	Pozitiv	Impact pozitiv
6.	Dezvoltarea unor politici și strategii comune inclusiv campanii de conștientizare, schimb de experiență pentru combaterea crimei organizate.	Nu este cazul	Indirect	Neutru

PROIECTE MARI DE INFRASTRUCTURĂ

Nr. crt.	Activități indicative	Aspecte și obiective de ediu ce vor fi avute în vedere	Impact potențial	Evaluarea impactului asupra mediului
1.	Infrastructură de comunicații	Sol Managementul deșeurilor	Pozitiv	Impact pozitiv
2.	Cooperare Regională pentru Prevenirea și Combaterea Criminalității Transfrontaliere România - Republica Moldova	Sol Managementul deșeurilor	Pozitiv	Impact pozitiv
3.	Zona de cooperare transfrontalieră România - Republica Moldova o zona mai sigură prin îmbunătățirea infrastructurii de operare a Serviciului Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD)	Aer Managementul deșeurilor	Pozitiv	Impact pozitiv
4.	Punerea în siguranță și reabilitarea amenajărilor de la nodul hidrotehnic Stânca Costești – etapa I	Aer Apă Sol Schimbări climatice Managementul deșeurilor	Pozitiv	Impact pozitiv
5.	Reabilitarea și modernizarea birourilor vamale de frontieră de pe granița România – Republica Moldova, respectiv birourile vamale Albița - Leușeni, Sculeni - Sculeni și Giurgiulești - Giurgiulești	Aer Apă Managementul deșeurilor	Pozitiv	Impact pozitiv

Alternativa analizată ale Programului Operațional comun România – Republica Moldova pentru perioada 2014 + 2020 sunt următoarele:

Alternativa 0: Neimplementarea Programului;

Alternativa 1: Implementarea Programului Ro-Md 2014 - 2020, respectiv a celor patru obiective tematice și a proiectelor mari de infrastructură

Articolul 10 al Directivei SEA prevede ca efectele semnificative ale implementării planurilor/programeelor să fie monitorizate pentru a se identifica încă de la început orice efect advers și a se putea lua cea măsură de remediere adecvată.

Sistemul de monitorizare care va fi propus se bazează pe problemele de mediu care pot fi influențate substanțial de implementarea Programului de Cooperare Transfrontalieră Ro-Md 2014 -2020.

Indicatorii propuși pentru monitorizarea impactului Programului asupra mediului sunt următorii:

- Contribuția la eficiență energetică, utilizarea de materii prime/substanțe periculoase reduse;
- Contribuția la dezvoltarea unor infrastructuri verzi, inclusiv managementul ariilor protejate;
- Contribuția la mobilitate durabilă și transport multimodal;
- Contribuția la un management al deșeurilor eficient, reciclare și valorificare;
- Contribuția la prevenirea riscurilor/dezastrelor naturale și adaptarea la schimbările climatice;
- Aplicarea principiului achizițiilor publice verzi.

Pe baza evaluării acțiunilor indicative cu impact posibil asupra mediului sunt propuse următoarele modificări ale cadrului de monitorizare propus de program:

Obiectivul tematic	Prioritatea	Recomandările formulate în procedura SEA
OT2 Sprijin pentru educație, cercetare, dezvoltare și inovație	P 1.1 Cooperare instituțională în domeniul educației pentru creșterea accesului la educație și calitatea educației	Includerea unui indicator suplimentar pentru Program: „Număr de instituții educaționale reabilitate/modernizate”
	P 1.2 Promovarea și susținerea cercetării, dezvoltării și inovării	Niciuna
OT3 Promovarea culturii locale și conservarea patrimoniului istoric	P 2.1 Conservarea și promovarea patrimoniului cultural și istoric	Niciuna
OT7 Îmbunătățirea accesibilității în regiuni, dezvoltarea transportului sustenabil și a rețelelor și sistemelor de comunicații	P 3.1 Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalier și a infrastructurii ICT	Includerea unui indicator suplimentar pentru Program: „Numărul de inițiative de transport transfrontaliere cu impact redus asupra mediului dezvoltate”
OT8 Provocări comune în domeniul siguranței și securității	P 4.1 Susținerea dezvoltării serviciilor de sănătate și accesul la sănătate	Niciuna
	P 4.2 Susținerea activităților comune pentru prevenirea dezastrelor naturale și antropice, precum și activităților comune în timpul	Completarea indicatorul propus pentru Program la numărul de acțiuni comune (în paranteză) cu „hărți noi realizate sau actualizate, baze de date create,

	situațiilor de urgență	<i>sisteme/structuri realizate, echipamente achiziționate</i> ”.
	P 4.3 Prevenirea și lupta împotriva crimei organizate și cooperarea poliției	Niciuna
Proiecte Mari de Infrastructură	Infrastructură de comunicații	Niciuna
	Cooperare Regională pentru Prevenirea și Combaterea Criminalității Transfrontaliere România-Moldova	Niciuna
	Zona de cooperare transfrontalieră România - Republica Moldova o zona mai sigură prin îmbunătățirea infrastructurii de operare a Serviciului Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD), nivelului de pregătire profesională și menținerea capacității de intervenție a personalului în situații de urgență	Niciuna
	Punerea în siguranță și reabilitarea amenajărilor de la nodul hidrotehnic Stânca Costești – etapa I	Niciuna
	Reabilitarea și modernizarea birourilor vamale de frontieră de pe granița România - Moldova, respectiv birourile vamale Albița - Leușeni, Sculeni - Sculeni și Giurgiulești – Giurgiulești.	Niciuna

În tabelul următor sunt prezentați indicatorii de monitorizare a acțiunilor indicative aferente celor patru obiective tematice ale Programului Ro-Md și Proiectelor Mari de Infrastructură, care pot avea un posibil efect asupra aspectelor de mediu luate în considerare în prezenta evaluare strategică de mediu.

ACȚIUNEA INDICATIVĂ din Programul Ro-Md	Indicatori de monitorizare ⁴
OT2 - SPRIJIN PENTRU EDUCAȚIE, CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVARE	
Obiectivul 1: Dezvoltarea de competențe și sprijin pentru cercetare, dezvoltarea și inovare prin facilitarea cooperării la nivel local, regional și central	
<i>Prioritatea 1.1 Cooperare instituțională în domeniul educației pentru creșterea accesului la educație și a</i>	

⁴ În conformitate cu Directiva SEA, articolul 10, alin.2, sistemele de monitorizare existente (de la nivelul Programului) pot fi utilizate în vederea evitării duplicării etapei de monitorizare. În acest context, indicatorii de monitorizare a efectelor de mediu urmează să fie finalizați ulterior definitivării indicatorilor utilizați la nivelul Programului Operațional.

<i>calității educației</i>	
Reabilitarea/modernizarea/extinderea/achiziția de echipamente pentru dezvoltarea infrastructurii educaționale și a asigurării condițiilor materiale pentru un proces educațional de calitate și creșterea participării la actul educațional;	Număr de instituții educaționale reabilite/modernizate
<i>Prioritatea 1.2 Promovare și suport pentru cercetare, dezvoltare și inovare</i>	
Promovarea și sprijinirea cercetării și inovării prin reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii specifice incluzând achiziționarea de echipamente specifice; Schimb de experiență și bune practici între autorități relevante dezvoltării de clustere inovative	Numărul instituțiilor care utilizează fonduri din program pentru cooperare în C&D și inovație.
OT3- PROMOVAREA CULTURII LOCALE ȘI CONSERVAREA PATRIMONIULUI ISTORIC	
Obiectivul 2: Conservarea patrimoniului cultural și istoric în ariile eligibile, susținerea dezvoltării culturii locale, a identităților specifice culturale și a dialogului cultural	
<i>Prioritatea 2.1 Conservarea și promovarea patrimoniului cultural și istoric</i>	
Construcția, extinderea, amenajarea, restaurarea, conservarea, consolidarea, protecția, securitatea monumentelor istorice, siturilor arheologice (inclusiv a drumurilor de acces corespunzătoare), muzeelor, colecțiilor de obiecte de artă și promovarea lor pe baza unor concepte și strategii transfrontaliere relevante	Număr de situri culturale și istorice îmbunătățite
Conservarea, securizarea și valorificarea comună monumentelor și a bunurilor culturale și istorice	Număr de situri culturale și istorice îmbunătățite
OT7 - ÎMBUNĂȚIREA ACCESIBILITĂȚII ÎN REGIUNI, DEZVOLTAREA TRANSPORTULUI ȘI A REȚELELOR ȘI SISTEMELOR DE COMUNICAȚII	
Obiectivul 3: Îmbunătățirea serviciilor privind transportul public, infrastructura și cooperarea și networking-ul TIC	
<i>Prioritatea 3.1 Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalieră și a infrastructurii TIC.</i>	
Construirea, reabilitarea și modernizarea sistemelor de infrastructură de transport transfrontaliere	Lungimea totală a drumurilor reconstruite și reabilite
Dezvoltarea inițiativelor ecologice de transport transfrontaliere și soluții inovatoare	Numărul de proiecte care sprijină dezvoltarea unor inițiative de transport cu impact redus asupra mediului
Îmbunătățirea facilităților transportului multimodal (rutier/naval) de interes transfrontalier	Numărul de mecanisme comune dezvoltate pentru a sprijini îmbunătățirea infrastructurii transfrontaliere (documente comune de planificare inclusiv strategii, planuri de acțiune, mecanisme de facilitare a transportului multimodal)
Construirea, reabilitarea, lărgirea drumurilor de frontieră (segmente) care conectează localități de-a lungul drumului principal ce duce la graniță	Lungimea totală a drumurilor reconstruite și reabilite
Îmbunătățirea/reabilitarea/construirea de (segmente de) drumuri de acces la centrele de interes transfrontalier	Lungimea totală a drumurilor reconstruite și reabilite
OT8 - PROVOCĂRI COMUNE ÎN DOMENIUL SIGURANȚEI ȘI SECURITĂȚII	

Obiectivul 4: Abordarea provocărilor comune privind securitatea transfrontalieră, accesul la sănătate, managementul riscurilor naturale și antropice și situațiile de urgență în proiectele comune	
<i>Prioritatea 4.1 Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate și accesul la sănătate</i>	
Activități comune menite să sporească accesul la sănătate în zona de frontieră prin construirea/reabilitarea/modernizarea infrastructurii serviciilor de sănătate publică (inclusiv prin utilizarea surselor regenerabile de energie, etc.)	Populația acoperită de servicii de sănătate îmbunătățite ca o consecință directă a sprijinului oferit de Program
Dezvoltarea unor laboratoare și laboratoare mobile pentru depistarea/monitorizarea clinică de boli și de prevenire a epidemiilor transfrontaliere	Număr de unități medicale îmbunătățite Populația acoperită de servicii de sănătate îmbunătățite ca o consecință directă a sprijinului oferit de Program
Dotarea infrastructurii medicale publice specifice (ambulatoriu, unități de primire urgențe, centre medicale, spitale, intervenție socială integrată, etc.)	Număr de unități medicale îmbunătățite Populația acoperită de servicii de sănătate îmbunătățite ca o consecință directă a sprijinului oferit de Program
<i>Prioritatea 4.2 Sprijin pentru activități comune de prevenire a dezastrelor naturale sau provocate de om, precum și acțiuni comune în situații de urgență</i>	
Măsuri de prevenire de alunecări de teren și inundațiilor	Populația care beneficiază de măsuri de protecție împotriva mediului
Sisteme integrate comune de monitorizare eficientă și prevenire a dezastrelor și de atenuare a consecințelor	Numărul de acțiuni comune, inclusiv operațiuni soft (schimburi de experiență, sesiuni de formare, vizite de studiu, sesiuni de planificare comune, hărți noi realizate și actualizate, baze de date, sisteme/ structuri, echipamente achiziționate, etc.) și investiții comune în infrastructură în domeniul situațiilor de urgență și prevenirea dezastrelor provocate de om.
Elaborarea de hărți comune și baze de date detaliate (indicând riscurile naturale și tehnologie, precum și utilizarea terenurilor pentru autoritățile de planificare regională, agențiile de mediu și serviciile de urgență)	Numărul de acțiuni comune, inclusiv operațiuni soft (schimburi de experiență, sesiuni de formare, vizite de studiu, sesiuni de planificare comune, hărți noi realizate și actualizate, baze de date, sisteme/ structuri, echipamente achiziționate, etc.) și investiții comune în infrastructură în domeniul situațiilor de urgență și prevenirea dezastrelor

	provocate de om.
Investiții în construirea, renovarea sau îmbunătățirea infrastructurii și a echipamentelor direct legate de monitorizarea și intervenția în situații de urgență	Numărul de acțiuni comune, inclusiv operațiuni soft (schimburi de experiență, sesiuni de formare, vizite de studiu, sesiuni de planificare comune, hărți noi realizate și actualizate, baze de date, sisteme/ structuri, echipamente achiziționate, etc.) și investiții comune în infrastructură în domeniul situațiilor de urgență și prevenirea dezastrelor provocate de om.
Prioritatea 4.3 Prevenirea și lupta împotriva criminalității organizate și cooperare polițienească	
Investiții în construirea, renovarea sau modernizarea infrastructurii poliției și de trecere a frontierei și a poliției cât și clădiri aferente	Număr de unități ale poliției, poliției de frontieră, serviciilor vamale din aria eligibilă modernizate
Investiții în echipamente operative și dotări specifice activității de poliție/vamă/poliție de frontieră/jandarmerie (de exemplu: laboratoare, echipamente, instrumente de detectare, hardware și software, mijloace de transport)	Număr de unități ale poliției, poliției de frontieră, serviciilor vamale din aria eligibilă modernizate
Proiecte mari de Infrastructură	
Infrastructură de comunicații	Nu este cazul
Cooperare Regională pentru Prevenirea și Combaterea Criminalității Transfrontaliere România-Moldova	Număr de unități ale poliției, poliției de frontieră, serviciilor vamale din aria eligibilă modernizate
Zona de cooperare transfrontalieră România - Republica Moldova o zona mai sigură prin îmbunătățirea infrastructurii de operare a Serviciului Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD), nivelului de pregătire profesională și menținerea capacității de intervenție a personalului în situații de urgență	Populația acoperită de servicii de sănătate îmbunătățite ca o consecință directă a sprijinului oferit de Program
Punerea în siguranță și reabilitarea amenajărilor de la nodul hidrotehnic Stâncă Costești – etapa I	Populația care beneficiază de măsuri de protecție împotriva inundațiilor
Reabilitarea și modernizarea birourilor vamale de frontieră de pe granița România - Moldova, respectiv birourile vamale Albița - Leușeni, Sculeni - Sculeni și Giurgiuilești – Giurgiuilești.	Număr de unități ale poliției, poliției de frontieră, serviciilor vamale din aria eligibilă modernizate

Indicatorii de monitorizare⁵ vor fi utilizați pentru a evalua efectele asupra mediului ale fiecărui proiect care va fi finanțat de Program. Aceste date vor fi furnizate de către beneficiari proiectelor concrete prin monitorizarea activităților care se vor desfășura și vor fi strânse anual pentru a putea fi incluse în Raportul anual privind monitorizarea Programului prezentat de CCM.

⁵ În conformitate cu Directiva SEA, articolul 10, alin.2, sistemele de monitorizare existente (de la nivelul Programului) pot fi utilizate în vederea evitării duplicării etapei de monitorizare. În acest context, indicatorii de monitorizare a efectelor de mediu urmează să fie finalizați ulterior definitivării indicatorilor utilizați la nivelul Programului Operațional.

Cod document: **8017/2014-4-S0081897-N0**

Revizie: **0**

Pag. **125**

Autoritățile implicate propuse pentru monitorizarea efectelor asupra factorilor de mediu sunt următoarele: beneficiarii proiectelor finanțate de Programul Ro-Md, CCM, AM (MDRAP).